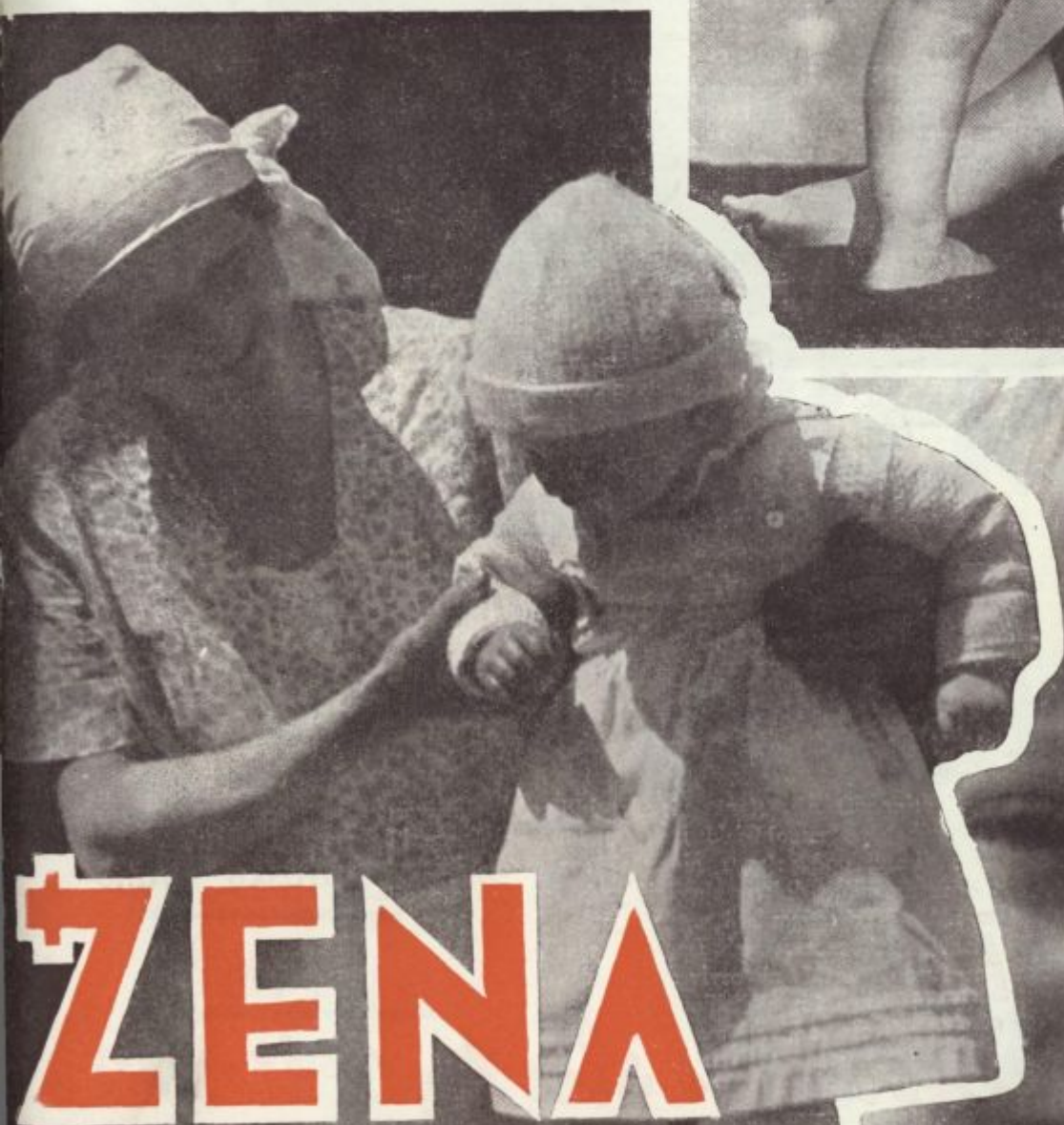

2

LETO V.
1934

ZENA IN DOM

Priložena sta giba dela:
H. G. Wellsa: Boj z Me
Priložena je peto gospo
knjiga: dr. Karla Pet
Bolezni, kako jih spo
in preprečimo

*Bridke solze pretaka naš mali Janko
zato, ker je pri hiši zmanjkalo*

*Dr.
Pirčeve sladne kave*

*Skrbne mamice, skrbite, da boste vedno za-
ložene z izborno in zdravo otroško hrano*

*Dr.
Pirčeva sladna kava*

*ki je odličen domač izdelek. Dr. Pirčeva
sladna kava je redilna in krepilna tudi
za odrasle, ker je sijajnega okusa.*

GOSPODINJE!

PRAVA DOMAČA JED LE S PRAVIM DOMAČIM IZDELKOM.

Od gospodinj potvrdjena in
milionkrat iskusi

Bactamid

(nadomestek za jajca)
od Dr. Cruta in Dr. Oetkerja
odomeča moč se objanje testa in heno
jeje; motora kousa tega praška vsebuje mo
barve zanje zametjaka kakor tudi moč cur
lojaka.

Bactamid se koristno doda vsaki mešanici
in pečenju, posebno omeletam, žličnikom,
sokom, kvasom, omakom, bobuljicam, k
testu, marmeladom in kuhinjski masli. V
se dobi lepo stihko in je lahko prehav!

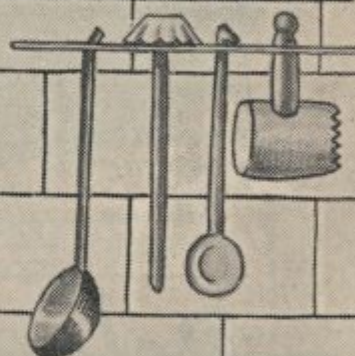
1 Din 1.50

OETKER-
JEVA SVETLA
GLAVA. 1888

Dr. Oetker-jev PRIPOMOČEK ZA VKUHAVANJE za gospodinjjo.

Vsebinska teža zavojčka uporabljena po
dvostranskem navodilu, da 5 kg vkuha-
nega sode. Sode marmelade, sad-
nega soljenja, kumarom in slivovemu
sialnost in zabranj silit kvarjenje po
pleksuobi ter kislosti.

JUGOSLOVANSKA TVORNICA

D. A. OETKERJA

Nadalje proizvajamo še:

pudinge

kreme

šartlje

itd.

OETKER-
JEVA SVETLA
GLAVA. 1888

Doktor Oetker-jev pecilni prašek

Je najboljši!
Zakonito zaščiteno pod
imenom

Backin

OETKER-
JEVA SVETLA
GLAVA. 1888

Dr. A. Oetker-jev vanilinov sladkor za kuhinjo.

Ta zavitek zagotavlja, da zadobi velik puding,
krema, kolač ali 1 liter likerja prijeten
vaniljev aroma.

Vsebinska teža zavojčka nadomestuje 2-3 strukt
dobre vanilije.

Lep zgled, kako lahko razveselim naročnice ali prijateljice.

Cenjena gospa urednica!

Naznanjam Vam, da sem odposlala svojo rešitev «Ljubezen gre skozi želodec» in da ostanem še nadalje Vaša naročnica, saj tako lepega lista ni lahko pustiti.

Moja draga kumica gospa R. pa mi je rekla, da žal ne more ostati Vaša naročnica, ker ji razmere ne dopuščajo. Videla sem, da ji je res zelo težko za listom, in celo njen mož je rekel, da mu je silno žal za revijo, ker je s knjigami vred zlata vredna.

In res, bolj popolnega in prijetnega lista ni lahko dobiti. Kar potrebuje gospodinja, vse je v njem, kar si želi mlado dekle, zopet vse dobi v listu. Koliko praktičnih nasvetov, navodil, razvedrila nam prinese vsak mesec Vaš list, tako da se čudim tistim, ki pravijo, da jim to ali ono ni po volji, saj sem prepričana, da ni lista, ki bi mogel vsem na vse strani ustreči.

O tem sem se razgovarjala s kumico, ki je istih misli, kakor jaz, na-

kar sem na tihem sklenila, da plačam naročnino zanjo jaz, da ne bo preveč pogrešala lista, ki ji je tako pri srcu, in da bo za novo leto vesela, kakor sem tudi jaz. Upam, da bo prijetno presenečena, ko bo videla, da ji je «žena in dom» ostal zvest, tako kakor je ona njemu naklonjena.

Lep list je to, Vam moram še enkrat priznati, da smo lahko ponosne nanj, in navdaja me samo ena želja: da nam ostane vedno takšen, kakršen je bil doslej, topel in prisrčen. Ne želimo, da bi bil lepši, saj lepši ne more biti. Nam je mil in drag v svoji domačnosti, in takšen naj tudi ostane.

Prosim torej, ne upošteвайте odpovedi gospe R., ker prevzamem jaz njeno naročnino.

Lepo Vas pozdravlja

Olgica Ožbaltova.

Devica Marija v Polju.

*

Tiste, ki morete, posnemajte gospo Ožbaltovo, ki zasluži vse priznanje in hvalo.

Čarobna lepota

Vam bo gotova nagrada, če boste uporabljali samo

lilijino mlečno milo

„Paracelsus“

lilijino mlečno kremo

„Paracelsus“

nedosežna toaletna proizvodna, ki delata kožo lepo, gladko in mlado.

*

Pazite na originalni zavitek.

Paracelsus, k.d., Zagreb 3

Ni ga razumel.

«Oče, barometer je padel.»

«Hudo?»

«Ne, ampak razbil se je vzlic temu.»

Rok za rešitev uganke

„Ljubezen gre skozi želodec“ je podaljšan do 6. februarja t. l.

Prve dni januarja smo dobili toliko vplačil, da uprava ni mogla o pravem času vsega izknjižiti, čeprav je opravljalo ta posel pet

uradnic od jutra do trde noči. Po vknjiženju v kartotečnih listih je bilo treba vplačilo vpisati še v «Prijavnico». To delo je pa šlo precej počasi od rok, saj si lahko mislite, da bi bile naročnice upravičeno hude na nas, ko bi se zgodila v naglici kakšna pomota. Zato je bila potrebna dvojna kontrola, kar je delo zelo zavleklo.

Ni nam torej kazalo drugega, kakor da preložimo rešitev na februar, in sicer bo žrebanje nepreklicno v prvi polovici februarja meseca. Naročnice, ki bodo izžrebane za glavne nagrade, obvestimo z ekspresnim pismom, ostale pa dobe svojo knjižno nagrado prve dni meseca marca.

S tem smo ustregli tudi tistim revnim naročnicam, ki so prosile, da bi podaljšali razpisane pogoje za nekaj tednov, češ da so ta mesec, ki je morda najhujši v letu, v denarnih stiskah. Zato se nam je zdelo, da bi ne bilo lepo od nas, ko bi jim zaradi enega meseca onemogočili udeležbo pri tem nagradnem razpisu. Prepričani smo, da se s tem strinjajo tudi vse druge naročnice in da na to stran ne bo nobene zamere.

Vsaka naročnica naj torej še enkrat pogleda, ali ima v redu plačano vseletno naročnino, ker je do 6. februarja še čas za rešitev in plačilo vseletne naročnine. Kasnejše rešitve in plačila se ne bodo mogla več upoštevati, ker oddamo takoj drugi dan vse gradivo Odseku za rešitev nagradnega razpisa, ki bo potem opravil žrebanje pri gospodu notarju Karlu Pleiweissu.

Ali imate lepe, bele zobe?

Oni so najlepši naravni nakit.

Naj Chlorodont skrbi za lepoto in zdravje Vaših zob. Če se zjutraj in zvečer uporablja

**zobna pasta
Chlorodont**

postanejo zobje sjajno beli in zobni emaji se ne pokvari.

Mala tuba Din. 8.-
Velika tuba Din. 13.-

Brinetke pozor!

Vendar enkrat odgovor na vprašanje: Kako negujem kostonjave lase? Idealni odgovor: Če si redno umivate lase z novim Brunetaflor Shampooom. Učinkuje naravno in edinstveno zaradi hequila, ki ga ima v sebi. Kostonjasta barva, temni ton sta s tem neverjetno poudarjena. Lasje dobe krasen blesk in čudovit lesk. Nenevadno lepo se kodrajo.

Zajamčeno brez
sode in kemičnih
barvil

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLOR

Kakšne naj bodo letošnje gospodinjske knjige?

Priložena knjiga dr. Karla Petriča «Bolezni, kako jih spoznamo in preprečimo» je peta knjiga lanskoletne zbirke.

O naših gospodinjskih knjigah se čujejo same pohvale in so vse naročnice z njimi prav posebno zadovoljne. Saj so jim v pomoč pri gospodinjstvu, pri ročnih delih, pri vzgoji in v različnih težkih in kočljivih vprašanjih. V nekaj letih bo imela na ta način vsaka naročnica prav čedno zbirko poučnih knjig. Saj bo marsikaj iz njih potrebovala vse življenje, pa tudi njeni otroci se bodo lahko učili iz njih.

Najboljši dokaz, da so naše knjige priljubljene in potrebne, je ta, da je del zbirke že pošel.

Knjige:

Za pridne roke, III. del: Pletenje in krpanje,

Vrt in moje rože,

Vzorna gospodinja,

Za pridne roke, II. del: Kvačkanje,

Postanek otroka in njegov razvoj in

Kako naj kuham

so razprodane. Zadnji dve knjigi:

«Postanek otroka in njegov razvoj» in «Kako naj kuham» smo ponovno tiskali, ostale pa bomo še enkrat tiskali, če se priglasi zadostno število naročnic.

Do sedaj smo izdali tri zdravniške knjige. Letos izdamo četrto, prihodnje leto pa peto. Naročnice bodo torej imele za 32 dinarjev vzorno zdravniško knjigo, ki bo imela 550 do 600 strani in ki bo ponazorjena z mnogimi slikami.

Na isti način dobe naročnice zbirko knjig o ročnih delih. Doslej so izšle knjige za kvačkanje, šivanje, pletenje in krpanje. Pripravljamo pa knjigo o vezenju in krojenju in pa knjigo o otroškem, ženskem, moškem in posteljnem perilu.

Prav posebno utegnemo naročnicam ustreči s knjigami, ki jih piše ing. arch. Rado Kregar, profesor Tehniške srednje šole v Ljubljani, in sicer:

I. knjiga: «Kako si zgradim svoj dom»,

II. knjiga: «Kakšen naj bo meščanski in delavski dom»,

III. knjiga: «Sodobni kmečki dom in gospodarska poslopja».

Želja po lastnem domu je v človeku ukoreninjena že izza pradavnih časov, ko je človek prebival še v jamah. In ta želja je ostala v njem živa vse do dandanašnjih dni.

V teh treh knjigah bo dobil vsakdo vsa potrebna navodila za gradnjo lastnega doma. To delo bo imelo nad 80 strani slik, načrtov in risb.

Na željo naročnic izdamo knjigo «Kako se vedem».

Letos torej dobite kakor po navadi 5 knjig, in sicer:

meseca septembra «Kako si zgradim svoj dom»,

meseca oktobra «Za pridne roke, IV. del: Vezenje»,

meseca novembra «Kako se vedem», meseca decembra «Nalezljive bolezni» in

meseca januarja «Gospodinjski koledar za l. 1935.».

Če se pa prve dni februarja oglasi večje število naročnic s kakšno posebno željo, je založba seveda pripravljena, da izpremeni zgornji program. Zato Vas prosimo, da nam sporočite svoje želje. Za vsak dober nasvet Vam bomo hvaležni.

Založba «Žena in dom».

NE OBUPUJTE!

Kogarkoli uprašate. kako se mu godi, Vam odgovori: „Slabo, za nič, kriza, denarja ni, zaslužka ni.“ Vse te reči in še druge poznam iz pisem naših naročnic. To so pisma, pisana v obupu, ki zahtevajo pomoči, dela, nasveta, podpore, protekcije, posredovanja. Kako naj človek pomaga vsem tem, kako naj jih zadovolji, kako naj jih odurne od obupnih in žalostnih misli?

Saj vemo vsi, kako se godi kmečkim ljudem, delavcem in brezposelnim. Vemo tudi, da je svet zašel pod mlinke kamne in da ti kamni meljejo sedanji družabni red, ki se ruši in podira v svojih temeljih. Na vseh koncih in krajih sveta izkušajo z usemi mogočimi ukrepi, da bi preprečili prelom sedanjega gospodarskega reda. Vsi vemo, da tako, kakor je sedaj, ne more biti. Na eni strani se uničujejo velikanske zaloge živil in blaga, ker jih je baje preveč, na drugi strani pa strada na milijone brezposelnih ljudi.

Namen teh vrstic ni, da bi iskali vzroke tem pojavom. Želeti bi le bilo, da bi se tudi ženske podrobneje zanimale za usa ta uprašanja. V vsaki večji knjižnici dobite dovolj knjig, da si lahko iz njih ustvarite jasno sliko o vzrokih sedanje krize.

Krize se ne bomo tako hitro iznebili. Verjetno je sicer, da se bo z zasilnimi ukrepi sedanji družabni red za nekaj let podaljšal, vendar pa se kolo časa ne bo dalo zaustaviti. Nova doba prihaja. Kakor sta bila odpravljena suženjstvo in tlaka in kakor je propadel feudalizem, prav tako se bo tudi kapitalizem sam uničil. Da bi le čas prinesel to izpremembo brez vojn in revolucij. Vsaka taka doba pa zahteva velikih žrtev. Razvoj časa je prinesel ravno nam in našemu rodu, da živimo v času tega preloma. Čas bo razpletel zgodovino nadaljnjih dogodkov.

Seveda ne smemo držati križem rok in čakati na boljše čase. Tarnanje in zdihovanje po dobrih starih časih ne prinese nikomur koristi. Od tega bi imeli samo škodo. Obup ubija voljo, delavnost in zdravje. Kdor kloni glavo in sključi hrbet, ga kriza še bolj tepe.

Poglejte sedanjemu času drzno v oči. Prilagodite se razmeram, v katerih živite. Ne glejte samo na tiste, ki imajo boljše službo ali plačo kakor Vi. Poglejte na tiste, ki nič nimajo, ki v brezposelnosti telesno in duševno propadajo. V zmoti ste, če mislite, da je v bogastvu sreča. Ravno narobe je. Več nezadovoljnosti in več skrbi in bojazni je pri bogatih kakor pa pri skromnih, navadnih ljudeh. Sreča ni v bogastvu. Danes ga imate, jutri ste lahko berač. Sreča je v Vas samih. Sreča je v Vašem domu, v Vaši družini, v Vaši okolici. Sreča je tam, kjer si jo sami ustvarite. Sreča je v delu. Sreča je v Vaši duši. Tak človek čuti srečo povsod. Srečen je, če vidi sinje nebo nad seboj, če vidi, kako plešejo snežinke po zraku, če sliši žuborenje potoka, šumenje gozda, če utrga skromno vijolico, če opazuje drobne ptice, ki si s težavo iščejo svoj živež. Ne iščite torej sreče v kopicenju denarja, ki hitro skopni.

Če ste brez dela, iščite toliko časa, da ga najdete. Primate za usako delo! Nobeno delo ni sramota. Verjemite mi, da sposobnega človeka povsod potrebujejo. Sposobnost pokaže že s tem, da toliko časa pritiska na kljuko, da dobi delo. Ne zanašajte se na protekcijo. Ta dandanes ne zaleže dosti. Ne zanašajte se na nikogar. Kar boste sami napravili, to bo izvršeno, to bo Vaše. Zanimajte se za usako reč. Prosti čas uporabite za strokovne knjige. Če imate službo, glejte, da je ne izgubite. Danes ta dan je za ženske enak dan težje. V modo je prišel fašizem, ki ne priznava ženam pravice svobodnega udejstvovanja. Ženska ima pri iskanju službe dvakrat več zaprek kakor moški. Samo z znanjem, pridnostjo, vestnostjo in močno voljo bo lahko tekmovala v boju za obstanek.

Gospodinje naj nikar ne tožijo možem o dnevnih skrbih in težavah. Mož ima že sam svojih skrbi čez glavo. Za Vas in zanj bo boljše, če mu pokažete veder obraz. Priklenili ga boste na dom, če bo našel doma uteho in razvedrilo. S slabo voljo ga spravite v družbo pivskih prijateljev. Dvakrat več pozornosti posvetite domu in gospodinjškemu delu. Otroci naj Vam pomagajo, da Vam ostane nekaj časa tudi za ročno delo. Na ta način boste lažje prenašali težave sedanje krize.

Tiste, ki ste imovite in ki imate vpliv, pomagajte, kjerkoli morete, saj se Vam bo ta Vaša dobrot ob času gotovo povrnila. Če katera potrebuje služkinjo, delavko, uradnico, naj piše meni. Imam veliko pridnih deklet, ki težko čakajo na delo. Vsaki storite dobro delo, če ji pomorete do kruha.

S tem sem hotela povedati, da obup nikomur ne koristi, ampak samo škoduje. Vsek delodajalec ima rajši veselega delavca, vsaka gospodinja rajši služkinjo vedrih oči in vsak mož rajši ljubeznivo ženo kakor pa čmerikav obraz.

Pa brez zamere!

Pija Podkrajškova

Podedovan greh. Večina otrok rada pije kisle pijače. Otroku je seveda vseeno, ali je to kislina limonada ali vino. Odrasli ljudje pa smrtno grešijo na otrocih, če jim ponujajo alkoholne pijače. Največ pijači vdanih ljudi se pokvari že v detinski dobi. Če torej nečete, da bo Vaš otrok pijanec, prepovejte vsakomur, da bi dajal Vašemu otroku alkohol, četudi samo par kapljic in čeprav samo za šalo. Če si otrok poželi kislino, mu dajte limonado brez sladkorja. R. P.

Testament. Predvsem Vam svetujemo, da govorite s starši očeta Vašega otroka. Povejte jim, da je njih sin napravil testament. Gotovo bodo imeli toliko srca, da bodo priznali za otroka gotov delež. Taka reč se najlepše uredi na miren način. Če bi pa naleteli na gluha ušesa, potem

nam pošljite prepis testamenta, da vidimo, kaj se Vam lahko svetuje. Sporočite tudi svoj naslov. R. P.

Kdo je kriv? Najbolje je, če se pobotate. Pravdni stroški bodo veliki in se Vam ne izplača, da bi imeli zaradi raztrganih hlač sitnosti, pota in stroške.

Vprašanja:

Ali naj se poročim? Stojim pred težavno odločitvijo. Vi ste že mnogim pravilno svetovali, svetujte še meni, rada se bom ravnala po Vašem nasvetu. Že dvanajst let sem v državni službi in se prištevam že med «starejše». Ker pa imam že «svoja» leta za seboj, gledam to svojo ljubezen z drugimi očmi kakor mlada zaljubljena dekleta. Odkritosrčno Vam priznam, da bi se zelo rada poročila. Želim si otrok in svojega doma. Do grla sem sita te suhoparne službe. In tudi svojega ljubelega iskreno ljubim, pa vendar ne tako, da bi šla zanj «skozi ogenj». Je pa več reči, ki mi delajo pomisleke. Ena je ta, da je on šest let mlajši od mene. Sicer mi moje tovarišice zavistno priznavajo, da se mi leta

ne poznajo, vendar mi pa razlika let prizadeva pomisleke. Tudi bom v zakonu pogrešala samostojnosti in sem, da Vam na uho povem, včasih zlobno sitna. Potem izgubim, če se poročim, draginjske doklade, tako da se mi ne bo izplačalo hoditi v službo. Z njegovo plačo bova pa komaj izhajala. Če pa bomo kaj zibali (to pa mora biti, ker se prav zaradi tega želim poročiti), bomo pa živeli v večnih skrbih za skromni obstanek. Svojo usodo polagam v Vaše roke. Storila bom tako, kakor mi boste svetovali. Ana L.

Vprašanje. Imam 10letno hčerko edinko, ki jo ljubim čez vse. A ona ni žal vrača to ljubezen le z razočaranji: rada se mi laže in večkrat mi je tudi že izmehnila denar ali pa mi ga je zapravila, če sem ji ga dala, da kaj kupi. Poizkusila sem že vse mogoče kazni in ona mi tudi ob vsaki priložnosti sveto obeta, da ne stori nikdar več kaj takega, a svoje obljube ne drži. Vsa obupana sem in v velikih skrbih za njeno bodočnost, če se ne poboljša. Lepo Vas prosim, svetujte mi, kaj naj napravim. Obupana mati.

žena in dom

REVIJA ZA SLOVENSKO ŽENO ŠTEV. 2 FEBRUAR 1934 LETO V

Anton Čehov:

OTROCI

apana, mame in tete Nadje ni doma. Odšli so na krst k staremu oficirju, ki vedno jezdi na majhuem, sivem konjičku. V pričakovanju, kdaj se povrnejo, sede Griša, Anuška, Aljoša, Sonja in kuharičin sin Andrej v jedilnici za mizo in igrajo tombolo. Sicer bi že davno morali spat; pa ali je mogoče, da bi kdo zaspal, preden bi mama povedala,

kakšen je bil otročiček pri krstu in kaj so jim vse prinesli na mizo. Na mizi, nad katero visi svetiljka, leže vsevprek številke, orehove lupine, papirčki in stekelca. Pred vsakim leže po dve tablici in po kupček stekelca za pokrivanje števil. Sredi mize se sveti v skledici pet srebrnih kopejk. Poleg skledice leži nagriznjeno jabolko, vilice in krožniček, ki morajo vanj metati orehove lupine.

Otroci igrajo — za denar. Vložek — kopejka. Pogoj: kdor bo sleparil, bo izključen. V obednici ni razen igralcev nikogar. Pestunja Agafja Ivanovna sedi spodaj v kuhinji in uči tam kuharico šivati, a starejši brat Vasja, petošolec, leži v sprejemnici na divanu in prodaja dolgčas.

Igrajo hazardno. Največji hazard pa je zapisan na Grišovem obrazu. To je majhen, devetleten dečko z glavo, ostriženo na balin, debelimi lici in takšnimi ustnicami kakor zamorec. Hodi že v pripravljajalni razred za gimnazijo in zato se ima za modrejšega in višjega od vseh drugih.

Igra samo za denar. Ako bi ne bilo v skledici kopejk, bi jo bil že davno pobral spat. Njegovi sivi očesci nemirno in zavistno begata po tablicah drugih. Strah, da bi morda ne dobil, zavist in finančni ponos, ki ga je polna njegova ostrižena glava, mu ne dajo na miru sedeti. Vrti se kakor na šivankah. Če dobi, hlastno pograbi denar in ga takoj skrrije v žep. Njegova sestra Anuška, osemletno dekletce, z ostro bradico in pametnimi, bleščečimi se očmi, se tudi boji, da bi kdo ne dobil. Lice ji zardeva in pobledeva, a oči pozorno slede igralcem. Kopejke je ne zanimajo. Sreča v igri je zanjo vprašanje samoljubja. Druga sestra, Sonja, deklič šestih let, s kodrasto glavico in s takšnimi lici, kakršna imajo le zdravi otroci, naslikani na bonbonierah, igra le zaradi igre same. Po licu ji je

razlita blaženost. Naj dobi, kdor hoče, vedno se smeje in tleska od veselja z rokami.

Aljoša, debelušček, stoka, sope in bulji v tablice. V njem ni ne koristoljubja ne samoljubja. Da ga le ne pojajo od mize in ne priganjajo spat — pa je vesel. Na zunaj je flegma, a v duši je prava bestija. Igra ne toliko zaradi tombole, ampak bolj zaradi preprirov, ki jim takšnale igrice ne uide. Strašno mu je všeč, če kdo koga lopne ali vsaj nahruli. Davno se mu že nekam mudi, a ne gane se od mize niti za minuto, ker se boji, da bi medtem ne pokradli njegovih stekelc in kopejk. Ker pozna le enice in pa tista števila, ki imajo na koncu ničlo, pokriva zanj številke Anuška.

Peti igravec, kuharičin sin Andrej, temnolas, bolehen malček, v platneni srajčki in z medenim križcem na prsih, sedi nepremično in željno gleda na številke. Za dobiček in tuje uspehe mu je vseeno, ker je vs zatopljen v aritmetiko igre in v njeno neskladno filozofijo: koliko je na tem svetu raznih števil in kako je mogoče, da se ne zmešajo!

Številke kličejo vsi po vrsti, razen Sonje in Aljoše. Ker so številke same po sebi puste, jim je praksa skovala mnogo pridevkov in smešnih imen. Tako kličejo sedem za «grablje», enajst za «paličici», sedem in sedemdeset za «Semjona Semjoniča», devetdeset za «dedka» in podobno. Igrajo živahno.

«Dva in trideset!» kriči Griša in vleče žolte številke iz očetove čepice. — «Sedemnajst! Grablje! Osem in dvajset — seno kosim!»

Anuška vidi, da je Andrej spregledal osem in dvajset. Drugič bi ga spomnila na to, sedaj pa, ko leži v skledici skupaj s kopejkami še njeno samoljubje, je vsa v ognju.

«Tri in dvajset!» je nadaljeval Griša. «Semjon Semjonič! Devet!»

«Hrošč, hrošč!» — zakriči Sonja in pokaže na hrošča, ki je lezel čez mizo. — «Aj!»

«Ne ubij ga!» pravi z basom Aljoša; «morda ima otroke...»

Sonja spremlja hrošča z očmi in misli na njegovo deco: kakšni majceni hroščki morajo to biti!

«Tri in štirideset! Ena!» — kliče Griša, ki trpi ob misli, da ima Anuška že dve kvaterni. «Šest!»

«Tombola! Pri meni je tombola!» kriči Sonja in ko ketno zavija oči ter se hohoče.

Soigralcem se raztegnejo obrazi. «Poizkusimo!» pravi Griša in sovražno pogleda na Sonjo.

Ker uživa Griša vseobčo slavo največjega in najpametnejšega, ima vedno glavno besedo. Kar on hoče, to tudi delajo. Dolgo in natančno preizkušajo Sonjino tombolo, a v veliko nezadovoljstvo vseh se pokaže, da ni sleparila. Začno novo igro.

«A kaj sem jaz včeraj videla!» vzklikne Anuška. «Filip Filipič je tako čudno zavrtil veke in pokazal tako strašne, rdeče oči, kakor bi bil sam nečisti duh.»

«Jaz sem tudi videl», pravi Griša. «Osem! Pri nas v šoli pa zna nekdo migati z ušesi. Sedem in dvajset!» Andrej vzdigne oči na Grišo, pomisli in pravi: «Jaz znam tudi migati z ušesi.»

«No, pa pokaži!»

Andrej miga z očmi, z ustnicami in s prsti, pa se mu zdi, da so se tudi ušesa pričela premikati. Vsi se smejejo.

«Slab človek je ta Filip Filipič», vzdihne Sonja. «Včeraj pride kar k nam v otroško sobo, jaz pa v sami srajčki. In tako me je bilo sram!»

«Tombola!» zakriči nenadoma Griša in pograbi kopejke iz skledice. «Kar pogledajte, če hočete!»

Kuharičin sin Andrej povzdigne oči in ves prebledi.

«Jaz ne morem več igrati», zašepeta.

«Zakaj ne?»

«Zato, ker... Zato, ker nimam več denarja.»

«Brez denarja pa že nel» pravi Griša.

Andrej še enkrat prebrska vse žepa. Ne najde pa ničesar, razen drobtinic in zgrizenega končeka svinčnika. Ustne se mu skrivijo in milo prične utripati z očmi. Zdaj zdaj bo udaril v jok...

«Čakaj, bom pa jaz zate stavila!» pravi Sonja, ki ne more prenesti njegovega mučeniškega izraza. «Pa mi drugič vrneš.»

Kopejke se spet zablešče v skledici in igra se iznova začne.

«Zdi se mi, da nekje zvonil!» pravi Anuška in na široko razpre oči. Vsi prenehajo in z odprtimi usti gledajo v temo za oknom. V temi motno brli svetiljka. «To se ti je le zdelo!»

«Ponoči zvonil le na pokopališču...» pravi Andrej.

«Zakaj pa tam zvonil?»

«Da bi se razbojniki ne zbirali v cerkvi. Zvonov se boje!»

«Zakaj pa se zbirajo razbojniki v cerkvi?» izprašuje Sonja.

«Zakaj neki! Da pobijejo čuvajel!»

Minuta mine v molku. Vsi se spogledujejo, trepečejo in spet prično. To pot dobi Andrej.

«Sleparil je», zabasira kar tako Aljoša.

«Lažnivec, nič nisem sleparil!» Andrej blede, krivi usta in hlop! udari Aljošo po glavi. Aljoša zlobno pomežikne, poskoči, se opre z enim kolenom na mizo in — ker je zdaj na njem vrsta — tresk! Andreja po licu. Oba si prismodita še po eno zaušnico in rjoveta. Sonja, ki ne more prenesti takšnih strahot, se tudi spusti v jok in kmalu napolni obednico raznoglasno tuljenje.

Pa ne mislite, da se je igra tako končala. Ne mine še pet minut, ko se otroci spet hohočejo in mirno pogovarjajo. Lica imajo objokana, a to jih ne moti, da bi se ne smejali. Aljoša je tudi srečen: prepričan je že bil!

Paul Burke:

Pisatelj te kratke zgodbe je dobil za svoj roman «Značajji» letošnjo ameriško literarno nagrado.

«Pet milijonov bodo vsega skupaj izžrebali», je vneto pripovedoval Walter med zajtrkom. «Kdo ve, morda utegneva imeti vsaj malo sreče...»

Ellen se je smehljala. Tak je bil Walter zmeraj: delaven, priden, najboljši zakonski mož, ki si ga more človek misliti, toda nepopoljšljiv optimist! Od tiste malenkosti, ki jo je imel za vsakdanje potrebe, si je

V sobo pride Vasja, petošolec. Oči ima zaspane, razočaran je.

«To je pa že preneumno!» si misli, ko vidi, kako Griša otipava žep, ki v njem žvenketajo kopejke. «Ali je prav, da se daje otrokom denar? In ali je prav, da se jim dovoljujejo hazardne igre? Lepa pedagogija, ni da bi kaj očital. Preneumno!»

A otroci igrajo tako okusno, da še njega samega prime, da bi prisedel in poizkusil srečo.

«Počakajte, bom še jaz» — pravi.

«Stavi kopejko!»

«Takoj», pravi in išče po žepih. «Kopejke sicer ne najdem, a tu je rubelj. Stavim rubelj.»

«Ne, ne, ne... kopejko stavi!»

«Vi ste tepci. Saj je rubelj na vsak način več vreden od kopejke», pojasnjuje gimnazijec. — «Kdor dobi, mi bo izmenjal.»

«Ne, ne. Kar pojdi!»

In petošolec zmigne z rameni in gre v kuhinjo, da bi mu tam kdo izmenjal. V kuhinji ni niti kopejke.

«Pa mi ti izmenjaj», pravi Griši, ko pride iz kuhinje. «Ti plačam, če mi izmenjaš. Nečeš? No, prodaj mi za rubelj deset kopejk!»

Griša sumljivo gleda Vasjo. «Če le ni to kakšna zarota ali sleparstvo?» si misli.

«Ne, ne dam», pravi in se drži za žep.

Vasja se razburja bolj in bolj in zmerja igralce z beticami in neumnimi goskami.

«Vasja, daj, bom jaz zate stavila!» mu reče Sonja. — «Kar sedi!»

Gimnazijec sede in položi predse dve tablici. Anuška prične klicati številke.

«Konejko sem izgubil!» zakliče nenadoma Griša z vznemirjenim glasom. «Počakajte!»

Snamejo svetiljko in zlezejo pod mizo iskat izgubljeno kopejko. Z rokami prijemljejo za pljunke, orehove lupine, trkajo z glavami, a kopejke ne najdejo. Začno iskati iznova in iščejo tako dolgo, dokler Vasja ne izvije Griši svetiljke iz rok in je ne postavi na njeno mesto. Griša išče še v temi.

No, nazadnje le najde konejko. Igralci spet sedejo za mizo in hočejo igrati dalje.

«Sonja spil» pravi Aljoša.

Sonja s kodrasto glavico, naslonjena na roko, spi sladko, mirno in trdno, kakor bi bila že pred eno uro zaspala. Zaspala je, ko so drugi iskali kopejko.

«Pojdi ležat na mamino posteljo!» pravi Anuška in jo pelje iz obednice.

Vsi jo peljejo, in čez kakšnih pet minut kaže mamina postelja lep prizor. Sonja spi. Poleg nje smrči Aljoša. Z glavami na njunih nogah spita Griša in Anuška. In k njima se je stisnil še kuharičin sin Andrej. Iz žepov so se jim stresle kopejke, ko so izgubile svojo moč do nove igre. Lahko noč!

G. F.

SREČA

pričrpal toliko, da si je kupil srečko dobrodelne loterije, in zdaj že računa, kaj bo vse začel, če se mu nasmehe sreča, da kaj dobi.

«Tudi če ne dobiva glavnega dobitka, nič ne de», je navdušeno nadaljeval Walter. «Saj je še dosti drugih. Takole, pet ali deset tisočakov tudi ne bi zavrnil.»

Nehote si je začela Ellen misliti, kaj bi s takšno vsoto počela. Walter je že krvavo potreben nove obleke; kadar obiskuje kupce, mora biti pošteno oblečen. Malo stanovanje, ki je bilo vzlic skromnosti tako pri-

kupno in čisto, bi postalo še dosti lepše, če bi lahko kaj novega kupila. In potem bi lahko še kaj dela na stran za Freda, njunega sina. Jeseni pojde v srednje šole, in tam je drago. Da, denar bi res potrebovala.

«Ali mi bo oče potem kupil kolo?» jo je potem vprašal Fred. «Sosedov Frank mi večkrat dovoli, da se vozim z njegovim. Toda dosti lepše bi bilo, če bi ga imel tudi jaz.»

«Bo že,» se je nasmehnil Walter; «če dobi naša srečka, boš tudi ti imel kolo.»

Ellen je samo sebe oštevala, kako je neumna, ker se ji brez prestanka pode po glavi misli na dobitek v loteriji. Walter je bil v trgovini, Fred pa s Frankom v parku. Šele pri vsakdanjem gospodinjanskem delu je Ellen prepodila tiste neumne misli. Pa so se ji kmalu spet vrnile... Seveda, kaj malo verjetno je, da bi dobila njuna srečka glavni dobitek, ko je teh pisanih listkov stotisoče. Sicer pa Walter že toliko zasluži, kolikor potrebujejo vsi trije za svoje skromno življenje, in zdravi so k sreči vsi. Kaj si še more želeči? Seveda je vabljava in zapeljiva misel na dobitek. Če le pomisli, koliko laže bosta potem poslala Freda v šole, ko ne bo treba mesec za mesecem gledati na denar. Da, njun fant! Kako ponosna sta nanj, na tega močnega, krepkega dečka, ki so ga učitelji zmeraj samo hvalili. Res je precej živ. Zmeraj počenja rad nedolžne neumnosti, pri sportu in pri igri je prvi in najprejdrnejši. Zato pa tudi pri učenju ni len. Zelo nadarjen je celo. Morda, če bo več denarja, ga pošljeta še na visoke šole.

Trkanje na vrata prebudi Ellen iz premišljanja.

«Ali si ti, Frank?» pozdravi veselo sosedovega dečka, ki stoji pred njo brez sape, s čepico v roki. «Mislila sem, da si s Fredom v parku.»

«Da, saj sva bila tam,» začne Frank zmedeno, «toda Fred je... je bil...»

«Kaj sta pa spet počela?» pravi Ellen z velikim razumevanjem. «No, kar z besedo na dan! Ali sta se stepla?»

«Ne, res ne. Toda moje kolo... Fred se je z njim peljal... ven iz parka... na cesto... in tedaj...»

«Kaj pa? Tak govoriš,» pravi Ellen vznemirjeno.

«Avto se je pripeljal... Fred ni vozil na pravi strani... Ljudje ga bodo takoj prinesli... jaz sem priteknel naprej...»

Z glasnim krikom je zbežala Ellen po stopnicah. Njen fant, njen edini! Povožen, morda že mrtev. In ko je na cesti srečala moše, ki so nesli njenega malčka oprezno na rokah, ko je zagledala okrvavljeni, blede obrazek, se je iznenada vse okoli nje stemnilo. Brez zavesti se je zgrudila.

Ali ima dan res samo štiri in dvajset ur, če smo slednjo minuto med upanjem in tesnobo, če od trenutka do trenutka ne vemo, ali se bo usoda odločila za nas ali proti nam? Videlo se je, kakor da bi zaradi nevarnih notranjih poškodb mlado življenje umiralo. Drobno, zdaj tako slabotno telesce je stresala vročica. Zdravnik je časih sedel cele ure ob otrokovem zglavju in majal z glavo. V strahu sta stala Walter in Ellen zraven njega. Da, če bi se mogla v takih dneh sama boriti za življenje ljubljene bitja, če bi se lahko zanj žrtvovala, ne pa da ga morata gledati z zvezanimi rokami! Strašno čakanje v nedelavnosti, v negotovosti! Ali ni vročina popustila? Ali ne diha zdaj mirneje? Morda, morda...

Da bi le ostal živ. Vse drugo se jima je zdelo tako nepomembno. Kako sta mogla sploh misliti na to, kaj jima utegne prinesiti prihodnost? Kako nepomembno je zdaj, ali bosta imela denar za šolanje. Samo da bi živeli! Zdravnik je danes nekam bolj zadovoljen. Pravi: «Če bosta imela srečo...» Ali niso zbudile te besede čuden spomin? Ali nista šele nedavno? ... Kako daleč je bilo zdaj že vse to! Sreča? Denar? Življenje? Njegovo življenje!

In res je prišel dan, ko je Fred spet odprl oči in ga ni žgala vročica, ko je prvič spet spoznal svojo okolico. Kako nežen je postal zdaj obrazek, kako slabotne male roke, ki so se tako ljubeče oklepale materinih.

«Zakaj pa jokaš, mamica?» je naposled vprašal, kakor da bi se bil prebudil iz dolgega spanja.

«Tako sem vesela, milček,» je odvrnila Ellen med jokom in smehom. «Tako vesela in srečna sem zdaj!»

«Zakaj si vesela?» je bilo njegovo tiho vprašanje. In ko se mu je vrnil spomin, je dodal: «Ali smo dobili? Srečka? ...»

«Srečka? Ne, ne vem,» je nežno odvrnila Ellen. «Toda dobili smo. Sreča je bila pri nas, neizmerno velika sreča.»

OTROK IŠČE DELO

Pred vrati v tvornico, ki so tako težka, bojazen zbujajoča, je stal otrok. Deset let — več ni mogel imeti, ogoljena obleka, prašni čevlji, bolno rdeča lica.

Počasi je segla mala roka k zvoncu in prestrašeno potegnila zanj. Otrok se je zdrznil in se preplašil, ko se je tiho odprla linica.

«Kaj hočeš?»

Otrok je zajeceljal:

«Ali bi lahko govoril z lastnikom?»

«Ti? — Ne! Ali misliš, da je to kar tako? Napiši, kaj hočeš!»

Otrok je pogledal kvišku.

Da bi napisal? Kje pa? S čim pa?

Vratarju se je otrok menda smilil. Nekaj kakor sočutje za to bedno nemoč ga je obšlo. «No, pa pojdi noter!» Otrok ga je ubogal.

«Tako, zdaj pa sedi in napiši!»

In otrok ni dolgo premišljal. Z nerodnimi črkami je narisal na kos papirja:

«Dragi gospod! Ali imate morda kaj dela za mojega očeta?»

To je bilo vse. In vendar je bilo mnogo.

Vratar se je začudil. Potem je počasi premeril dečka od glave do nog.

«Počakaj! Takoj se vrnem!»

In njegova osivela glava je izginila na drugi strani dvorišča.

Otroku je bilo tesno pri srcu. Skoraj dihati se ni upal. To je bila že šesta tvornica, kjer je iskal za očeta dela. Oh, če bi... če bi...

Teda se je že spet prikazal starec in mu vrnil list. Na drugi strani je bilo zapisano:

«Jutri zjutraj lahko tvoj oče začne!»

Fant je zastokal in storil nekaj, kar bi se morda drugače še njemu samemu smešno zdelo: starcu je poljubil roko.

Potem je zbežal v svojih prevelikih čevljih čez cesto. Staremu vratarju, ki je zaprl vrata za njim, je bilo tako čudno, nenaavadno pri srcu.

Otroški smeh, otroški jok

Ničesar ni, kar bi nas lahko tako razveselilo kakor otroški smeh, presrčni ali pridušeni smeh našega otroka.

Če je dan siv in žalosten, če že zarana pokrivajo nebo deževni oblaki in megle, se tvoja soba razsvetli v solnčnem sijaju, če se zbudi tvoj otrok z veselim, razigranim nasmeškom.

Móricz Zsigmond:

čakalnici zobnega zdravnika jih je bilo več. Neki deček si je pritiskal robec na lice in iz oči so mu kapljale goste solze. Ela je popolnoma pozabila na bolečine v svojem zobu, tako je pomilovala ubogega otroka.

— Mama, zob me nič ne boli! — je veselo pripovedovala materi, ki je leno sedela tik nje v topli sobi in upirala oči v orumelega predvojnega «Vodnika po Tatrah».

— Tem prijetnejše bo zdravljenje, če ne boli!
— Hvala lepa! — se je zasmejala Ela in že stekla iz čakalnice.

Mati jo je šele na stopnicah dohitela.

— To je sramota, — je zagodrnjala nad njo — danes mora vsakdo biti junak, v tebi pa ni niti trohice moškosti!

Če te tare boleost, ki se ti zdi tako huda, da ne najdeš ničesar, kar bi olajšalo njeno breme, bo vendar našel smeh tvojega otroka pot v tvoje srce. Prisluhneš, malo se razveseliš v sooji žalosti, in boleost je iznenada postala lažja.

Tudi na cesti, sredi naglice in trušču, ima otroški smeh čudodelno moč. Siva ulica izgine, pisan travnik zacvete, in nad njo zažari sinje nebo v zlatem solnčnem žaru. Čudež se je zgodil, ker si prišla mimo trgovine z igračami, ki se pred njo gnetejo otroci. Tedaj si začula smeh in kakor glas srbrnega zvona se je razlil čez ves trušč na ulice in te ganil. Iti moraš dalje, toda ujela si solnčni žarek in kakor lep dar ga nosiš s seboj v sivi, vsakdanji dan.

Prav blizu otrokovega smeha je otrokov jok. Dosti ljudi trdi, da otrokove solze ne pomenijo dosti, ker se tako hitro posuše. In vendar: koliko je otroških solza, ki jih nihče ne more posušiti, ker ni lahko najti v otrokovi duši izvira bolečin. Žalost, ki napolni otrokove oči s solzami, tlači dete prav tako hudo kakor bolečina, ki je vzrok, da odrasel človek joka. Tu ne mislim tuljenja in kričanja majhnega trmoglavca, ki hoče zmagati s svojo voljo in vztrajnostjo, tu mislim žalostni jok, ko se punčka razbije, ali pa prvo razočaranje nežne otrokove duše, tisto suho jadikovanje tudi brez solza, ko je bolečina prehuda, da bi se mogla izpremeniti v solze. In kolikokrat se mi odrasli premalo potrudimo, da bi o tem joku premišljali.

Časih pa vzcvete otrokov smeh med solzami in to je kakor velik čudež. Še tečejo debele solze po okroglih ličkih, še se bore drobna usteca z izrazom bolečine, toda v otrokovih očeh ostaja že solnčni svit, gube bolečine se zgladijo, in po poslednjih bolestinah stokih se obrazek naposled zjasni.

To je kakor razodetje — in mati se oddahne: Moj otrok se smeje, spet je vse dobro...

Pri zobnem zdravniku

— Ali mama, kako naj bo v meni moškost! — je rekla Ela, toda prav v tem trenutku ji je nova grozna bolečina šla ne le skozi zob, ampak skozi vso glavo in vse telo.

Prijela se je za ograjo ob stopnicah in tako strmela ob novem doživljanju.

— Kaj pa je? Spet te boli! No, kajne, kajne? Kar pojdiva nazaj!

Toda Ela je kakor brezumna zdrevila po stopnicah in se ustavila šele v pritličju, ker se ji je zdelo, da je bo od bolečin konec. Lica je skrila v dlani in pričela jokati. Šele tedaj se je osvestila, ko je že sedela v velikem zobozdravniškem stolu.

Bela, mehka in prijazna moška roka ji je segla k bradi.

— Odprite usta!

Ela se je preplašeno ozrla kvišku, toda nič ni videla. Poiskala je žepni robček, si obrisala obraz, oči in nos in silno se je sramovala, ker sedi z objokanimi očmi in gotovo z rdečimi lici pred tujim moškim.

— Odprite usta!

Ela se je umikala kakor divja mačka, zopet jo je minila zobna bolečina. S sovražnim pogledom in postrani je zrla v zdravnika.

Zdravnika je posilil smeh. Bil je čeden plav in nizek mož in se mu je smeh na mehkem, okroglem obrazu prav dobro podal.

— No. Ne bom se doteknil! Samo pogledal bom. Pogledajte, nič nimam v roki. Samo pogledal bom, in to ne bo bolelo.

— Pokaži, otrok! — jo je vzpodbujala mati zagrenjeno in s slabotnim glasom.

— Se ne boste doteknili? — je vprašala Ela.

— Ne, ne.

Glavo je nagnila nazaj, toda hipoma se je vzbudil v nji sum in je spet pogledala predse.

— Nič ne primite!

— Ah, kaj bi.

Zdravnik jo je prijel za brado. Roka mu je bila gladka in dehteča. Eline brade se še nikdar ni doteknila moška roka. Zardela je in okoli bolečega zoba se ji je nabrala slina.

Iznova se je vzravnala.

— Je že končano?

— Kajpak, že je zdrav. Mislite, da moje oko zdravi?

Elo je užalil norčavi glas.

— Kaj hočete zdaj? — je resno vprašala zdravnika, ki je prebiral sumljive predmete.

Zdravnik je nadaljeval ukročevanje živali.

— Zdaj vzamem tole malo pripravo. Glejte, kako je čedna. Čisto nova: vsa iz niklja. S to bom pogladil vaš boleči zob.

Ela je z bojazljivo radovednostjo gledala.

— Ne dovolim.

— Želite videti, s čim pulimo? S temle. Primite. No, lahko primete, nič vam ne stori. Poglejte, kako močne klešče... Seve, vi mislite, da se zob lahko izpuli tudi z iglo.

Ela je videla, da drži zdravnik v roki samo iglo. Opazujoče mu je zrla v oči, kjer je videla vse nekaj drugega, kakor kar je pričakovala. Tak krotek, globok pogled, tako toplo in globoko sočutje, da je hipoma otrpnila in naslonila glavo nazaj. Plava moška glava se je sklonila nad njo in njen poseben vonj jo je močno prevzel. Eli se je zdelo, da ji je nenadoma prenehalo biti srce, nato spet, da ji čisto nepravilno tolče.

— Joj!

— Nič, nič. To ne boli? Zanimivo. Bolni zob ne boli, ampak zdravil!

— Joooj!

— Hvala, dva bolna zoba imate, — in tedaj se mu je v strahu zresnil obraz. Obrnil se je k materi in suho, s trgovsko hladnostjo dejal:

— Od levega prvega kočnjaka se ji je že vnelo lice.

— Grozno! — je rekla mati.

Ela se je sklonila naprej in postala pozorna.

— In kaj bo zdaj, gospod doktor?

— Luknja se bo naredila.

— Kje? V licu?

— Seveda, če ne preprečite. Takole, počez.

Ela se je doteknila z jezikom lica.

— Takoj zdaj ni mogoče nič ukreniti. Dal bom nekaj za utešenje bolečin.

— To dajte, to, gospod doktor, ker ubogo dete vse noči ne spi.

— Nocoj bo dobro spala.

— Toda, moj Bog, kaj bo z zobom?

— Če ga daste ozdraviti, ne bo nič hudega.

Ela je bila vsa osupla, niti ozreti se ni več marala na zdravnika.

— Odprite, prosim, usta.

Ubogala je; v besedi «prosim» in v moškem obrazu je spet našla prejšnje občutje.

— V redu je, hvala.

Ela je vstala in s plahimi koraki šla iz sobe, noseč za spomin v zobu košček vate, namočene v kreozotu.

Med vrati se je ozrla. Lepi, mali, plavi zdravnik je sanjavo gledal za njo. Ela je ujela njegov pogled, v njenem srcu se je nekaj zgenilo.

Pokimala je z glavo, toda mnogo prisrčneje, kakor je hotela.

Ponoči je sicer dobro spala, četudi jo je silno vznemirjala misel, da se ji bo v licu naredila luknja.

Mama je bila srečna, ko se je Ela drugi dan sama odpravljala k zdravniku.

Mali plavi mož je bil popolnoma tak, kakršnega si je Ela predočevala. Preprost, neposreden in zaupen. Kakor bi si bila že stara znanca. Kakor bi bilo že nekaj več med njima kakor zgolj uradno poznanstvo. Ni bil vsiljiv, ne neprijazen, ne nedostopen, le nekoliko visok; videlo se je, da mu niti najmanj ni neprijetna in spoštovanja vredna njegova obrt, in zato nekoliko prezira tiste, ki trepetajo pred njo. Toda Ela je bila cela junakinja. Upala se je že prijeti za klešče, za zakrivljene igle, za kavčukasto vrstico električnega stroja in nervozno se je smejala, ko je zdravnik nekoliko razbrskal boleči zob, z novo količino vate (njen vonj jo je ves dan nevarno spominjal na zdravnika!) se je ločila.

— Vam je zoprno, da sem tako strahopetljiva?

— Nasprotno, največji junaki so pri zobeh največji strahopetci. Videl sem imeniten primer na bojišču. Junaki narednik, ki je imel že veliko srebrno in zlato svetinjo, je tulil zaradi zobne bolečine kakor lev. Rečem mu, saj ste vi junak, nikar ne bodite otrok. «Joj, prosim, je dejal, ko me pa to bolj boli, kakor če največje bodalo zabodem v sovražnika.»

Ela se je prikupno zasmejala.

Doktor je pripovedoval prav prijazne dogodivščine.

— Pri bataljonu sva bila dva, ki nisva imela konj. Nazadnje so nama preskrbeli iz nekega poljskega gradu dva lepa konja, toda bila sta vprežni živali in nista hotela iti drugače, kakor drug ob drugem. Nekoč je bil napad na nož in skočil sem na konja. Oni drugi zdravnik prav tako na svojega. Zdirjal sem proti sovražniku, toda konj se mi je splašil, se upiral, plesal in se ni maral premkniti. Kaj je neki temu konju, sem rekel in ga pustil, da je delal, kar je hotel. In pomislite, konj se je obrnil in zdirjal iz čete. In ni se ustavil prej, dokler ni dohitel onega drugega konja, na katerem je sedel drugi zdravnik, ki je obrnil hrbet bitki.

Ela se je zabavala.

— Toda pojasnite mi, kako je to, da ni hotel oni drugi konj iti za mojimi?

— Vi ste pa pametni, — je dejala Ela — vendar bo rajši bežal konj iz bitke, kakor pa vanjo.

— Tako je... — tako je, je rekel zdravnik in izvrtal Eli zob.

Nato je pridno in redno dan za dnem prihajala. Komaj je že čakala, da se odpro pred njo vrata male čakalnice, ki je kmalu dobila večji pomen v njenem življenju. Vsa vesela in zadovoljna je posedala v modrih plišastih foteljih, zobni zdravnik je lepo ravnal z njo in ni hitel z delom. Ela je prihajala vsak dan z večjo vdanostjo k njemu in se je ves dan veselila na tiste minute, ki jih je prebila pri zdravniku. Oboževala je njegov vonj in svinčeni blesk delavnice, nekoč je celo prosila nekoliko snovi, s katero mašijo zobe. Posebno vesela je bila tedaj, kadar mama ni utegnila iti z njo. Ob takih prilikah je ugotovila, da je zdravnik dvakrat bolj pazljiv in štirikrat bolj zaupen. Toda kljub temu se je še vedno grozno bala, če je doktor segel k njenemu zobu. Vselej jo je izpreletel smrtni strah, kolikorkrat je moral odpreti usta in je začutila na zobu trdo, hladno železo.

— Gospod doktor, — je jecljala po vsakem mučenju — razen vam nikomur, prav nikomur na svetu ne dovolim, da bi si dal kaj opraviti pri mojih zobeh.

Zdravnik se je smehljaj in se je s tako toplim pogledom zazrl v dekličino oko, da bi kmalu z deklico vred zletel kvišku veliki zdravniški stol.

Končno se je približala bodočnost: v nekaj dneh bomo končali!

Kaj bo, kadar bodo vsi zobje izvrtani, zglajeni, zbrušeni in popravljeni in ne bo ničesar več, da bi mogla še hoditi v prijetno čakalnico! Eno samo upanje jo je tolažilo, to, da bo zdravnik slovesno izpregovoril takole:

— Denar! Bog ne daj, da bi sprejel denar! Toda dovolite mi, da bom smel odslej jaz prihajati k vam!... Sedaj je itak vojna in gotovo pogrešate kavalirja, ker fantov ni doma, in če dovolite, Elica...

To se ji je zdelo tako gotovo, da se je Ela iz osupnosti prijela za lice, kakor če bi jo bilo zbadlo v zobu, ko je na mamino vprašanje: «Koliko smo dolžni, gospod doktor?...» zobni zdravnik poiskal knjigo, vzел iz nje račun in ga izročil mami.

In doktor je prav zares vzел denar in nič drugega ni dejal kakor: «Hvala».

Nekaj dni je jokala, potem se je pa odločila za veliko delo.

Vzela je iglo za pletenje, sedla pred zrcalo in se toliko časa trudila, dokler ni izbrskala iz enega zoba plombo.

Z veselim obrazom je stekla k zdravniku.

— Gospod doktor, gospod doktor, — je radostno pripovedovala novico — plomba mi je padla iz zoba!... Plomba mi je padla iz zoba!

— To ni mogoče, — je dejal zdravnik in obraz mu je postal hladen. — Ni se mi še primerilo, da bi odletela plomba, ki sem jo bil napravil jaz.

Ela je bila poparjena. Na mah je razumela vse. Obraz se ji je skremžil na jok in nikoli ni tako ponižno in vdano odprla ust kakor zdaj. Tresla se je, ko jo je zdravnik z zrcalom natanko preiskoval. Če jo pletilna igla izda, potem gre lahko takoj v Donavo.

Doktor ni izpregovoril nič. Vzел je neko snov, zamašil in zgladil zob, nato je pozvonil.

Za hrbtom obeh je vstopil laborant.

— Prosim, — je dejal zdravnik s suhim glasom — povejte moji ženi...

Ela je vgriznila v orodje, ki ga je imela v ustih.

— Pardon, — je rekel zobni zdravnik in ji odprl usta — povejte moji ženi, naj ne pozabi, da pojdeva drevi v opero. — Ela se je sklonila nazaj.

Zdravnik se je vljudno priklonil.

— Tako, hvala!... Zdaj vam gotovo več ne odleti. Ela je ponosno, užaljeno in vzvišeno odšla. Komaj je mignila na zdravnikov globoki poslovilni poklon.

Pozneje nekoč je v javni družbi izjavila, da je vsak zobni zdravnik baraba. Zlasti vsak tisti, ki je bil na bojišču. (Iz madžarščine V.N.)

Vera Gogala:

UTRINEK

istam po knjigi in površno pregledujem naslove.

«Očetov podpis.»

Ena kratka misel. Iščem v spomenu. Zakaj boleš v prsih?

Tam v daljavi, na koncu meglene, nejasnega spomina se zgane. Kakor svetel utrinek v

temni noči bežno zakroži skozi vseмирje...

Ena beseda, ki vabi, kliče, ustvarja. — Prikličte.

Prikličte v spomin dogodek, enega izmed tisočerih dogodkov našega življenja. Morda je neznaten. A vendar je boleš v duši.

Bilo je takrat, ko smo spoznali šolsko klop, ko so nam zaprli sončno igrišče in potisnili tablice v roke.

Skupaj sva sedeli. Obe majhni in marljivi. Stroga volja učiteljice je vladala po razredu. Slepo sva jo ubogali.

Pa se je nekoč mala Marica uprla. S svojimi velikimi očmi je plašno zrla v učiteljico in je prvič spoznala, da ni mogoče vsega ubogati.

Saj je dobila list, materi v podpis. In mati je bila tako stroga.

Tri dni se je borila s strahom, tri dni je oklevala. Povsod so jo spremljale grozeče učiteljicine oči. A vendar je vsakokrat zmagal strah pred kaznijo.

Učiteljica ni videla Maričinih trpečih, plašnih oči. Le svojo zapoved je poznala in jo oboževala.

Četrty dan je učiteljica poklicala mene. Stroge in trde so bile njene besede: «List odnesi Maričini materi. Gorje ti, če ne izpolniš, kar zahtevam.»

Naju je izpreletelo. Nisem se upala ozreti v Marico, preveč sem čutila njen pogled, njen obupni, proseči pogled. Učiteljicine besede so me pritiskale k tlom. Nisem mogla več misliti na Marico, le nase sem mislila in na svojo strašno, sramotno nalogo. Zakaj je učiteljica izbrala ravno mene? Zakaj ne katere druge? Mrtvo sem strmela v klop, na izrezljane vijuge in raz-

poke v klopi in se venomer vpraševala? «Zakaj ravno mene?»

Šele na cesti sva prvič izpregovorili. Kakor hudournik se je usulo preko Maričinih trepetajočih ustnic. Kakor udarci so padale njene besede po meni, ko je prosila usmiljenja. Mene je prosila usmiljenja, ko sem ga bila sama bolj potrebna. Njo je čakala le šiba, meni pa se je nekaj zajedlo globoko v dušo, da ne izgine nikdar več.

Prosila je usmiljenja, a jaz je nisem smela poslušati. Stroge in mrzle učiteljicine oči so velevala. In jaz nisem imela svoje volje.

Bili sva že za kolodvorom. Blizu doma. Umazani, sajasti sneg se je prijemal čevljev. Marica je samo še molčala. Sedaj bi jaz rada govorila, se izjokala, jo objela, pa sem gledala le tisti sajasti sneg in ga brcala ob vsakem koraku.

Marica se ni več hudovala na učiteljico niti na listek. Še na kazen in šibo ni več mislila. Le name se je hudovala, mene je pričela mrziti. Globok in osoren je bil njen otroški glas, ko me je pred domom poslednjič prosila: «Nikar! Saj bom list sama izročila.»

A jaz ji nisem smela verjeti. Zazeblo me je ob mislih na posledice. Učiteljicine oči so bile tako neizprosne. Izročila sem list materi.

S povešeno glavo, s trepetajočim srcem sem hitela iz hiše. Hitela sem, skoraj tekla. A sem vendar še čula krik.

«Sedaj jo tepe! Ali zaradi mene? Joj, saj nisem jaz kriva! Zakaj je izbrala ravno mene?!»

Tisti krik je ostal v duši. Tudi danes je zaječalo v meni.

Marica je pozabila na udarce, a jaz nisem pozabila njenega očitajočega pogleda. Zrasla je stena med nama in — ostala... Kdo je kriv?

Stresem z glavo. Čemu mislim zopet na to? Ako bi ne bila jaz, bi bila katera druga...

Zunaj prelepo sije sonce.

Sosedov Mihec

France Kralj:
«Deček in deklica v narodni noši»

dvojnem drobižu vam hočem poročati: o drobnih deci in njih drobnih doživljajih.

Vsak je pač doživel svoje na sebi in na mlajših — neverjetno, kaj vse si izmisli taka drobckena oseba! Ali ni škoda, da se toliko teh veselih dogodbic pozabi — dogodbic, ki nas resnično iznova privedejo v otroški raj?

Opisati vam hočem nekaj veselih trenutkov iz življenja svojih treh malih sestričen: Miške, Mucke in Žabice ter njih brata, ponosnega Škrata. Krščeni so seveda vsi štirje drugače, pa kaj jim to pomaga, ko jih pa nihče tako ne kliče!

Stari so: sedem, pet, štiri in dve leti. Škrat je najstarejši in je na to svojo čast silno ponosen. Ker je pa še razen tega edini učenec in edini «mož» med naraščajem, nosi nosek včasih res kar previsoko; čisto po nepotrebnem: saj mu itak skoraj vanj dežuje.

Miška in Mucka sta živi rjavolaski, Žabica pa nežna plavalasa igračka. Povsod jih je dovolj, živi so kakor voda in vsak čas si kaj novega izmislijo. Le čujte!

Nedavno je prinesel očka vsem štirim mila v obliki pisanih jajčec — iz vzgojnih razlogov: da bi jih še bolj navdušil za umivanje (ker umazančki res niso, prosim!). Pa uspeh je bil malo nenavaden: drugo jutro se je mamica čudila čisto izrednemu miru v otroški sobi. Vznemirjena je odprla vrata in vsa začudena obstala, kajti vsi otroci so sedeli nemi in nepremični v svojih posteljicah. A na vprašanje: «Kaj pa delate?» so odgovorili čisto tiho in skrivnostno: «Valimo.» In res: vsak je sedel na svojem 'jajčecu' in vsak je hotel 'izvaliti' svojo najljubšo žival: Miška mucko, Mucka piško, Žabica medvedka, Škrat pa leva.

Pa kljub bojevitosti je Škrat le kavalir. Ko se je nekoč s svojimi sošolci igral «ravbarje in žandarje», je priskakljala mednje Miška in se hotela na vsak način z njimi igrati. A bila je od «moških» soglasno odklonjena, češ da je «samo ženska». Bridko jokaje se je odplazila v kot. Pa je prišel tiho Škrat za njo: «Nič ne jokaj, Miška, saj boš kmalu fant! Jaz se čisto dobro spominjam, da sem bil tudi punčka, ko sem bil majhen.»

Zimski večer. Mucka se je prehladila in ima sitnosti s prebavo. Pa dobi za večerjo le mlečni riž — medtem ko jedo drugi «furež»: klobase! Pomislite: klobase s kislim zeljem, potem pa še sladico in še kompot! Mucka pa le mlečni riž. Pa nič ne reče. Prav nič. Ko pa je pojedla in jo pošljejo spat, se pri vratih — rdeča kakor mak — naenkrat obrne in dolgo zadržano ogorčenje kar bruhne iz nje: «Kadar bom pa jaz velika in vi majhni, bom pa tudi jaz vse dobre reči sama popapala, vam pa ne bom čisto nič dala, čisto nič!» To je temperament, kaj?

Že ves teden pred prihodom sv. Miklavža nimajo otroci več druge misli, drugega pogovora. Kar čuje mamica besedo 'hudič' in brž pokara: «Čuj, Miška, te besede pa ne smeš rabiti, to je grda beseda!» A Miška vsa začudena: «Kako pa naj rečem — saj se vendar parkelj tako piše?»

Miklavžev večer. Očka razvija svoje pedagoške talente in izprašuje vse otroke po vrsti, kaj naj pove

sv. Miklavžu, ko ga bo vprašal glede njih pridnosti. Škrat in Miška čisto junaško izjavljata, da sta ga sicer tupatam polomila, v splošnem sta pa res še dovolj pridna. Bolj ko sosedovi. Čisto zares. Mucka, mala porednica, je pa kar tiho. A ko se obrne očka naravnost do nje in se mu nikakor ne more izmuzniti, se ga proseče oklene krog vrata in zašepeče: «Zlaži se malo!»

Poletje! Vsa družbica je na obisku v vinogradu starih staršev. Tam se znajde Škrat naenkrat v pretežni «moški» družbi, kar mu zelo ugaja, čeprav ima sestrice res rad. Še dva bratranca njegovih let sta tam in visokošolec Janko, mamičin brat. Na tem stričku visi troperesna dečja deteljica z vsem ognjem svojih mladih src, saj jim striček pripoveduje tako krasne indijanske pravljice, jim rezlja piščalke in pipe, meče in loke ter jih uči ribariti in celo streljati — pa s pravo puško! To seveda ni nič za «čenske» in Škrat je v očeh treh malih sestric naenkrat silno zrasel.

Najlepše pa je bilo le, ko je striček Janko Škrata naučil žvižgati. Da bi ga videli, kako je hodil po vrtu gor in dol, gor in dol ter neprestano žvižgal v strahu, da bi te umetnosti naenkrat zopet ne pozabil. Komaj smo ga zvabili k večerji, a potem je zopet neumorno vadil dalje. Spat bi ga pa tisti dan menda sploh ne bili spravili, da mu ni striček Janko pod najgroznejšo indijansko zakletvijo obljubil, da ga bo drugo jutro še enkrat naučil žvižgati, ko bi to divno umetnost med spanjem pozabil.

Konec počitnic pa se je le zgodilo, da so se naši trije junaki s stričkom Jankom bridko nesporazumeli — še par krepkih zank so dobili za svojo dobro voljo. To pa je bilo tako:

Iznenada je začelo deževati in dež je lil in lil, kakor bi nikdar več ne hotel prenehati. Striček Janko, strasten kadilec, pa je tožil pri obedu: «Samo pest tobaka še imam — pri tem pasjem vremenu pa nikogar ne morem poslati v mesto!» To so čuli naši trije 'možakarji' in so po dolgem premišljevanju pogodili, kako bi se dalo stričku Janku pomagati. Naskrivaj seveda, da bo veselo presenečenje še večje.

In tako so fantje stričku Janku med popoldanskim spanjem izmaknili tobačnico in ves tobak 'nasejali' po sobi: da bo zrasel in ga bo striček Janko zopet dovolj imel.

Škrat je ravno s krepkim zamahom raztrosil zadnjo pest po tleh — ko pridrevi striček Janko in v bridki žalosti za svojim izgubljenim tobakom 'seje' zanke na levo in desno! Globoko užaljeni nad to črno ne-hvaležnostjo so fantje dolgo molčali — šele po tednih smo izvedeli, da so imeli pri svoji 'igri' le najlepše in najboljše namene.

Da — o Žabici vam nisem nič povedala? Pa kaj naj vam o njej tudi povem? Ona še ni klepetava, ona še ni radovedna, ona še ni poredna, ona je samo prisrčna, ljubka in sladka, naše milo malo solnčece, ki se smehlja vsemu in vsem.

Ali ni prijeten ta naš drobiž? Silno ga imam rada — čeprav pri njem kljub veliki razliki v letih nikakor ne uživamo primernega rešpekta, ker sem pač le sestrična in ne teta!

Teta, prava teta sem pa vendar že — a šele tri mesece. O moji mali nečakinji pa za zdaj ni drugega povedati, kakor: spi, je, kriči, spi, je, kriči — sladka je pa vendarle!

A čakajte, da bo malo večja!

OTROCI Z VESOLNJEGA SVETA

Povsod, kjer so, najsi bo v Afriki, na Kitajskem, v Ameriki ali pa v Evropi, so otroci vedno isti.

Mislite si, da bi napravili tale eksperiment: da bi zbrali vse te otroke, ki nas gledajo s svojimi modrimi in črnimi očki, da bi jih zbrali, recimo, na trati in bi jih pustili čisto same, brez maminega krila, tega pribeža-

Mala Japonka.

lišča, kamor se otrok zateče vselej, kadar ne ve, kaj bi storil ali kadar se boji. Mislite si torej tako zbrane te različne glavice.

Kaj bi se zgodilo?

Prvi trenutek bi seveda vsi umolknil. Vsakemu izmed teh malčkov bi se zazdelo, da je sam na svetu. Tišina. Hitro nato bi mali, mrki indijanski deček malomarno legel v travo in bi se molče oziral okoli sebe. Takoj za njim bi tako storila tudi mala Japonka. Z neverjetno spretnostjo, nerazumljivo za ostale, bo sedla vzlic svojemu dolgemu oblacilcu tako pripravno in po običajih svoje eksotične dežele. Vsa ostala družba se bo nemo čudila temu in zanimanje bo splošno: kako je to, da se ne utruji tako majhna deklica, ko sedi s tako podvitimi nogami kakor na klopici... Mali Somalčan bo prvi prekinil to strmenje in s svojim prostodušnim nasmeškom vplival na malo molčečo in rezervirano Japonko, da mu bo po daljšem obotavljanju iz gostih gub svojega pisanega oblacilca nazadnje segla v roko. S tem se vse premakne z mrtve točke, led je prebit. Podala mu je roko, to

je že prijateljska gesta. In mali vrbčki bodo vprašali drug drugega z blestečimi zobki in očki:

— Ali bi se hotel z nami igrati?

Toda to prijazno vprašanje žal ne bo naletelo na razumevanje. Razgovor z rokami se pa ne bo razvijal tako gladko. Vse se bo čudilo, izpraševalo, vse bo v zmoti... A ne bo še minila ura — pa bi videl opazovalec, ko bi se pritihotopil tja, kako se vsi lepo družno igrajo in razgovarjajo. Igra jih je združila, ona zbliža otroke vesoljnega sveta, in v njej se utapljuje otroci zdaj, kakor so se pred toliko stoletji...

Ti troci rasejo silo daleč drug od drugega, obkroženi od svojih najbližjih, in ne vedo nič o ostalih otrocih na svetu. Pa vendar so vsi otroci in bi mogli prej, kakor bi to mogli vsi odrasli, premagati nasprotstva vseh narodov in storiti, da bi se pozabila razlika v civilizaciji, ki se kaže med narodi njih očetov. Ali je to somalski deček ali pa malček z renske ali pa dunavske obale — je vseeno. Vsi so majhni divjački in bi najrajši to tudi ostali — da, ako bi ne bilo skrbne mame, ki z velikim trudom vsaja malčku razne lepe manire v srce in ga uči, kako se reče «dober dan», kako je treba držati žlico in vilice, kako si je treba brisati nos.

A vsi ti otroci se na hitri pogled v marsičem razlikujejo. Ne samo po barvi kože, po rasti in telesni drži, ampak tudi po obliki čela, oči, ust, brade, vse to ima na sebi značilen pečat rodnega kraja. Nam se zdi čisto naravno, da nas naše dete gleda s svetlimi očki izpod plavih kodrčkov — iz teh oči nam odseva razumevanje in vedrina, in nam se zdi, da je to najlepši tip otroka. Ali nihče izmed nas se ne more ubraniti dra-

Zamorčka iz Afrike.

žesti zamorskega deteta, vzlic izbočenemu čelu in, vsaj za nas, komični tonzuri las, vzlic potlačenemu nosu in široko odprtim ustom. Nihče zopet, kdor pogleda, če tudi le malo, sliko male Japonke, ne bo mogel prezreti te japonske lepote: oči, polne stila, nad očmi pa kakor okvir, kar se jim posebno lepo prilega, tudi čisto na japonski način izpodrezani lasje. Samo polna, resna usteca nam kažejo, da je to dete, a ne iznena-

Deček iz naših krajev.

dena žena. Mali Indijanec zopet razodeva tako svežo, rekli bi, oboževanja vredno čistoto in samorodnost. Iz oči mu sije iskrenost, v njih se ne skriva nič slabega. V njem počiva vedra, malo zamišljena in mistična otroška duša.

Če se zagledamo, vidite, na ta način malo v očke teh malčkov, ne pazimo, da so nam oni tuji. Zato ne, ker se pred detinstvom in nedolžnostjo izgubi občutek tujega. Vsi otroci so nam blizu in so vredni ene misli, velike in resnične: otroci, otroci vesoljnega sveta, so najdražji zaklad mater, najdragocenejša imovina naroda, so najlepše delo bogov, najidealnejša faza človeškega razvoja.

Da smo jih zbrali na zeleni, cvetni trati, je bila samo igra domišljije. Ali vidite, ta igra nam je pomogla, da smo malo prodrli skozi te široko odprte očke, da smo prodrli v te neomadeževane in čiste odseve duš.

In po vsem tem se vsiljuje človeku misel: kako čist in svetel pride na ta svet, dokler ga okolnosti in ljudje ne izklešejo po svoji nravi, svojem vzoru, po siloma določenih zakonih svetovne izprijenosti.

Kako je otrok zadovoljen, kadar ga hrani mati.

Matni ali vzgojiteljica?

V moderni družbi se je razpasla razvada, ki ima dostikrat hude posledice za družino. Da bi imeli prijetnejše, svobodnejše življenje, prepuste pogosto starši vzgojiteljici vzgojo svojih otrok.

Res da so vzgojiteljice navadno izobražene žene, ki so hodile v posebne šole za vzgajanje otrok, res je, da imajo otroke rade, toda vendar je neizmerna razlika med njimi in materami, med vzgojo, ki jo morejo dati one, in med materinsko vzgojo, čeprav jih mati po svoji izobraženosti pogosto ne doseže. Vzgojiteljica je lahko dosti bolj izkušena kakor mati, toda

prav ta izkušnost lahko deluje na otroka nepovoljno. Profesor dr. Bernstein iz Londona je preiskoval to razliko med materami in vzgojiteljicami. Dognal je, da otroci v večini primerov ne marajo vzgojiteljice, ker je navadno starejša od matere in preveč natančna. Mati, na primer, dovoljuje otrokom marsikaj, kar smatra vzgojiteljica za napako. Če opazujete otroka, ki ga vzgojiteljica hrani, boste opazili, da se malčku jed upira, da se joka ali pa sploh noče jesti. Kako drugače pa je, če hrani mati istega otroka. Vesel bo in rad bo jedel.

To sliko bomo prav dobro opazili tudi na raznih otroških igrališčih. Če

bo otroke privedla tja vzgojiteljica, boste videli na njih obrazih nekakšno slabo voljo. Dosti srečnejši bi bili, če bi bila z njimi mati, ki jim ne bo neprestano pridigovala, kaj je prav in kaj ne.

Drugače pa je, če je vzgojiteljica mlajša ali vsaj ne dosti starejša od matere. Takrat se navadno dogaja, da se otrok počasi nanjo navadi bolj kakor na mater. In mlada mati bo morala kmalu z žalostjo ugotoviti, da je otrokova ljubezen do nje izginila. Z njo pa bo kmalu izginila tudi rodbinska sreča, ki jo mora najbolj uživljati in ji dajati novega oguja otrok.

N O V A M L A D I N A

Saj še ni tako dolgo, kar je bila docela drugačna. Do vratu, gležnjev in členkov zapeta, bleda v obraz, slabotna. Nedvomno ste že brali nekaj desetletij stare knjige, kjer so mlada dekleta opisana kakor lipovi bogovi. Še nasmehniti se skoraj niso smela, ta dekleta. Čepe nje v hiši, ročna dela, knjige in kuhalnica, to je bilo njih delo. Kaj telovadba! Kaj sport! To je za moške. Dekleta pa morajo skrbeti za udobnost na domu, samo skrbne gospodinje morajo postati in matere, ki znajo potrpeti in trpeti.

Hvala Bogu, da so ti predsodki, ki so bili tako značilni za nedavne čase, izginili. Menda dandanes ni več dekleta, ki bi hotelo priti nazaj v tiste čase.

Ta prevrat, ki se je začel med svetovno vojno, je morda najvažnejši v novi zgodovini, saj je prinesel nekaj, kar je za človeštvo najvažnejše. Zdravje! Ženska mladina, ki je prej umirala za jetiko in drugi-

Dve dekleti iz nove Rusije.

mi boleznimi, je pregnala tradicijo. Privoščila si je solnca, zraka. Zavedati se je začela, da more samo zdrava mati roditi zdrave otroke, in zdravi otroci so upanje vsakega naroda. Zato je hotela biti zdrava! In to je nova mladina dosegla.

In še nekaj. Žena je bila do nedavnega docela odvisna od moža. Ni še dolgo, kar je bilo toliko služb, ki so bile za ženo nedosežne. Zdaj se je tudi to izpremenilo. Žena se je osamosvojila, sama je začela služiti svoj kruh, čeprav je to trdo. Dandanes ni več pasiven član človeške družbe, kakor je bila še pred nekaj desetletji.

Dandanašnja ženska mladina je mladina dela in zdravja. Povsod, po vsem svetu. Do zadnje gorske vasi že veje duh ženske osamosvojitve, čez Evropo in vse druge dele sveta, in ne bo več dolgo, ko bo vsaka ženska lahko odločala sama o sebi in ne bo več sužnja razmer in drugih ljudi.

Takrat bo prišla nova doba v zgodovini človeštva, ki bo lepša, srečnejša od vseh dosedanjih.

Dve mladi Parižanki na poti v svet.

Bruno Pukl iz Radeč

Boris Ošlakov iz Maribora

Nuša Repičeva
pridna čita „Ženo in dom“

Ali je prav, da deklice same potujejo

V dandanašnjih časih, ko se večina žensk giblje čisto svobodno in z vsemi pravicami, ki jih imajo moški, se utegne marsikomu zdeti to vprašanje popolnoma odveč. Vendar se prav dostikrat zgodi, da starši ne dovolje svojim hčerkam, da bi same potovale, in prav tako je veliko deklet, ki se ne upajo same nikamor, tudi če se jim za to nudi ugodna priložnost. Zakaj svet po navadi misli, da izgube dekleta, ki same potujejo, kolikor toliko ugleda in da to ni moralno. Zato se tudi tolikokrat slišijo besede: «Kaj pa vendar poreko ljudje?»

Povejmo kar po pravici: svet je strašno čuden. Če se odpravi dekle samo na pot, se po navadi vselej dobi kdo, ki ve za «skrivnost» tega potovanja. Tako se potem izpredejo razne intrige, ki res večkrat lahko škodujejo ugledu mladega dekleta. Tista «nemoralnost» potemtakem ne tiči v dekletovem ravnanju, ampak v ravnanju drugih ljudi. In kar je najbolj zanimivo: dekle se ne more

z ničimer zavarovati pred tem obrekovanjem. Če se na potovanje vede resno, če odklanja lepe besede in znanstva moških, potem pravijo, da je obupanka, da je doživela veliko ljubezensko tragedijo ali pa celo, da se je umeknila kam, kjer bo donosila ali pa odpravila plod te ljubezni. Če je pa prijazna, vesela in dostopna vsem, tedaj se vselej dobi kdo, ki si prisvaja največ pravic do nje in ki začne zaradi svojega neuspeha raznašati o njej razne nedelikatne in nekavalirske zgodbe.

Ko bi se dekleta hotela ozirati na vse te okolnosti, bi res ne smela nikoli nikamor sama. Ali ker so potovanja najboljše šola, se samo po sebi razume, da naj bi dekleta izkoristila vsako priložnost, ki se jim nudi, da potujejo same. Poudarjamo «same» zato, ker mislimo, da je to način, ko potovanje mlademu dekletu lahko veliko več koristi, kakor če potuje v družbi staršev ali pa sorodnikov. Takrat je ona svobodnej-

ša, takrat ji je prej mogoče spoznavati ljudi, in nazadnje: na ta način ji je tudi veliko prej mogoče naleteti na pravega druga, ki jo bo rad imel in ki jo bo razumel vse poznejše življenje. Kadar dekle tako incognito potuje, lahko doživi tudi majhne prijetne avanture, do katerih ima pravice prav tako kakor moški, samo paziti mora, da se stvari ne komplicirajo. Moški po navadi nikoli ne misli na to, ali bo to imelo kakšne posledice ali ne, pri dekletu je pa drugače.

Mi seveda ne moremo dajati tukaj nobenih posebnih navodil, po katerih naj bi se ravnala dekleta, kadar so na potovanju, v kopališču, v letovišču. Vedenje mladega dekleta je odvisno od okolice in družbe. Dekle se ne more in večkrat niti ne sme ogibati znanstva z mladimi moškimi, ona celo ne sme biti ravnodušna do eventualnih ljubezenskih izjav. Lahko se ji tudi zgodi, da doživi tudi večje senzacije, ali ona mora tudi vselej dobro premisliti in preudariti, kaj sme storiti in kaj ji lahko škoduje.

Romanček Schweiger
iz Trziča

Donica Ganža
iz Lokovcev

Milanček Petrovič
iz Dolenje Lendave

Edvard Roblek
iz Trziča

Slika 1. Otroka, ki leži vznak na mizi, primemo z levo roko za nožice, z desno mu pa privzdignemo križ tako, da se vse telo zlekne in se samo glava dotika mize. To potem večkrat ponovimo.

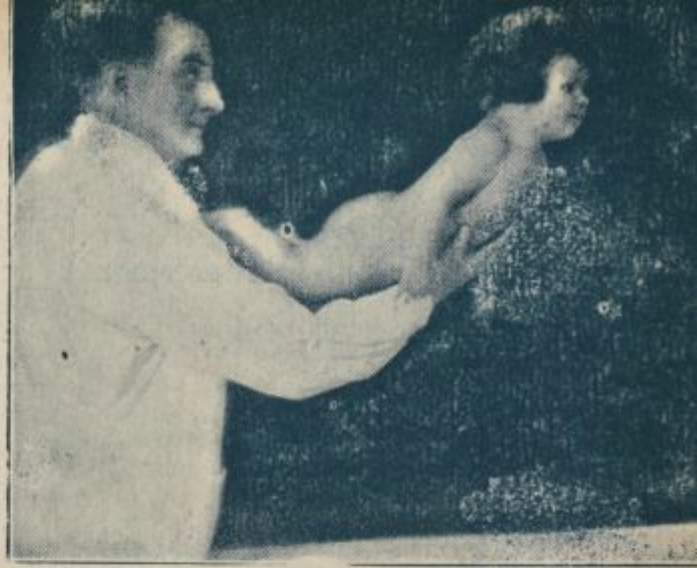
Jutrnja telovadba dojenčka

Vsako mlado bitje se rado igra in prekucuje. Poglejte samo male kučke in mačice! Komaj odpro svoje krmežljave očke, že dražijo drugega, se love in valjajo po tleh. Le ubogi dojenček, ki je prav tako živo bitje, naj leži ves božji dan v svoji zibelki in naj čaka, da toliko zrasede, da bo lahko sam skakal. In tej revni stvarci so še do nedavna trdo povijali roke in noge, da se v zibelki niti geniti ni mogla. Dandanašnji se nam zdi takšno početje kar strašno in nemogoče. Takrat so pa ravnale tako vse matere, ki so skrbele za blaginjo svojih otrok, ker so pač živele v tej napačni veri, da bo imel tako negovan otrok bolj ravno hrbtenico in noge.

V svoji objestnosti je ubogi človek mislil, da mora popravljati veličastno naravo, ki je edina najpopolnejša umetnica in učiteljica. Če je že menil, da je človeško bitje kaj posebnega, naj bi se spomnil vsaj na žive ciganke, ki zrasedo v naravi v zdrave, krepke in postavne ljudi, čeprav niso poznali poveljev in so bili kar po več ur sključeni v culi na materinem hrbtu.

Kakor v dobi Jeana Jaquesa Rousseauja, je zdaj iznova zaoril klic «Nazaj k naravi!» Kadarkoli se je človek izneveril naravi, je vselej taval v zmotah in njegovi grehi so se dostikrat hudo maščevali. In vedno se je skesan zopet vrnil v naročje narave, ko je občutil in spoznal svoje zablode.

Kakor vsakemu živemu bitju, godi gibanje tudi dojenčku. Ker se pa v tej dobi to neoglajeno revščice še ne more samo dovolj gibati, mu je pač treba pomagati. Na naših slikah vidite nekaj telesnih vaj, ki so prav posebno primerne in zdrave za male otročičke.

Slika 2. Otroka, ki leži na trebuhu, primemo zopet z levico za nožice, desnico pa denemo pod trebušček, nakar izkuša otrok sam iz radovednosti dvigniti glavo, pri čemer se zopet zlekne vse telo.

Slika 5. Za sklep telovadne urice pa primemo otroka za obe nogi in ga vzdignemo kvišku, da visi z glavo navzdol. Pri tej vaji se napno vse mišice od temena do pet. Se vam smili, mamice, kaj? Toda le pogledite mladega junačka, kako zadovoljno se drži in kako zvedavo gleda okoli sebe.

A. P.

Slika 3. Otroka, ki leži na trebuhu, primemo za obe ročici in mu privzdignemo zgornji del telesa do položaja, ki ga kaže slika. Medtem ko sta prvi dve vaji namenjeni zlasti za okrepitev hrbtenice, delajo pri tretji vaji poleg tega tudi roke.

Slika 4. Da bodo tudi nožice bolj močne, skrčimo otroku, ki leži vznak, zdaj levo, zdaj desno nogo k telesu.

Milica Stupanova:

Ženski pokret in otrok

Dandanes je pri kulturnih narodnih ženska v splošnem enakopravna moškemu, dasi enakopravnost še ni povsod dosežena in dasi jo na drugi strani spet odločno napadajo.

V dobi enakopravnosti pa imata oba spola enako močen vpliv na vzgojo svojih otrok, oba spola izkušata istočasno, enako močno in z enakimi sredstvi zagotoviti svojemu naraščaju lepšo bodočnost, tako da niso v dobi enakopravnosti otroci nobenega spola zapostavljeni.

Tako je popolnoma upravičena trditev, da ima od ženskega gibanja največ koristi otrok. Zlasti notranje je prinesel ženski pokret otrokom neizmerno korist, in sicer ne samo otrokom ženskega spola, katerim je šele ženski pokret ustvaril položaj, ki jim gre, ampak tudi otrokom moškega spola, ki sicer ne doraščajo več kot bodoči izključni gospodarji sveta kakor v prejšnjih časih, ampak se zavedajo že v mladih dneh, da morajo biti soljudje, da je tudi ženska prav tako človek kakor moški, kar jim v poznejših letih znatno in uspešno olajša življenjsko pot, sožitje z drugimi.

Žensko poklicno delo, ki ga je omogočil ženski pokret, pa je tudi zunanje ustvarilo otrokom vse lepše in lažje življenje. Ženska se ni oklenila poklica samo zaradi težnje po gospodarski osamosvojitvi in neodvisnosti od moškega, dasi je to odvisnost včasih dovolj bridko občutila, ampak predvsem iz premoženjskih razlogov, da se same preživijo, zlasti pa, da pomorejo svoji družini, posebno svoji deci, ki jo dostikrat samo materin zaslužek obvaruje bede in pomanjkanja. To velja zlasti za delavske, pogosto pa tudi za meščansko ženo. Kmečka žena je bila itak vprežena v jarem dela že od nekdaj, poleg svojih dolžnosti kot žena, mati in gospodinja je imela svoje poklicno delo, nad katerim se ni nihče spotikal, ker ji ga nihče ni zavidal in je bilo vsakomur prenaporno. Iz ljubezni do otroka se oklepajo ženske dela, tudi če ni zanje poklic, ampak zamo zaslužek, če jim zato tudi otopi duša in klone telo. Kajti ni vsako delo poklicno delo. Poklicno delo je samo tisto, ki se ga je oklenil človek iz notranje potrebe, ki ga izpolnjuje, v katerem najde

srečo in zadovoljstvo in notranji mir. Vsako drugo delo, ki ga opravlja človek samo zaradi denarja, ki ga prinaša, pa ni poklicno delo, tudi če ga opravlja kdo še tako vestno, ampak je vedno samo delo za zaslužek. Koliko meščanskih in proletar-skih mater pa vztraja pri delu samo zaradi otroka, tega nam ne more povedati nobena statistika. Kmečki ženski je njeno delo, kakor je trdo in naporno, k sreči skoraj vedno poklicno delo, in to je največji blagoslov kmečkega dela.

Pozabiti tudi ne smemo, da pomeni ženski pokret odklentev in odrešitev tistemu delu otrok, ki pod izključno moško nadoblastjo brez svoje krivde največ trpijo, nezakonskim otrokom. Kadar ima moški vso oblast v rokah, je delež nezakonskega otroka od rojstva naprej, da, še celo pred rojstvom, samo preziranje, največkrat tudi slabo ravnanje in pomanjkanje. To je tudi popolnoma razumljivo, kajti za časa izključnega moškega nadvladja pomeni oče v družini vse, on je tisto sonce, katerega sijaj se razliva tudi nad otrokom, mati pa nima te veljave, dasi je za otroka že telesno toliko trpela. Otroci, nad katerim v takih razmerah ne drži oče svoje roke, ki je prišel na svet brez štita očetovega imena, je naravno v tako usmerjeni družbi preziran in zapostavljan, vsa gorka ljubezen materina mu ne more v oči zunanega sveta odtehtati tega primanjkljaja.

Kadar pa vlada ženski svet, je stvar bistveno drugačna. Takrat prejme otrok ime po materi, ne po očetu, in zato je vprašanje očetovstva bolj postranskega pomena. Zato so se tudi o vseh narodih, ki so bili kaj časa pod žensko nadoblastjo, n. pr. o starih Egipčanih, Spartancih itd., ohranila poročila, da ni bil tam nezakonski otrok za ženo nobena sramota, da je bil položaj nezakonskih popolnoma enak položaju zakonskih otrok. To je brez dvoma velika prednost, ki jo ima ženska oblast pred moško, kajti stališče nezakonskega otroka je brez dvoma najžalostnejše poglavje izključne moške nadvlade.

To vidimo jasno že v naših dneh. Naziranje o enakopravnosti obeh spolov prodira sicer nevzdržno vedno dalje, a do sedaj še ni seglo tako globoko, da bi izkoreninilo predsodke o nezakonski materi ali pa vsaj o nezakonskem otroku in tako izboljšalo položaj vseh tistih nešte-tih otrok, ki pridejo na svet edino s to krivdo, da njih oče ni hotel ali ni mogel javno prevzeti odgovornosti zanje. Ker je v tem oziru vse naše

javno mnenje še vedno popolnoma prepojeno z mišljenjem prejšnje izključno moške nadvlade, se godi še vedno strahovita krivica neštetim ženam, ki so prav tako izpolnile svojo prirodno nalogo materinstva kakor zakonske žene, samo s to razliko, da žanjejo za to svoje poslanstvo z otrokom vred prezir in porog, zapostavljanje in pomanjkanje. Zato je važna naloga sleherne ženske, ki se zaveda pomena in važnosti ženskega pokreta, da se bori z vsemi močmi za to, da se bo položaj nezakonskega otroka zunanje in notranje čimprej izenačil s položajem zakonskega otroka. Najprej pa bo treba začeti z delom pri ženski sami, kajti dejstvo je, da se nešteto žensk vsega tega še ne zaveda, da še vedno obsoja nezakonsko mater in prezira njenega otroka, da tako ponižuje svoj lastni spol.

Končno je treba poudariti še velikansko korist, ki jo je prinesel ženski pokret otroku s tem, da je odprl njegovi materi oči za pravice otroka. Kadar ima moški spol vso oblast v rokah, izkuša ohraniti z vsemi sredstvi, z zvižajo in s silo, žensko v čim večji vsestranski nezavednosti in neizobraženosti, da jo laže ohrani v podložništvu, da se v njej ne more poroditi misel na odpor in upor. Zato se taka ženska, vzgojena po željah moške miselnosti, le redkokdaj dovolj določno zaveda, da je ona kot otrokova roditeljica najbolj odgovorna za otroka, da je otrokova življenjska pot v veliki meri odvisna od nje same, da je predvsem njena dolžnost, da dobro preudari, kaj čaka njenega otroka, če je spočet v nesrečni uri, rojen v neugodnih okoliščinah, če bo pozneje bedno životaril in živel življenje, ki je nevredno človeškega dostojanstva. Ženska pa, ki je vzgojena tako, da se zaveda svojih nalog kot človek in ženska, se tudi zaveda svojih dolžnosti do otroka in ve, koliko resnice vsebujejo znane besede, da bi morali v neštetih slučajih starši prositi svojega otroka odpuščanja, da so mu dali življenje. Žena, ki se tega zaveda, ki je notranje osvobodjena in prebujena, se ne prepušča več slepo vdana spolnemu nagonu moža, ampak uravnava svoje življenje tako, da ne pride njen otrok več nezaželen na svet, ako mu že naprej ne more nuditi potrebnih pogojev za uspešno življenje.

Kadar bo ženski pokret prodril v vse plasti in prebudil sleherno žensko iz otopenosti in nevednosti, bo tudi vsaka mati še vse boljše kakor zdaj razumela pravice otroka.

Od srca — do srca

Prijateljstvo v nesreči.

Pregovor pravi: Dokler je človek srečen, ima dosti prijateljev, če je pa nesrečen, ostane sam. Menda je že zadnji čas, da zavržemo to neumnost, če nočemo grešiti proti vsem dobrim srcem in dobrim čutom.

Človek ni sam, ker je nesrečen, ampak zato, ker ga napravi nesreča enostranskega. Priveže si na oči črno ruto, da ne vidi ničesar razen svojega trpljenja. Najprej se prijateljem smili in pomagali bi mu radi. Spoštujejo njegovo žalost in potolažili bi ga radi. Toda minejo časi in njegovo stanje se ne izboljša. Zmeraj samo toži in obtožuje. Če se njegovo obzorje zmanjša na obseg krožnika za kompot in če se v mislih peča samo še s svojim trpljenjem, naj se ne čudi, da se mu bodo prijatelji odtujili. Nesreča je tisto stanje, ko pokaže človek svojo notranjo vrednost. V nesreči pokaže, kaj je v resnici, ne pa v sreči in izobilju. In če pride nesreča še tako iznenada, če je še tako huda, nas ne sme uničiti. Močni moramo biti. Nositi moramo bolečino kakor križ in se zavedati: vse se bo še na boljše obrnilo. Pogledati moramo sami v sebe in zrasti iz sebe, čez sebe.

Kdor bo znal svojo bolečino tako prenašati, ne bo nikoli sam!

O samoti in osamljenosti.

Brez dvoma je že vsakdo sam na sebi spoznal, kako blagodejno deluje časih samota. Za zdravje nam je potrebna, če niti ne upoštevamo tega, da moramo časih zbrati svojega

Dve sliki iz vsakdanjega življenja v Benetkah.

Naročnica, kateri bo žreb prihodnji mesec prisodil potovanje v Benetke, nam bo potem lahko opisala lepoto tega starega mesta.

duha in misliti na sadove, ki smo jih v življenju poželi ali jih pa šele mislimo.

Ko nas zajame popolna tišina, bomo izprva malo nervozni. Prenapeti živci se ne morejo takoj prilagoditi novi, mirni okolici. Toda počasi ta napetost poneha. Telo in duh podležeta izčrpanosti, in kmalu začuti-

mo nekaj kakor okrepčilo. Utrujeno oko se ozre okoli — vse je tako, kakor je bilo. Potem začutimo spet zvezo s svojo okolico, ki nas nič več ne draži. Mir nas prevzame.

Vendar ima vse v življenju dve strani. Tako so tudi okolnosti, ko utegne biti samota škodljiva, da, celo nevarna.

Živi ljudje, ki ne morejo biti brez družbe, utegnejo v osamljenosti obleteti. Ne najdejo naravnega utešenja svojega značaja. Tudi ljudje, ki jih je usoda zelo preganjala, bodo svoje težave pozabili le tedaj, če pozabijo sami sebe in zažive z drugimi, v dražbi.

Vsak človek pa je potreben izpremembe: dela in počitka. In počitek bo najlepší, če se bomo zavedali svoje dolžnosti: Najti moramo uteho v zabavi, vendar pa mora biti zabava zmerna, nepretirana in človeka vredna.

Dosti žena misli...

...da imata besedi «dobro» oblečena in «drago» oblečena isti pomen.

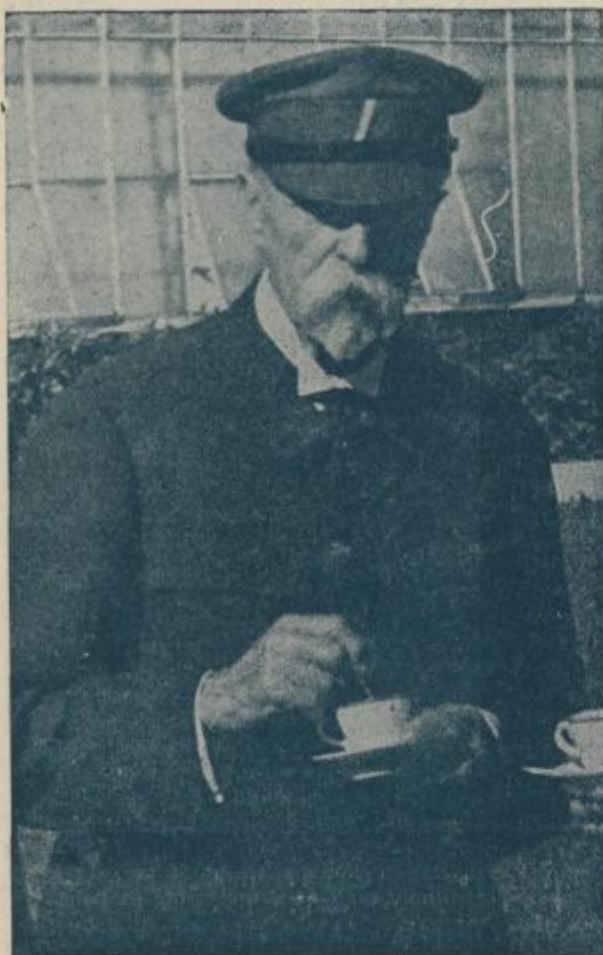
...da je to, kar one same mislijo, edino pravilno.

...da so tako privlačne, kakor vidijo same sebe v ogledalu.

...da je obzirnost, ki jo one zahtevajo, sama ob sebi umevna, obzirnost, ki jo zahtevajo drugi ljudje, pa odveč.

...da je njih življenjska zgodba tako zanimiva, da jo mora vsakdo slišati.

Nekaj misli filozofa T. G. Masaryka

Žena ima enako pravico do samostojnosti kakor mož; ona ni na svetu zaradi moža, kakor mož ni na svetu zaradi nje.

Ako bi ne bilo prostitutov, bi tudi ne bilo prostitutk. Prostitucije ne tvorijo zgolj padle žene, ampak tudi padli možje.

Kar je nemoralnega pri možu, je tudi pri ženi nemoralno.

Ne smemo idealizirati samo materinstva, ampak tudi očetovstvo.

Očetje ne smejo prepuščati vzgoje ženam. Vzgoja otrok ni malenkostna kuhinjska zadeva, toda prva dolžnost napram otrokom in družbi.

Ne zadostuje še, da se hoče doseči razporoka, toda predvsem moramo hrepeneti, da bi položaj v družbi, ki vodi do razporoke, postal nemogoč. Ne razporoka, ampak tudi čistota mora biti geslo naše mladine. Ogi-bajte se nečistih idealov poligamije, ki je razširjena v različnih oblikah v naši družbi in ki jo povečuje izžita literatura; potem boste o zakonu in razporoki sodili drugače.

Dandanes je marsikateri zakon zato nesrečen, ker malokateri mož živi pred poroko čisto. Razdvojenost, razrvanost, nemir, nezadovoljstvo večjega dela mladine pohaja od nečistega življenja, od spolne pokvarjenosti. Nečistost je smrt pravih idealov, vir tiste npravne laži, na kateri sloni moderna družba.

Devištvo in celibat nista višja in čistejša od čistega zakona. Npravnosti in izobrazbe nič bolj ne karakteri-

zira kakor to, kako presojava stare device. Kako nizek in brutalen je nazor, ki prevladuje o tem!

*

Začetek demokratizma mora biti v rodbini, in če bo tam, bo povsod: v rodbini mora prenehati nadvlada moža nad ženo in otroki. Žensko gibanje je posledica demokratizma; žena hoče imeti enake pravice.

Žena in mož tvorita intimno enoto. O ženskem vprašanju sploh ne more biti govora, kakor se ne more govoriti o moškem vprašanju. Žensko vprašanje ni zgolj žensko vprašanje, ampak tudi moško, otroško, izkratka kulturno, človeško. Ravnopravje žene v družabnem, kulturnem in gospodarskem življenju je vprašanje pravičnosti in demokratizma. Korist in napredek družbe zahtevata, da bodi slednja pot ženi odkrita in da naj se bo ženi mogoče uveljaviti povsod, kjer bi njeno delo koristilo družbi.

Ob še tako natančnem opazovanju ne vidim razlike med razumsko nadarjenostjo moža in žene. Mož je telesno krepkejši, spolno drugačen, enak pa ženi, kar se tiče razuma in čuvstvenosti. Možje se morajo otresti te vraže, da je žena intelektualno manj vredna od moža. Premisliti moramo, kaj je merilo razumske energije. Mislím, da mora preprosti delavka, ki ima veliko otrok in jih mora vzgajati in zanje skrbeti pa paziti na vsak vinar, veliko več misliti kakor mož, ki hodi vsako jutro v urad.

Žena mora imeti dostop do vsakega študija; deklice naj bodo prav tako skrbno vzgajane kakor dečki. Naloga žene je, da telesno in duševno vzgaja prihodnjo generacijo. Žene morajo vzgajati otroke bolje in pravičneje ko doslej, in s tega stališča se mora presojeti višja izobrazba žen.

Če mož skrbi za ženo, ki si ne zna prislužiti ničesar, mora mož konkurirati. Če ni treba možu skrbeti za ženo, ki sama služi, ima lažje stališče. Žena se lahko povsod udeležuje, s svojim delom lahko večja dohodke, je samostojnejša in odjemlje skrb možu.

Kar se tiče političnega življenja, se lahko žena udeležuje kakor mož. Dokazano je, da so žene v političnem življenju prav tako zmožne kakor moški. Da se niso doslej udeleževale, je krivo to, ker je bila politika doslej ostanek starega vojaškega življenja, in zato nekaj nasilnega; in prav tako, kakor so bile žene izločene iz vojaškega življenja, prav tako so bile iz političnega. Napredni možje se morajo zavzeti prav tako kakor napredne žene za politično ravnopravnost moža in žene, saj na ženo deluje večkrat močnejši pritisk v gospodarskem, kulturnem, socialnem in narodnem življenju. In majhen narod potrebuje sleherno moč za gospodarsko, kulturno in politično delo; zato sprostimo ženo in skrbimo za njeno izobrazbo in enakopravnost, saj je žena pretežni del narodove celote.

Dandanašnja žena mora biti aktivna, mora nastopati javno, zato je treba, da jo prenehajo ustrahovati konservativni možje in žene, in mora imeti, kakor pravijo Francozi, «courage de son opinion». Resnično, dandanašnja žena se bori s predsodki in blodnjami, in predsodki in blodnje se morajo pobijati. Pripominjam lepi nauk sv. Avguščina: ljubite ljudi in pobijajte blodnje!

Na univerzi vidim, da nekatere ženske študirajo prav tako dobro kakor moški, nekatere še bolje. Mož-študent v Evropi pije, žena-študentka ne dela tega, ima več časa in ga izrabi bolje, je bolj redna in bolj skrbna.

Svoj nazor o ženi sem si utrdil z živim vzorom svoje žene. Moja žena je imela najodločilnejši in najboljši vpliv na razvoj in dozorevanje mojih nazorov.

Prevedla Mila Scholle-Zupančeva.

Za pol ure zabave - lepo jedilnico!

Rešite uganko »Ljubezen gre skozi želodec«. Uganka je zelo zabavna. Prav lahko je mogoče, da ravno Vas žreb povabi na krasno potovanje ob Jadranski obali. V prvem razredu se boste vozili. Tudi avtomobilska vožnja v Benetke bo čudovito lepa.

Mogoče bo ravno Vas sreča izbrala, da dobite eno izmed glavnih nagrad. Morda dobite lepo obleko ali čevlje, nogavice, za 400 dinarjev kave, ali moderen lestenec.

Kaj pa krasno pohištvo, ki je zgoraj naslikano?

Ali Vas nič ne mika? Morda je Vam namenjeno!

Kako boste veseli, če boste dobili tole jedilnico zastoj. Samo tri dni imate priliko, da uganko rešite.

NA ŽELJO TISTIH NAROČNIC, KI NISO MOGLE DO 5. JANUARJA PLAČATI VSELETNO NAROČNINO, SMO PODALJSALI REŠITEV UGANKE IN PLAČILO NAROČNINE DO 6. FEBRUARJA 1934.

Nekaj boste prav gotovo dobili. Ne pozabite na pogoje, ki so zapisani na drugi strani. Pazite, da uganko pravilno sestavite.

Nagrade so pripravljene in čakajo na Vas.

Sedaj pa škarje v roke in hitro na prijetno delo.

Glavne nagrade so tele:

Darilo konzorcija »Žene in doma«. — Jedilnica iz kavkaškega orcha (kredenca, miza in štirje stoli). Izdelek tvrdke Egidij in Karel Erjavac, Brod pri Tacnu pod Šmarno goro. Vrednost Din 6500.—

Darilo naročnice gospe Režike Magajrove iz Štor. — Tridnevna avtomobilska vožnja ob Binkoštih v spremstvu urednice v Benetke in nazaj. To darilo je prejela ga. Magajnova pri lanskoletnem razpisu in ga poklanja za letošnji razpis.

Darilo Jadranske plovitbe d. d., Sušak. — Prosta potna karta I. razreda za eno potovanje iz Sušaka do Kotora in nazaj.

Darilo najstarejšega in največjega parizanskega podjetja Nobilor, Zagreb, Jelačičev trg 15. — 30 nakaznic za izdelke Nobilor v vrednosti po 30 Din za 30 naročnic. Vrednost Din 900.—

Darilo tvornice gume in obutve Bat'a, Borovo-Vukovar. — Tri nakaznice za tri naročnice, in sicer za: 1 par ženskih čevljev po izbiri, 1 par moških čevljev po izbiri in 1 par deških čevljev po izbiri.

Darilo Knjigovoznice Jugoslovanske tiskarne, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Dve dragoceni pisalni mapi, celo usnje, ročno pozlaci, za dve naročnici, po Din 390.—. Vrednost Din 780.—

Darilo tvrdke Pavel Magdič, Ljubljana, Aleksandrova cesta. — Obleka. Vrednost Din 600.—

Darilo tvrdke »Elektroindustrija« d. d., Ljubljana, Gosposvetska cesta 13. Tovarna svetlobnih teles ltd. — Moderen lestenec s tremi svetilkami. Vrednost Din 410.—

Darilo tvrdke »Proja« d. z o. z., Ljubljana, Aškerčeva ulica 31. — Fine kavne mešanice lastnega izdelka. Vrednost Din 400.—

Darilo tvrdke »Pekatele«, tovarna testenin, Vič-Glince. — 20 kg »Jajnin« v celofanskih vrečkah po ¼ kg za 10 naročnic. (Vsaka dobi 8 vrečic po ¼ kg, skupno torej 2 kg.) Vrednost Din 380.—

Darilo Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta. — 5 albumov za fotografije. Vrednost Din 350.—

Namizni prt, izdelan v Kileju, delo Državnega osrednjega zavoda za ženski domači obrt, Ljubljana, Turjaški trg 4-L. Vrednost Din 300.—

Darilo tvrdke V. Lesjak, Ljubljana, Šelenburgova ulica 3. — 6 parov najfinejših svilenih nogavic brez bleška, barve po lastni izbiri v trgovini. Vrednost Din 300.—

Pet kaset »Elida« za pet naročnic.

Darilo tovarne pletenin Dragotin Hribar, Ljubljana, Zaloška cesta 14. — 1 tucat svilenih damskih nogavic. Tovarniška vrednost Din 275.—

Darilo Mestne plinarne v Ljubljani. — Emajlirana kuhinjska posoda, obstoječa iz treh loncev in enega vrča. Vrednost Din 270.—

Darilo tvrdke Kristal d. d., tovarna ogledal in brušenega stekla. — Brušeno stensko ogledalo. Vrednost Din 260.—

Darilo tvrdke A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mestni trg. — Linolet. Vrednost Din 250.—

Darilo tvrdke L. Mikuš, tvornica dežnikov, solčnih in vrtnih senčnikov, Ljubljana, Mestni trg 15. Fini damski modni dežnik. Vrednost Din 250.—

Darilo drogerije Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 4. — 4 boni po Din 50.— za štiri naročnice. Vrednost Din 200.—

Darilo tvrdke J. Zorn, d. z o. z., Ljubljana VII, Lepodvorska ulica 23. — Damski kovčeg. Vrednost Din 120.—

Darilo tvrdke Dragotin Hribar, Ljubljana, Zaloška cesta 14. — 1 tucat moških obujk. Vrednost Din 95.—

Darilo A. Pintar, Ljubljana, Gosposvetska cesta 14. — ¼ kg žgane kave, ¼ kg Jajnin, 1 Chlorodont, 1 Uran-krema in puder. Vrednost Din 56.—

Darilo založbe »Žene in doma«. — 10.000 leposlovnih knjig. Tiste, ki ne dobe glavnih nagrad, prejmejo lepo povest.

Kako je poslali rešitev?

Najprej izrežite spodaj natisnjenih 16 slik. Te slike razdelite in nalepite po vrstnem redu. Kakšen je vrstni red slik, to morate ugeniti. Potem pa razrežite besedilo in ga pravilno po vrstnem redu nalepite pod posamezno sliko. Pravilni rešitvi priložite prijavnico.

Rešitev in prijavnico pošljite najkasneje do 6. februarja 1934.

Obenem nakažite do 6. februarja t. l. vseletno naročnino. Če naročnina ne bo vplačana, se ne morete udeležiti izžrebanja nagrad.

Inu tudi do danasnjega dne se te rezi niso ispremenile. Mlačni ljudje prau radi hodijo na pleše inu veselize. Inu zhetudi fo te deklice fame po febi lepe inu sauber, fe vender zhes ufe maffe rade Shtimajo inu rihtajo. Mashejo si shnoble, farbajo nohte na rokah inu zelo na nogah inu tudi lafe inu si obervi reshejo inu frishejo. Koker de bi ta nezahmarnost ufo fresho vishala.

Vites Damjan je nagru pokozhil inu je is teshkim ferzam od stariga Tomafha stovo usel. Shalaftnim shlahtnim roshizam je po verfi roke kuhnil inu je iz nartavezhi nagliza k sladki udoli Kunigundizi odjahal inu jo freshen inu sado-voilen sa roko poprofil. Sakaj brihtna Kunigundiza je vedela, de lubesen skusi shelodez gre.

O shaloft ufih shalofti! Vera je famo pridigovati snala inu mu je na konzi ufa shaloftna persnati morala, de ne sna prou nish skuhati inu srihtati. Sirota Janes fe je vef shaloften doli ufedel inu terdi kruh inu zhisfo smersnena ribize jedel. Smersnena pak je odifimal tudi njegava lubesen...

Mariza inu Janes sta kar kmalu pred fvejti oltar stopila inu jih je Bog Ozbe u en refniznu freshen sakon skupej spravil.

KAJ SE ZGODI S PRIJAVNICAMI IN REŠITVAMI?

Takoj po 6. februarju 1934 bo za to določen odsek pregledal naknadne rešitve in ugotovil, katera naročnica bo imela do 6. februarja vplačano naročnino za leto 1934, in to zabeležil na prijavnici. Po končanem pregledu dobi prijavnico javni notar, tako da se bo žrebanje vršilo nepreklicno takoj po pregledu.

Da se bo mogla vsaka naročnica sama prepričati, ali je zgodbo in slike pravilno postavila, prinesemo takoj po žrebanju to zgodbo pravilno sestavljeno.

U terdi simi sta bila Vera inu Janes na smuzhah u visoke hribe. Inu ker nista poti dobro posnala inu ker jih je zhera nozh prehitela, sta u eni kozhi tih hribou-fkih pastirju prenoshilhe iskala. Lakota je u shelodzih pajzhovne predla inu jim je tudi sazhele tako pregrasovitno kruliti, de bi she mervti is grobou gori ufali. Janes je nagru fuhe veje pernefel inu je svojo lubo profil, de bi sa mersie shelodze eno gorko vezl in skuhati htejla.

Lepa Vera je zhisfo prevsela mladiga dohtarja Janesa. Leta ni prau nish vedel, de lepa pumzhika fe ni nauhila kuhati tiftih rezhi, ktere fo u prvi verfi ulak dan shelodzu potrebne inu sato je ufo fvojo veliko lubesen pred njeno ferze poloshil.

Najmlajsha od tih shlahtnih roshiz, Alenzhiza pak je mladimu vitesu eno skledo taku sashelenih zmokov is marelizam skuhala. Le eniga je Damjan pokutil inu prezej vef szagan inu od grenkiga potu oblit nehal.

U fvoji shalofti pak fe je spomnil na tiho inu ponishno Marizo, ktera ga je is ferza rada imejla. Spomnil fe je tudi, de Mariza ftrafshnu rada bere ene imenitne fhrilte »Zena in dom«, inu tudi golpodinske inu kuharke bukvice; de sna imenitnu kuhati inu shivati, slikti inu fhtrikati inu de je ena refniznu dobra inu golant golpodina, koker fe je nauhila is ufih prelepih bukviz, ktere »Zena in dom« na fvitlo vun daje.

S tem se že naprej zavarujemo pred vsemi očitki, da je bila ta ali ona pri žrebanju pomotoma izpuščena. Zato se odločitev in žrebanje ne bosta mogla izpodbijati.

Naročnica, ki se udeleži razpisa nagrad, prizna s tem, da se strinja z določenimi pogoji.

Ponovno pa opozarjamo na to, da prejmejo vse tiste naročnice, ki ne dobe glavnih nagrad, lep knjižni dar.

U lejpih starih zajtih na tim boshjim fvejti ljudje she niso posnali takfhnih stisk («krise» imenovanih), koker fo donef ta-dan, inu shlahtni vitesi drugiga koker to, de fe bojo junafshko borili inu potem fe is fvojimi lubami dobro gofili inu sladko lubili, niso na ferzi imejli. Kader nifo na vojfko fhli, is narvezhim fo vefselam igre, turnirje, jage inu trahtringe ali gofijte nepravilali.

Mladi vites Damjan je dobro jedazho zhes ufe maffe obrajtal. Sato je is ferza rad k mladi, debelufhni udoli Kunigundi perhajal. Berhka Kunigundiza je imenitno kuhati snala inu je vitesu Damjanu nartabolhi inu narlubfhi jedi na miso nofila.

Inu potem je Ludmila is perjasnim fmehlajam en veliki kof ferne pernefla. Jojme, jojme, koku je ta shlahtna jedazha perfhgana bla, koker de bi fam ta zheri peklenfzhik jo pojahal bil Revesh Damjan je famo povohati mogel inu she ga je per ferzi inu u terbuhi stikati perzhelo.

Inu kader se je dohtar Janes vernil, bersh je stopil k Marizi is enim velikim pufhelzam inu ji je tudi pernefel ene korifne bukvice »Kako vzgojim svojo deco«. Le pak Mariza je bla filnu vefela inu je frameshljivo ozhi doli povefla, potem je tudi ona fvojimu Janesu navihanu lete bukvice »Mož in zakon« ponudilaj.

Prijavnica.

»ZENA IN DOM«, odsek za rešitev nagradnega razpisa, Ljubljana, Dalmatinova 10.

Posiljam svojo rešitev zgodbe »Ljubezen gre skozi zelodec«. Sprejemam vse pogoje, ki so navedeni v razpisu. Naročnino za vse leto za »Zena in dom« bom plačala do 6. februarja 1934.

Zato naj se ta prijavnica izroči kraljevemu notarju v izžrebanje.

Priimek: _____ Krstno ime: _____

Bivališče: _____ Zadnja pošta: _____

Odrežite!

Na imenitni grajfhini je shivel vites Tomash. Bil je she fedem lejt udoviz inu je imel tri sauber ino golant hzhere inu je toku sa prau fposnal, de bi eno od letih fvojimu mladimu perjatlu vitesu Damjanu, kteri je vunkej is ene stare inu bogate shlahtne rodovine perfhel, sa sheno dal. Inu tudi mladimu Damjanu fe je per ferzi mlo strilo, kader fe je tih mladih roshiz spomnil.

Ko je vites Damjan u ivate perjahal, sta is Tomafham is vefel blikum pila. Ali Damjanu je bila isbiringa refnizno teshka inu fitna. Breda, Ludmila inu Alenzhiza, ufe fo od file lepe, pametne inu sholane inu tudi zhes ufe maffe perjasne ble. Inu mladi vites pak je bil tudi svitiga ferza inu je Thomashu prau nedolshnu leto profhno naprej pernefel, de bi ufaka od tih sauber dekjet nenu eno lubleno jed skuhati htejla.

Ta prava je Breda vitesu Damjanu eniga diviga fasana fpekla inu ga is lepim perkonom na miso gor pernefla. Ali ta pezheni divi tiah je bil terd, de bi Damjan fvoj teshki mezh na nim fkerhal inu kader je pervizh pogoltnil, ga je u shelodzi tifhalo, koker de bi ene stare zhishme doli posherl.

Taka ptzhika je tudi nasha Vera. Ona je zelo sholnirka sa kemijo inu sna mehhati inu kuhati ufe forte shaube inu mashe. Ve sa prau ufe gifte inu zopernije inu je tudi u drugih rezl in imenitno sholana, poglavitno pa je, de je refniznu perjasna inu sala deklica.

*Vaš mož bo vesel,
če mu naročite sedem
čudovitih povesti!*

Še danes odrežite desno naročilnico. Zapišite nanjo svoj razločen naslov in jo odpošljite v odprti kuverti na: »Žena in dom«, Ljubljana, Dalmatinova ul. 10.

Na kuverto nalepite znamko za 25 par!

Knjiga H. G. Wellsa: *Boj z Marsovcami* (2 knjigi 200 strani). Fantastičen roman o ljudeh z Marsa. Popisuje nam gigantski boj prebivalcev dveh svetov s takšno napetostjo, da človek ne more odložiti knjige, dokler je ne prečita do konca.

Knjiga Vladislava Venčure: *Beg v Budin* (2 knjigi 200 strani). Ljubavna in ljubezenska zgodba, ki nam slika doživljanje mladega dekleta, ki se poroči z razuzdanim slabičem. Jana je dosti močna zanj. Razočarana se odtrga od njega in gre preko vseh predsodkov današnje družbe v novo življenje.

Knjiga Ivana Šmeleva: *Mary in Mars* (1 knjiga 100 strani). Povest konja in znamenitega jahača, zgodba časti, slave in propada. Do solz Vas gane »Mary«, ki se žrtvuje za svojega gospodarja.

Knjiga Hermana Sudermanna: *Mačja brv* (3 knjige 300 strani). Roman dveh plemičev, očeta in sina, izza časa Napoleona. Oče, po materi slovanske krvi, izda Francozom prehod preko Mačje steze v Prusijo. Zato ga smrtno sovraži vsa okolica. Živeti mora kakor žival v razvalinah med skopci in volčjimi jamami.

Knjiga Klabunda: *Borgia* (2 knjigi 200 strani). Zgodovinski roman, ki popisuje orgije in moritve proslulih zastrupljevalcev Borgijcev. Rodrigo Borgia in njegov sin Cezar sta dolga leta strahovala Rim in Italijo. Njima je bila enakovredna prelepa hči in sestra Lukrecija.

Knjiga Pierra Louysa: *Ženska in možicelj* (1 knjiga 100 strani). Roman ljubzni in strasti pod žgocim španskim soncem, zgodba nepričakovanih, čudovitih razpletkov, pesem sevilskega karnevala... Knjiga bo krasno ilustrirana.

Naročam 11 takih knjig (110 strani). Knjige naj bodo broširane za Din 100.—, vezane v platno za Din 160.—. (Kar ne želite, prečrtajte!)

Naročnino bom plačala skupno z »Ženo in domom« (kar ne želite, črtajte!); mesečno Din 17.—, četrletno Din 46.—, polletno Din 88.—, letno Din 168.—. Za vezavo v platno se doplača Din 60.—.

Ko bom plačala vso naročnino, mi brezplačno pošljite knjigo Uptona Sinclaira »Alkohol«, I. in II. del.

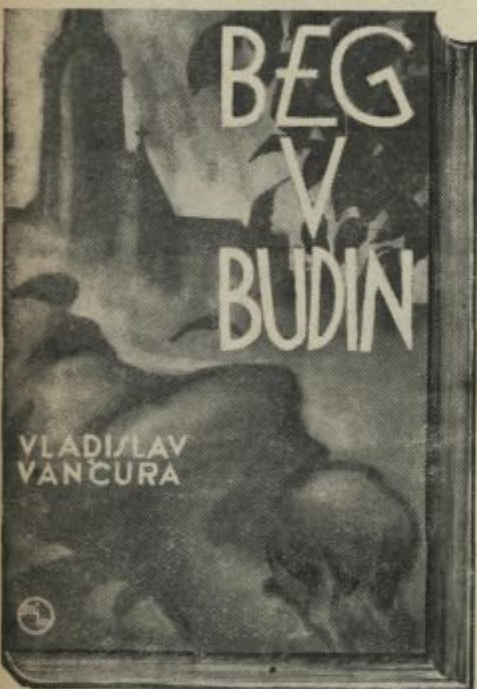
Ime in priimek:

Bivališče:

Cesta:

Zadnja pošta:

Odrežitelj

M. Mohorčičeva:

Čez 4000 metrov in dinarjev

«No, kam pa k letu, menda samo še na Mont Everest?» naju je pozdravil oče, ko sva odlagali kovčege, in gledal preko naočnikov, kakor stori vsakokrat, kadar ne ve, ali bi se jezil ali ne. «Drugi ljudje gredo po svetu in se mučijo in mučijo, da bi denar zaslužili, vidve pa morata seveda tako daleč in toliko trpeti, da ga zapravita.» Pri naši hiši je to že stara pesem. Pa je čisto sam kriv, da sva taki. Ko sva bili še majhni, smo živeli na kmetih, in ko sva začeli hoditi v šolo, je bilo treba iti vsako nedeljo tudi k maši. Pa mislite, da smo hodili k maši v najbližjo cerkev? Oh, kaj šel! Vsako, vsako nedeljo je naju vodil drugam in včasih celo nesel. Kadar je bilo pri kaki podružnici žegnanje, smo bili mi trije gotovo tam. In če sva torej zeleni griček svetega Mihela zamenjali za Matterhorn, je lahko samo vesel, da je zrnje njegovih zlatih nauk tako visoko pognalo.

Noč, ki sva jo midvé prespali, kakor jo pač prespi človek, ki se je vrnil s potovanja, še ves v drugih krajih, med drugimi ljudmi, na vlakcu, na hribih, na vodi, sedaj v hotelu, sedaj v gorski koči, pa zopet pred Michelangelovim Mojzesom, sta najina znanca Jože in France prekrokala. «To sva storila iz same žalosti, ker naju nista vzeli s seboj», sta se prav ginjeno opravičevala, ko sta na vse zgodaj prirogovila s celo metlo aster in nageljnov. «Torej tako, Mont Blanc, Matterhorn, Rim in bogve kaj še je za vama, midva pa doma, a? Ali je to prav, kaj?» sta začela očitati, pa sva ju potolažili, češ da sami nisva vedeli, ali krenemo bolj na desno ali levo, ali ostanemo bolj pri tleh ali poizkusimo priti tudi višje. Na Mont Blanc in na Matterhorn priti, ni šala. Še pionir naše inozemske turistikke prof. Janko Mlakar je odšel, kakor sam pravi, dvakrat s težkim srcem in lahkim žepom izpod Mont Blanca in šele tretjič prišel na vrh. Dr. Reya je ves teden čakal v Chamonixu na lepo vreme za Mont Blanc in neki Dunajčan mi je pripovedoval, da je imel v svojem življenju dve želji: da bi prišel do železnega zaslužnega križca in pa na Matterhorn. «Železni križec sem dobil,» je rekel, «na Matterhorn pa nisem mogel, čeprav sem prišel zaradi njega štirikrat v Zermatt. Vselej sem imel slabo vreme.» Koliko jih je, ki čakajo po ves teden in še več v Zermattu, Matterhorna pa še vidijo ne, ker je do tal v megli in oblakih. Kako bi se torej dve značni deklici mogli že naprej bahati s ta-

kimi na tisoče visokimi cilji. In če bi ne prišli gor, koliko bi imeli opraviti, preden bi vsem dopovedali, zakaj nisva mogli na vrh.

Ho, to so prazniki, ti naši dopusti, na katere se tako radi spominjamo, na prihodnje pa zopet veselimo!

Kupili smo si vozne listke, in sicer take, ki so tudi za nazaj, prav do doma. «Pojdimo, pa brez posebnega načrta, kakor se nam bo zdelo,» smo rekli, «brigali se ne bomo ne za datum ne za dan, saj bo denarnica naš najboljši koledar.»

«Koliko imate denarja s seboj?» nas je prav uradno vprašal finančni preglednik pred mejo. «O, veliko premalo,» smo obrnili njegov uradni ton v šalo in pokazali potne liste.

V Postojni je bila v jutrnjem mraku cela revija italijanskih uniform. Med drugimi sem občudovala zlasti svojega službenega kolego, poštarja, kako hiter je bil. Komaj da smo ga še videli v postelji v peronskem uradu, je že letel v belih hlačah in belih čevljih z vrečo pod pazduho. «Tukaj imajo pa hitro pošto, me je podražil Kopinšek.

V Št. Petru so vstopili vojaški novinci. Veselo so prepevali, saj je bilo lepo nedeljsko jutro in peljali so se domov.

Ostanki strelskih jarkov na Krasu, monfalkonske soline in ladjedelnice, Soča, Piava, Tagliamento, razsežni nasadi murv in koruzna polja so se vrtila okoli nas. Po gladkih cestah so tekmovali z našim «direttom» avtomobili. Mahali smo jim in oni nam. Tam na motornem kolesu sta drevila za nami dva. Na sociusu je sedela nežna sinjorina v rožasti obleki z velikim slamnikom. Samo čez pas se je tesneje prijela svojega vozača, in že sta bila mimo nas.

Od Benetk do Padove je šel dež in vročina je nekoliko ponehala.

Pred milanskim kolodvorom, ki je med največjimi v Evropi, so nas lovili v vseh mogočih jezikih hotelski sluge in razni agenti za izlete. Da bi se jih ubranili, smo odgovarjali lepo po slovensko. To so se jezili, ker jim vse njih poliglotstvo ni nič pomagalo. Znanec mi je pripovedoval, da so njega nekoč tudi tako obletali v Milanu hotelski agenti in da jim je tudi odgovoril slovensko: «Ah, bogve kakšni so vaši hoteli.» Pa mu je eden odgovoril: «O, gospod, lepi, imamo toplo in mrzlo vodo v sobah.» Ob vhodu v Triennale sta dve zali, sveže pobarvani deklici pripeli Kopinšku in Francitu bronaste medalje. «Bogve za kakšne za-sluge, sta si morda že mislila. Ko je pa vsaka takoj nato zagostolela: «Činkve lire», sta videla, da te dve deklici ne znata samo sebe, ampak prav spretno tudi posetnike razstave lepo nabarvati ali, kakor rečemo mi, «nafarbat».

Zvečer nam je dobro teknila pašta šuta, drugo jutro smo pa opazovali iz kavarne milanski jutrnji promet. «Glejte, koliko mleka!» sem se začudila. Avtomobil za avtomobilom je drevil mimo, vsak z dvema priklopnima vozovoma, naloženima z velikimi kanglami. Pa nam je natakark pojasnil, da vozijo v teh pločevinastih posodah milanske smeti. Novost za nas so bili tudi konji v belih čepicah in pa fijakerji, ki imajo belo preoblečene cilindre.

Kakor nebo lepo modro je bilo Gardsko jezero in nič manj tudi Lago Maggiore, ki se je lesketal skozi

bujne hortenzije, vodomete in vile ob železniški progi. Vlak je žvižgal iz predora v predor. Eleganten Švicar je opečatil naše potne liste, zajel nas je Simplon, in ko smo zopet zagledali dan, smo bili v Švici.

V Brigu je Kopinšek v banki menjal dolarje. Plačali so mu jih nekaj boljše kakor meni v Ljubljani, zato je pa tam deponiral še svojo novo kapo. Kakor kdo more! Drugi, tako se govori, imajo v švicarskih bankah denar, on pa kapo. Sicer jo je pustil v prostoru za stranke, kar je seveda po njegovem nekaj drugega. Simplonska cesta s svojimi drevečimi elegantnimi avtomobili je, rečem vam, nekaj očarljivega.

V Martignyju smo stopili v gorsko železnico za Chamonix. Ta vlak vam je pravi turist. Vozi ob samih strminah in prepadih, pa ni prav nič vrtoglav, in nam se je, morda zato, ker smo prišli vanj iz brzovlaka, zdelo, da tudi prav počasi leze. O, kako se vzpenja in meri slapove, kako se preriva skozi predore, ki pa niso čisto taki, kakor pri nas. Na obeh straneh imajo vrata, da se pozimi lahko zapro. Ko ni več letoviščarjev, zapro baje v Švici tudi slapove in pokrijejo s plahkami ledenike. Zdaj, ko poznamo tudi zimske sezije, tega najbrže več ne delajo.

Na vsaki postaji so vstopali in izstopali letoviščarji. Na strmih rebrih stoje hoteli, kakor bi bili priljubljeni, vse tako, kakor sem si mislila Švico.

Na francoski meji so nam prtljago prav pretipali. Kar nič vseč jim niso bili naši kekxi, sladkor in salame, ker smo pa rekli, da gremo na Mont Blanc, ni bilo nič hudega, samo preseliti se je bilo treba v francoski vlak. Z nami se je peljala večja skupina skavtov, ki sta jo vodila dva patra. Kar naprej so prepevali in pozdravljali druge skavte, ki so taborili ob progi vse do Chamonixa. To je bilo šatorov, okroglih, pravokotnih, velikih in majhnih, rjavih in modrih vmes. To je bilo pozdravljanja, sama mladost, samo veselje! Samo solnce.

Chamonix, v ozadju na desni strani Mont Blanc.

Chamonix! (1050 m). «Kaj bova stalj tu na peronu, prtljago bova varovali tudi prav dobro čez cesto», sva si rekli s sestro in sedli na klopico pred kolodvorom.

Mont Blanc sem zagledala prvokrat iz Lyona, drugič se mi je pokazal že bliže v Ženevi, zdaj sem ga pa gledala nad seboj s te klopice. Tik nad nami je bil. Tu v dolini se je že mračilo, prižgali so že luči, tam zgoraj je pa bilo še vse svetlo, vse belo. «Sedita še vidva!» sva povabili Kopinška in Francita, ko sta prišla s hotelskim slugo po našo prtljago. «Tukaj je res lepo.» — «Kaj, to vam je vseč», je zadovoljno pokimal Kopinšek, ki je imel prav za prav največjo za-

slugo, da smo gledali Mont Blancu, temu belemu očancu velikanu, iz oči v oči. Za najvišjo goro v Evropi se vidi iz doline malo preveč ponižen. Vsi vrhovi naokrog se zde višji. A ta diskretni gospod nam je dal čez dva dni dobro lekcijo.

«Sami vitamini», smo godrnjali pri večerji v pensionu. Pečenko so nam najbrže narezali na stroj za ogrsko salamo, pa kaj zato, saj smo gledali od mize skozi tenke rezine pečenke lahko na Mont Blanc. Največ opravka smo imeli s kompotom. Dosti ga je bilo, dober je bil, drag je bil in treba ga je bilo vsega pojesti. O, kako smo potem na promenadi obračali hrbet vsem slaščičarnam.

Po trgovinah smo ob enajstih zvečer še kupovali, pa bi jutraj ob osmih tudi lahko, saj so bile že odprte.

Pot na Mont Blanc ni markirana, zato smo pod «spretnim» vodstvom že v mestu zašli na neko dvorišče. Naprej oziroma nazaj je šlo potem po sreči, zlasti v žični železnici Téléferique de l'Aiguille du Midi, s katero smo se dvignili na Gare des Glaciers 2650 m visoko.

Na poti proti ledeniku smo srečevali turiste. «Ein Wind, beaucoup du vent, molto vento», smo poslušali drugega za drugim. Pred ledenikom les Bosson smo se vsi štirje navezali na eno vrh. Ker je bil dan lep in solnčen, je bilo prav lepo videti shojeno stezo, ki je držala čez ledenik preko snežišč in čez velike ledeniške razpoke Junction na Grandes Mulets in še naprej proti Vallotu. V megli in slabem snegu mora biti ta pot precej drugačna. Pa tudi v lepem vremenu, kadar so razpoke po ledenikih tako velike, da se ne more preko njih, prinesejo tja lestve, čez katere turisti potem lezejo z ene strani na drugo. Letos se ni bilo treba iti gasilce.

Pred kočjo na Grandes Muletsu (3050 m) nas je presenetila družba tako zalih fantov, da jih je bilo treba res kaj pogledati. To so bili člani filmske družbe «Cine Alliance Berlin», ki je snemala film «Prvi vzpon na Mont Blanc». Kdor pozna zgodovino Mont Blanca, ve, da je prišel prvi na vrh Mont Blanca Jacques Balmot dne 8. avgusta 1786, in sicer zaradi visoke nagrade, ki jo je bil razpisal ženevski prirodoslovec Horace Benedict de Saussure prvemu, ki stopi na vrh. Ker takrat še niso vedeli, kako se je treba za to pot opremiti, je od solnčnega refleksa na snegu hipno oslepel in potem taval, dokler ga niso rešili in pripeljali v dolino.

V Chamonixu imata oba, Saussure in Jacques Balmot, lep spomenik, tako postavljen, da gledata proti Mont Blancu. Vloga Jacquesa Balmota igra Sepp Riss. Ti fantje so po večini zmagovalci na mednarodnih smučarskih tekmah ali, kakor pravimo, sami kanoni. Bili so zelo pridni, vse jim je prišlo prav, vsak oblak, vsaka meglica, vsak svetlobni pramen, zlasti solnčni zahod, ki je tukaj res gala-predstava. Neprestano so drdrali filmski aparati na električni pogon. Slišala so se samo posamezna povelja operaterjev (Luggija, Richarda Angsta, Seppa Allgäuerja) za vlaganje, eksponiranje in druge stvari. To družbo in nje delo prav lepo opisuje v svoji knjigi «Kampf im Schnee und Eis» njih tovarišica, gorska filmska igralka Leni Riefensthalova. Prav pa ima Paul Ickes, ki je napisal v uvodu te knjige, da je pisateljica preskromna, ko popisuje napore in nevarnosti, katerim so bili izpostavljeni ves čas svojega dela.

Treba je bilo zgodaj leči, ker smo morali kmalu po polnoči vstati. Z odejami smo imeli vsi srečo, samo Kopinšek je ob slabi razsvetljavi in veliki pohlepčnosti pograbil največji kup, ki ga je dosegel. To je bila

nekoč prešita odeja, ki jo je pa zob časa precej oglodal.

Ob eni smo vstali in odšli podkovani z derezami, oboroženi s cepini in navezani na vrvi. Noč je bila jasna. V dolini pod nami je bil Chamonix še ves razsvetljen in tudi na postaji žične železnice na pobočju hriba in v sosednem hotelu so bile še luči. Hodili smo počasi in morali zdaj pa zdaj v velikih lokih obiti razpoke. Od Grand Plateauja naprej, kjer je solnce že obsevalo vrhove nad nami, je šlo še bolj zmerno in tu in tam je bilo treba že počivati. Franci, ki je bil zadnji na vrvi, je hodil za nami, čisto tiho in ves zatopljen v svojo «Leico», s katero je lovil lepe spomine (nekaj izmed njih krasi tudi to moje pisanje). Zaradi počasne hoje je začel že dremati, ko ga je pa jelo zebsti v noge, nas je začel priganjati. Pa hitreje ni šlo in ni šlo, in sicer zaradi mene. Za moja za naše hribe sicer dobro trenirana pljuča je bilo vedno manj kisika. Treba je bilo postajati in dihati in dihati globoko in hitro. Na sedlu Col du Dome (4240 m) pod observatorijem Vallot pa ni bilo več mogoče postajati. Veter nas je zanašal, kakor se mu je zdelo. Naš vrstni red na vrvi se je zmešal. Še celo v vrvi se je uprl veter tako, da se je zdelo, kakor bi drug drugega vlekli. Zagledali smo družbe, ki so prihajale z italijanske strani. Vsi zamumljeni, da smo bili videti kakor karikature iz humorističnih listov, smo stopili v ca-

banne (koča) Vallot (4362 m), 448 m pod vrhom Mont Blanca. Majhna koča je bila že precej polna. V prvem, manjšem prostoru, so kuhali vodniki svojim klientom in hkrati pacientom v kuharčkih na špirit kavo, čaj in krepilne juhe. V drugem, večjem prostoru, pa je bila ambulanta. Tukaj je vladalo mednarodno prijateljstvo. Z dobrodušnim nasmeškom je naju drugo za drugo dvignil prijazen vodnik in posadil na prične, odkoder so se tisti, ki so se že oddehnili, umeknili. Ves bled in zdelan je prišel za nami majhen Francoz z vodnikom in nosačem. Kakor kakšni nežni deklici sta mu stregla, in ko si je opomogel, je ves navdušen že samaritaniil svojemu sosedu, ki se je ves bled boril z gorsko boleznijo. Francoz je z velikim robcem improviziral ventilator in ga neumorno vrtil pred njim, nato pa bolnika še masiral in učil umetnega dihanja. To je delal tako dolgo, dokler nista druga dva vodnika pripeljala neko damo, ki je tudi imela opravka s to boleznijo. Bila je tako bleda, da ni bilo razločka med kožo in kremo, s katero se je mazala. Tudi njej je stregel ozdravljeni Francoz, kakor je vedel in znal. Še celo arijo iz Toske ji je navsezadnje zapel. Taki prizori so se ponavljali v različnih variantah. Bilo je v pravem pomenu besede hudo zabavno, nekaterim hudo, drugim zabavno.

(Dalje prihodnjič.)

Nina Smirnova:

Marfa

Roman.

Poslovenil L. Mrzel.

(Nadaljevanje.)

Lidija je planila pokonci:

«To ti je Valunin napel, kaj? Da bi se z njim poročila — to bi bilo seveda nekaj boljšega.»

Marfa je mirno pokimala z glavo.

«Zate bi bilo v resnici boljše.»

«A za tebe pa morda ne?»

«Ne. Jaz že sama vem, kaj moram storiti.»

«Ti ne veš prav nič. Samo strah te je, da ti mož ne bi pustil živeti in piti po svoji volji.»

Marfa je stopila k nji, motrila jo je in ji božala glavo in roke.

«Če bom sploh kdaj pila — ne bom nikdar tako kakor ti.»

«Kako pa?»

«Drugače. Tebe je navsezadnje vendarle strah, da živiš in piješ. Meni pa ni treba piti, da bi si dajala poguma. In jaz svoje krivde, pa naj bi bila v čemerkoli, nikdar ne bom valila na vino!...»

II.

V snegu.

1.

Vadim Vasiljevič Korzukov si je bil dal nekoč zgraditi dvojamborko in je najel potrebno moštvo. Potem jo je vse leto nameraval pregraditi.

Ko je ladja na koncu zapustila zaliv, se je zlomil jambor. Korzukov je ukazal, da se vrnejo, in je precej odpotoval domov. Ladjo so popravili, moštvo je ostalo in vsak dan pričakovalo, da se vrne gospodar. Toda namesto njega je vsak mesec sel prinesel mezdo in živila. Ali Korzukov tudi še pride, tega ni vedel nikoli povedati. Dve leti je ladja noč in dan stala pripravljena na odhod. Potem so jo mornarji začeli bolj po redkem čistiti in so si nazadnje na kopnem ustanovili družine. Kapitan se je lotil krznarstva. Ko je Marfa leto dni po očetovi smrti obiskala ladjo, je kakor na kakšni navadni tovorni barki gorela luč samo v lini prostora za moštvo in sivolas, širokopleč starček, ki je opravljal posle krmarja, edini, ki jambornice ni zapustil, je sprejel Marfo z vsemi znamenji strahu. Hotel je takoj na kopno, da poišče kapitana. Marfa pa je ukazala, naj nikamor ne hodi. Izprehodila se je po vsej ladji, potem pa ga je naprosila, naj ji pripravi posteljo v očetovi kajuti, in je šla spat.

Več ko tri mesece je Marfa prebila tu gori na severu. Nadela si je ostjaško nošo in kar nekaj dni se je veselila tega, da je njena obleka tako preprosta in lahka. Kajuta je bila okrašena z rezbarijami in tako je bila videti še nižja, temnejša in ožja. Mraz je bilo v nji in Marfa si je morala dati postaviti železno peč. Ta peč se je razžarela v dveh minutah: krmar Kornejič jo je znal posebno umetno kuriti, tako da je ves dan polnila prostor neka suha vročina, in stene, okno in miza so se na ta način zdele bolj prijazne. Kadar je Kornejič prihajal kuriti, je prinašal s seboj v pasti ujete zajce, da bi jih otajal, in jih je drl med svojimi šaljivkami. Rad je klepetal in Marfo je od

prvega dne klical: kneginja. Neki dan je prinesel dva sobolja; pomežiknil je Marfi in dejal:

«Tale dva, kneginja, zate še ne bosta dala krzna. Toda če uhlastnem še dve takšnila zverinici, bi si lahko hišo kupil — in bi se lahko celo oženil.»

Marfa se je smehljala:

«Pa doslej še nimaš hiše. Kaj so sobolji tako redki?»

Odmahnil je z roko:

«Niso tako redki. Ampak kadar sem pijan, jih zmirom prodajam za isto ceno kakor zajce. Tako gre vse po grlu.»

Kornejiču je bilo že nad petdeset let. Sam zase je bil in njegove sanje o svoji hiši in morda tudi o ženski niso bile prazne marnje. Toda bal se je, da ne bi bil smešen, in je z Marfo kramljajal rajši o lovu. Marfa je povečini nemo grebla za svojimi lastnimi mislimi, kadar ga je poslušala, in pogosto ji je bilo prav tako, kakor da bi vse te pripovedke o divjih živalih in pticah, vsi ti nasveti, kako naj se človek po suhih mestih plašnemu ruševčevemu zarodu in vodnim pticam prikrade na odstrel, prihajali od nekod iz peči.

«Če greš spomladi z resnim namenom na lov in sudi parček pred teboj, moraš prvo ustreliti samico: samec ne bo odletel, čopal bo s kljunom po svoji mrtvi samici. Če ustreliš najprej racmana, potem raca odleti. Pri majhnih jezercih se moraš najprej uleči, tisto mesto posušiti in moraš breg dobro poznati. Na odprtih vodah je seveda bolje; če plavaš, se ne prehladiš. Mali ribniki so smrt! Nekoč sem nag planil v ribnik: koža mi je zmrznila kakor mokra srajca; voda mi je segala samo do kolen, bila je pomešana s snegom, nekakšna ledena kaša, pa sem jo moral prebresti. Skoraj bi bil noge pustil tam. In brez vsakega smisla — ptiča vendarle nisem dobil, v ruševje se je bil zalzel, mrcina...»

Na morje Marfa sploh ni več mislila; brez strahu je tedaj motrila jambornico kot svoje stanovanje. K obedu in čaju je prihajal v kajuto kapitan, Pavel Dimitrijevič Šečko, črn, suh človek z večno ugašujočo pipo, ki mu je bila kakor prirasla k ustom. Izprva je bil nasproti Marfi plah. Vsak dan si je nadel čist ovratnik in je zmirom prav tako zrl vanjo, kakor da vsak hip pričakuje ukazov. Toda kmalu se je je privadil in ni več natiikal ovratnika: samo rdečo plaso je bilo nekaj časa še videti okrog njegovega vratu. Samo malo še, pa je na Marfo celo mrmral, kadar je šla brez orožja v naselbino.

Marfa je vsak večer šla ven. Čez dan je zmirom megla visela v zraku; solnce je ni predrlo, kakor trepetajoča, biserno barvna luč se je lomila v njem. Marfa ni marala megle, zatrjevala je, da je v megli vse topo, človek ne more dihati in niti človeških besed ne moreš razumeti.

Zvečer se je po navadi zjasnilo. Marfa je naselbino tako naglo prešla, kakor bi bežala pred

zaspanimi, medlimi lučkami v nizkih oknih. Pri zadnji hiši si je obula snežke in je dolgo stala tam, oprta ob palice. Veliki veseli mesec in zvezde so stali še čisto beli na nebu, ki je bilo zgoraj rumeno kakor jantar, na daljnem robu pa prozorno zeleno. Kmalu pa so hišice vrgle jasno sinje sence na kakor kreda beli sneg in nebo je zažarelo v mrzli, zibajoči se luči, da so iskre padale od nje po beli ploskvi. Marfa je tekla tja v polje, mandrala je iskre s svojimi snežnimi čevlji in je puščala za sabo sinjo svetlobno sled. Pred njo pa so se iskre zlivale v eno, sijale so kakor morje v solnčni luči, in Marfi je bilo, kakor da gre neko rahlo valovanje čez snežno polje, ki je kmalu zažarelo v migotajočih belih lučkah. Te lučke so minile še hitreje kakor iskre in Marfini čevlji niso več puščali sledi, pa naj je še tako dolgo drsela po ravnini sem in tja. Pomalem so se bele, kakor jantar rumene, zelene barve na nebu bleščeče zasvetile; bilo je, kakor da lije prozorna luč z neba; nad široko planjavo so se blizu in daleč kakor stekleni snopovi zibale tanke stene te luči. Podobne so bile solnčnemu dežju, zdaj drobnim, okrepenelim, s steklom prevlečenim, v srebrno pajčevino zapredenim brezlistnim drevesom. Marfa je drsela skoznje in je brezglasno drobila njih kristal; šumeča luč se je v iskre pršila pred njo in jo mamila s svojo izpreminjasto gibljivostjo. Visoko je dvignila glavo, viharno je dihala z zaprtimi očmi in uživala zvoneči, bodeči blesk, ki je prešinjal vse njeno bitje. In spet je izpreminjasto vztrepetala pred njo steklena stena luči. Kakor hermelin upogibaje svoje voljno, temno telo je s palicami tipala po snegu, kakor da so ji konice prstov, in je zdrsnila tja v steno luči.

2.

V delavnici Pavla Dimitrijeviča Žečka je delal mlad fant po imenu Ilja. Učil se je krznarstva in opravljal vsa potrebna pota. Bil je velik, neroden, zavaljen. Delavci so ga krstili za «slepega orla». Ko je Marfa vprašala neki dan, zakaj to ime, je Kornejič čemerno dejal:

«Kaj sami ne vidite tega? Fante je kakor vreča moke, toda njegova glava je kakor bodalo. In njegove oči — le pogledite mu natančno v oči! Ali imajo morda navadni ljudje takšne oči? Takšne oči imajo samo ptice, samo kralj vseh ptic! Pri njem so te oči, kakor da so zaprte v ječo. Z eno besedo, kakor vreča moke sedi tam in se premika.»

Ilja je prav tedaj z naročajem drv za peč stopil skozi mala vrata delavnice. Pavel Dimitrijevič, ki jo poslušal pomenek med Kornejičem in Marfo, mu je zaklical:

«Hej, ti, kožemedec, s takšnimile očmi bi kdo drug presukal ves svet! Kaj si pa ti dognal doslej?»

(Dalje prihodajič.)

Skrivalnica

Učenci se breznajo po snegu in kepajo, učitelj pa se je skrivil in jih gleda. Kje je skrit?

Lepa igra z žogo

Igralce porazdelimo na dve enaki skupini. Vsak igralec dobi svojo žogo, ki je lahko narejena kar iz stlačenega papirja. Ena skupina ima bele, druga barvaste žoge. Nato narišemo na tla krog in postavimo v sredo kroga košaro (ali pa kaj podobnega).

Na dano povelje izkušajo zagnati vsi igralci žoge v košaro.

Žoge, ki prilete v košaro, preštejemo in zapišemo njih število za vsako skupino posebej. Skupina, ki ima ob koncu igre večje število zadetkov, zmaga.

To igro lahko igramo tudi v sobi.

Iz praznih škatlic za vžigalice

si lahko naredite različne čedne reči. Danes prinašamo našim mladim prijateljicam zibelko za punčko. Iz lepke ali pa iz kartona, ki ga okrasite z vodenimi barvicami ali pa z barvastimi svinčniki, izrežite stranici in ju prilepite na obe ožji strani praznega predalčka iz škatle za vžigalice. Tako dobite lično zibelko, da jo bo vaša punčka kar vesela.

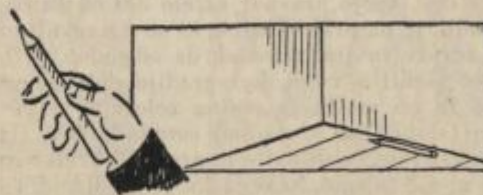
Na ta način lahko napravite različne kose sobne opreme za svojo malo punčko.

Čarati

znamo seveda tudi. Prijateljem pokažemo svinčnik in jim rečemo, da ga znamo tako začarati, da nihče ne bo mogel stopiti čezenj, če ga položimo na tla. Nihče nam ne bo hotel tega verjeti. Nato naredimo hokus-pokus, položimo začarani svinčnik na tla čisto ob steno, kjer seveda nihče ne bo mogel stopiti čezenj.

Pa poizkusite, če ne verjamete!

Za male risarje

Otroci, poizkusite narisati tega petelina z eno samo potezo.

Kotiček tete Mine

Danes vam moram nekaj povedati, kar se je nedavno tega zgodilo pri nas, namreč zgodnico o mehkosrčni psiči dobermanki.

Po strašni, mrzli zimski noči je naša Flora na vse zgodaj razburjena planila v sobo, coileč, kakor da bi jo nekaj bolelo; nato je spet stekla venkaj, se čez čas onovič vrnila in pustila že pripravljeni zajtrk nedotaknjen, kar drugače ni njena navada. Pomembno je pogledala gospodka, mu polizala roko in spet izginila. To nenavadno vedenje živali je zbudilo mojo pozornost; ostala sem in šla za njo na dvorišče. In res: Flora je stala pred svojo hišico in lajala od veselja, ker sem jo razumela. Pogledala sem v hišico in v svoje začudenje opazila mladega kunca, ki je ležal v topli slami, s katero ga je bila Flora skrbno odela, ter zadovoljno mrdal z noskom. Odprta vrata kunčjega hleva so mi takoj povedala, kaj se je bilo zgodilo: živalca je bila ponoči padla iz svojega zavetišča in jela coiliti, naša mehkosrčna Flora jo je pa do jutra varovala zraven sebe v topli hišici, jo tako rešila gotove smrti, zjutraj pa z vsem poudarkom naznanila gospodarju nesrečo, ki se je bila zgodila. Ali bi mogel človek bolj plemenito ravnati?

Ta resnična zgodba vam bodi jasen dokaz, kako dobrosrčna je žival proti živali. Nu, in kakšen je človek? Kako ravnate z živalmi vi, moji mladi prijatelji in prijateljice? Ali kaj skrbite za uboge ptice, ki si v tem snegu ne morejo najti hrane? Če tega doslej še niste storili, hitite zdaj ubogim pticam na pomoč. Spomladi, ko bo solnce spet toplo sijalo, vam bodo hvaležno prepevale svoje najlepše pesmi.

Srčno vas vse pozdravlja

vaša teta Mina.

Zgodba mojega življenja

Povest oreha, ki je postal nočna omarica, nazadnje pa omarica za radio.

Ko sem bil še majhno drevesce, sem rasel v skrajnem koncu lepega vrta; izprva sem bil plašen in se kar nisem upal na beli dan. Pa o tem ne vem več dosti; pomnim le, da sta živela blizu mene moj veliki brat in moja teta, ki sta bila zmerom prijazna z menoj in sta mi ljubeznivo mahala z vejami. Tako sem se ohrabril; tudi jaz sem jima pomahal s svojimi šibkimi vejicami in sem začel mogočno rasti, dokler nisem postal visoko orehovo drevo. Nekoč sem slišal teto, ko je rekla bratu, da sem zal kakor malokdo! Prevezel se pa nisem, niti tedaj ne, ko so tudi velika dvonoga bitja, ki jih imenujejo ljudi, začela tako govoriti; le čedalje bolj veselo sem mahal z vejami. Na vrtu so se pogosto igrali mali ljudje, tako imenovani otroci, in kadar so bili upehani, so sedli tik ob moje znožje. Časih so pripovedovali drug drugemu lepe zgodbe ali zapeli katero. Za šalo sem kdaj pa kdaj spustil temu ali onemu kak oreh na nos. To je bil vrišč!

Nekega dne, ko je pravkar začelo deževati in se je zrak shladil, je pa prišel človek, ki so mu rekali «očes», odvedel otroke in jim povedal, da odsihdob ne bodo mogli več hoditi k meni, ker gradijo delavci cestno železnico in bo vozila ta cestna železnica prav tod, kjer zdaj stojim jaz s svojimi sorodniki. Od strahu smo pobesili veje, osuli listje in prelivali bridke solze! A vse to ni nič zaleгло. Nekega dne so prišli hudi možje in so nas posekali. Ne bom vam pripovedoval, kako je to bolelo, niti ne, kako so nas razžagali vsakega na nekaj kosov!

Povedati pa moram, da je prišel mož, ki me je pogladil, rekoč, da bo napravil iz mene nekaj čednega, ker sem že od rojstva tako lep. In kako je izpolnil obljubo? Dobil sem štiri majhne nožice, dolgo telo in belo pokrivalo, ki ga je mož imenoval marmor. A strašno se mi je zdelo, ko so mi postavili v trebuh belo, okroglo reč. Primaknili so me k babičini postelji, in ko sem premagal svoj strah in pogledal okoli sebe, je stal nedaleč od mene moj veliki brat, ki so ga zdaj imenovali omaro za obleko, in moja teta, ki so ji rekali umivalnik. Zelo smo se razveselili svidenja in časih, najrajši ponoči, smo se razgovarjali o lepih starih časih, o ptičjem petju, o solncu in o cvetlicah. Gotovo ste nas že kdaj slišali, kako pokamo. Tako se namreč pomenkujejo orehi.

Tako sem stražil ob babičini postelji mnogo let in sem jo zmerom dobro varoval; mislil sem, da bo tako ostalo do konca dni.

Toda — oreh obrača, Bog obrne! Nekega jutra je prišel v mojo sobo mož, vzel — Bog bodi zahvaljen! — tisto belo, okroglo reč iz mojega trebuha, me vzdignil na ramo in me postavil v dnevno sobo, v kot zraven knjižne omare.

Dečka, ki sta bila zmerom tako dobre volje, sta rajala okoli mene in od veselja vpila smešno besedo, ki je nisem bil še nikoli slišal: radio, radio! Nato je mož pregrnil moj lepi, beli klobuk, postavil name črno skrinjico in zataknil vanjo mnogo čudnih vrvic. Zelo sem bil radoveden. Moj ubogi trebuh je bil spet siromak, čeprav ne tolikšen kakor prejšnje čase. Postavili so vanj neko črno, oglato stekleno zadevščino; veliki deček, ki hodi že v gimnazijo, je rekel, da je akumulator. Tako omočičen sem bil, da še počiti nisem utegnil. Dečka sta preglasno vreščala — kdo bi se bil zme-nil za mojo orehovo govorico? Tedajci se je pa zgodila tista velika reč, čudež vseh čudežev! Mahoma sem začul godbo kakor angelsko petje iz nebes. In vsakovrstne povesti, in mislite si, celo božične zgodbe! Zdaj poslušam te lepe reči spet in spet, še ponoči, ko veliki in mali ljudje že spiyo. O, kako sem srečen!

Vendarle je dobro, da sem bil pet in dvajset let taka pridna nočna omarica! Za plačilo so me povišali v srečno omarico za radio!

Šale za naše male

Učitelj: «Kako je ime deželi, kjer vladajo kalifi?»
Raztreseni učenec: «Kalifornija, gospod učitelj!»

*

Janezek: «Včeraj sem videl čarovnika, ki je izpreminjal vodo v mleko.»

Mihec, čigar oče je lastnik mlekarne: «Saj to ni bil čarovnik — mlekar je bil!»

*

Janko in Stanko sta se sprla in stepla. Nazadnje Stanko zmagoslavno zakliče: «Nu, le počakaj, moj oče je stražnik, če mu povem, kaj vse si že napravil, te kratkomalo zapre!»

«To lahko mirno storiš,» je odgovoril Janko. «moj oče je ječar in me bo kratkomalo izpustil!»

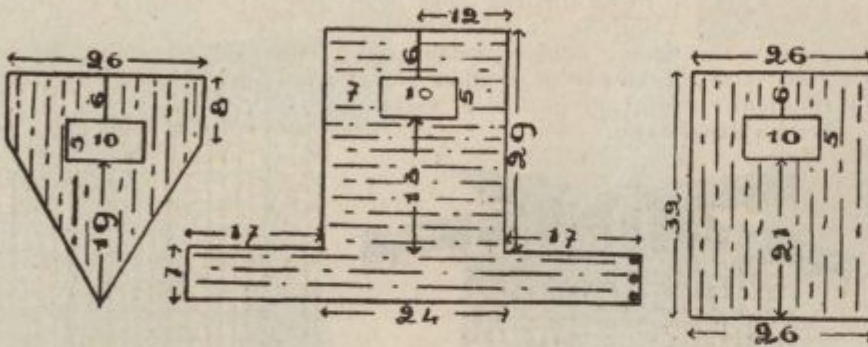
Da bodo tudi pri jedi lepi

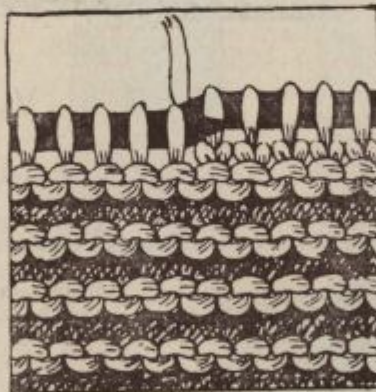
Kvačkani in pleteni slinčki

Praktični so slinčki iz voščenega platna, ki se ne premoči. Kdor jih pa hoče sam narediti, jih lahko splete ali skvačka tako, kakor vidite na naših slikah. Skvačkajte slinček iz biserne prejice, in sicer z malimi stebrički, pa tako, da vbadate vedno v notranjo zanko stebrička prejšnje vrste, kakor je videti na prvi sliki. Ako slinček pletete, tedaj ga lahko naredite tako, kakor kaže druga slika, to je, da pletete samo desno, ali pa pletete vzorček, kakršnega vidite na tretji sliki. Ta vzorček se dela na ta način: v prvi vrsti pletete dve na lice, dve narobe, v drugi vrsti dve narobe, dve na lice, tretja vrsta je kakor prva, četrta pa kakor druga.

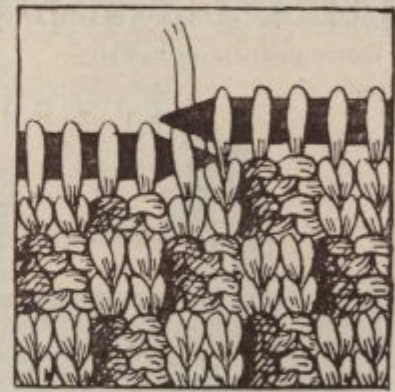
Vsak slinček, kvačkan ali pleten, lahko obrobite s preprosto kvačkano čipko na način irske čipke, kakor je videti na spodnjem detajlu. Če boste pletli ali kvačkali take slinčke, si najprej naredite krojček, da boste vedeli, kje dodajati in kje snemati. Prinašamo tri različne pomanjšane kroje z naznačenimi merami, tako da vam povečevanje ne bo delalo preveč težav.

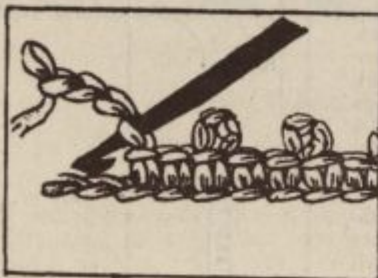
Slika 1.

Slika 2.

Slika 3.

Mihec je dobil za božič trobento in boben. Lahko si mislite, kako vesel je bil. Neprestano je trobental in bobnal, da se je mamici že kar temnilo pred očmi.

«Mihec, ali ne bi hotel biti malo priden in miren?» ga je ljubeče vprašala v nadi, da bo nehal razbijati.

«Zakaj pa, mamica?» je vprašal Mihec. «Saj mi je Jezušček že prinesel darila!»

Preprosto, pa vendar lepo nočno perilo

Štiri ljubke praznje oblekice
za deklice

Plašči za prve pomladanske dneve

Za Vaše najmanjše

Pomladanski plašček, sešit iz modnega diagonala z drobnimi črtami.

Otroški plašček iz kamelskega kosminja.

Deški plašček iz temnomodrega gabardena.

Sportni plašček, sešit iz angleškega blaga. Žepi so zarežani.

Pražnji otroški plašček, sešit iz temnega žameta.

Dva otroška plaščka z rokavi raglan. Sešita sta iz angleškega sportnega blaga.

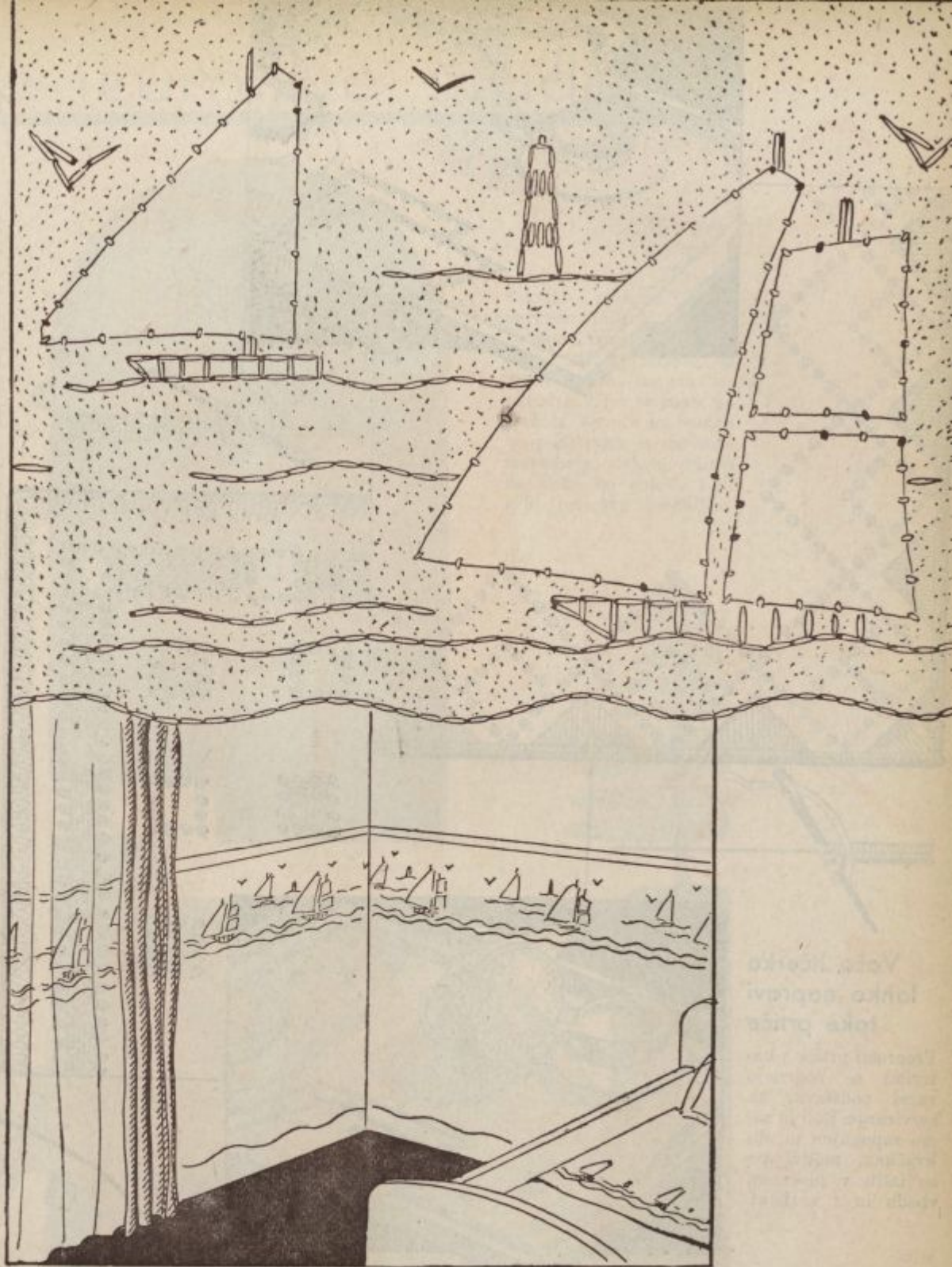
Sportni plašč za večjega šolarja. Zapenja se na dve vrsti gumbov.

Dežni plašč z rokavi raglan, sešit iz nepremočljivega gabardena.

Polepšajte sobo svojih otrok

Garniture v otroških sobah morajo biti vedno živahne in vesele. Pisano cvetje, ljubke živalce ali pa, kakor vidite na naših slikah, veselo se gugajoče jadrnice so za otroške sobe najhvaležnejši motivi. Uporabijo se lahko pri stenskih preprogah, pregrinjalih, zavesah itd.

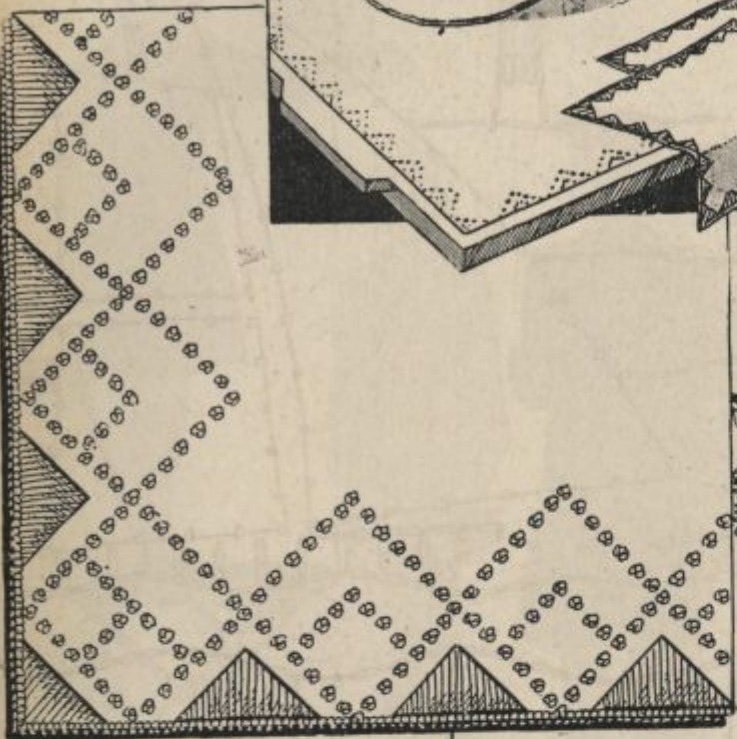
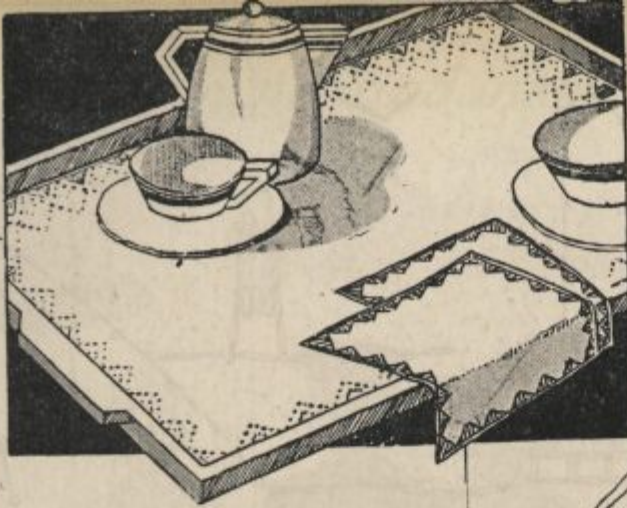

Kaj lahko naredite sami iz slame

Slama se da uporabiti za vse mogoče reči. Od domačih čevljev, ki jih znotraj lahko obšijemo z blagom, da so mehkejši in toplejši, in praktičnih slamnjačev, ob katere odrgnemo blato, da ga ne raznese po stanovanju, pa do lepih pisanih

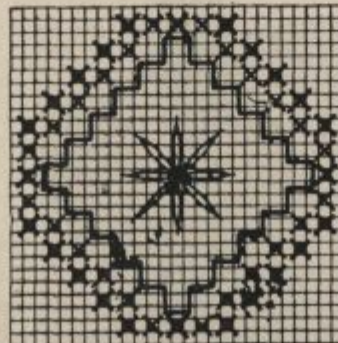
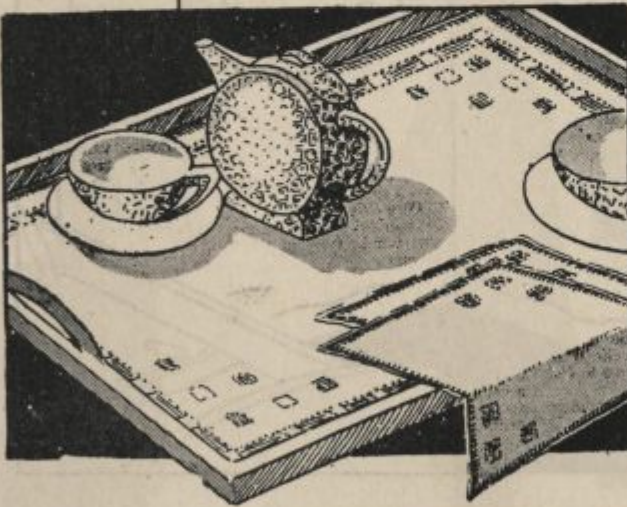
košev in peharjev, v katerih hranimo ročna dela ali pa serviramo kruh in sadje, in večjih košar, v katere spravljamo krpe, umazano perilo itd., vse to je lahko iz slame.

Slama se da lepo barvati, zato so izdelki iz nje prav efektni. Primerna je zato tudi za izdelavo otroških igrač. Na sliki vidite, kako se pripravi slama za pletenje košarice in kako se plete, ob strani pa je že izgotovljena košarica z barvastim vzorcem.

Vaša hčerka lahko napravi take prtiče

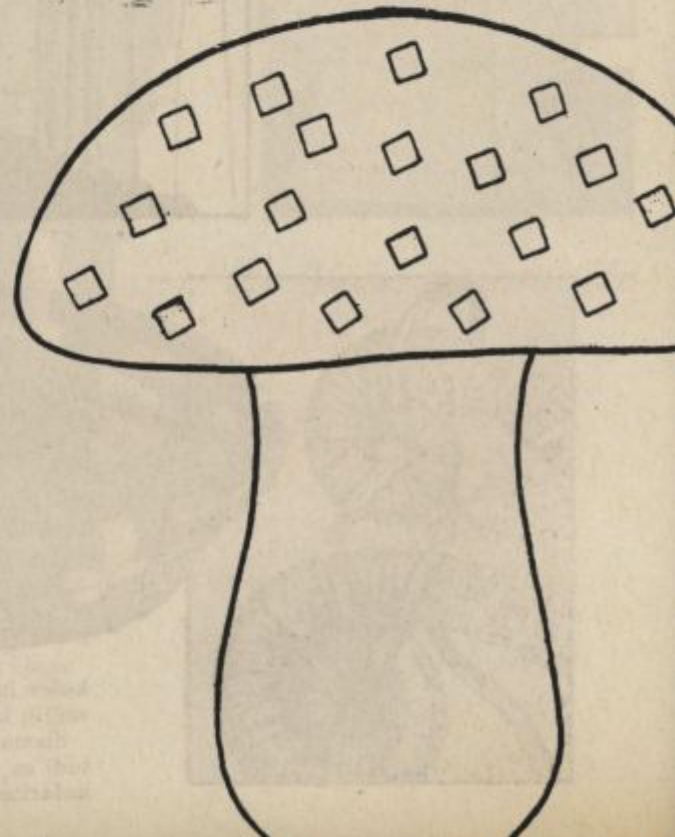
Preprosti prtiči, s katerimi se pogrnejo različni podstavki za serviranje. Rob je samo zapognjen in obkvačkan, motivi pa so izšiti v pločatem vrbu in z vozlički.

Za bodeče reči

Blazinica za igle in betičarice v obliki gobe. Klobuk je iz črnega žameta, sukna ali svile, kvadrati pa so izšiti z zlato ali belo nitjo. Kocen gobe je tudi iz žameta v svetli barvi. Sešiti je iz dveh delov. Cela goba je nagačena z žimo ali volno. Žaganje ni primerno za nagačanje take blazinice, ker se siplje, pa tudi igle v njem rade zarjave.

Druga blazinica ima obliko kocke. Narejena je iz mrežnih motivov. Tudi ta blazinica je nagačena z volno ali žimo. Kroj za prvo blazinico in motiv za drugo blazinico prinašamo v naravni velikosti.

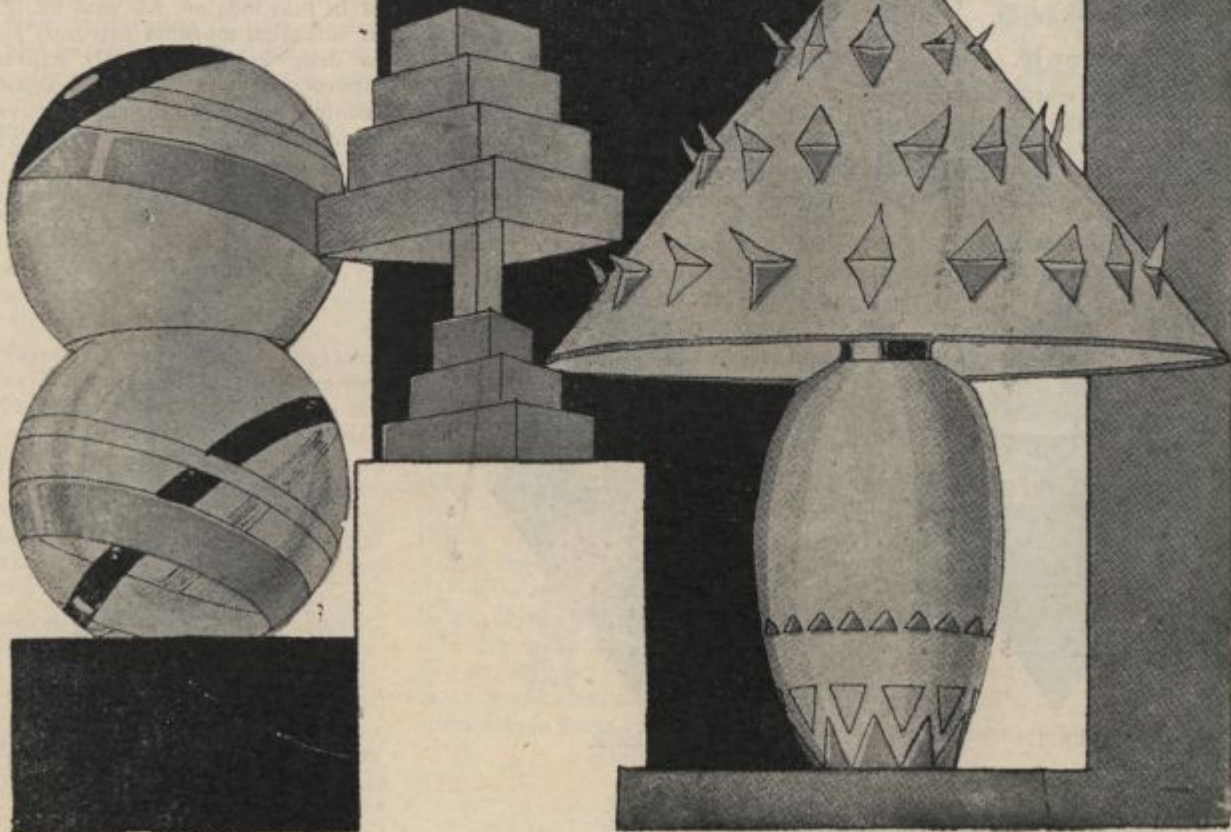

Delo za izumljive študente

Svetloba ne sme priti v oko kar naravnost iz žarnice, ampak mora biti vedno lepo porazdeljena. Zato kaj radi pokrijemo žarnico z lepim senčnikom. Včasih ni bilo toliko različnih vrst senčnikov, sedaj jih je pa že toliko, da res ne vemo, kateri je lepši. Ali tisti, na katerem so pritrjeni kakor pisani metuljčki koščki barvastega papirja in zakriva žarnico, pritrjeno na stojalu, ki ima obliko vaze, ali pa svetiljka v obliki lončnice. Pisano cvetje na blagu, s katerim je prevlečen senčnik, kar žari polnih barv, kadar v njem posveti luč. Grotesken obraz lutke, pokrit z zvončastim klobukom, v katerem je žarnica, kar oživi v svitu luči. Smrečica, sestavljena iz krogov, narezanih iz pergamentnega papirja in nanizanih na lesenem drogu, na katerem je na vrhu pritrjena žarnica,

zakrita s stožcem tudi iz pergamentnega papirja, bo marsikomu všeč. Prav tako tudi piramida iz tenke svile, napete na ogrodju. Kjer se bosta pa srečala Venera in Saturn na podstavku iz temnega marmorja, kakor vidimo na sliki, bo gotovo tudi zelo prijetno kramljati.

Okrog lastnega doma.

Dekle se dostikrat zagleda v ideal tam v nedosežnih daljavah. Edino tam si misli svojo rešitev in nikjer drugod. Čim dalje je človek od doma, tem težje mu je. Seveda tega ne občutijo tiste, ki so do sedaj vedno sedele le doma. Zanje so tuji kraji ideal, ki pa se s prvim domotožjem izpremene v grenko resničnost.

Ali ste že pogledali okrog lastnega doma? Ali ste že preizkusili vse možnosti izkoriščanja domače zemlje, domačega vrta, polja in sadovnjaka?

Ne le da daje zemlja okrog lastnega doma lahko vsej družini skromno hrano, tudi prodajanje vrtnih in poljskih izdelkov vrže lahko lepe denarje. Razume se, da velja tukaj prav tako, kakor tudi povsod drugod: uspe le tisto, kar je dobro. Reči

hočem, le tedaj boste s svojim delom okrog lastnega doma uspeli, če boste ponudili kupcem nekaj, česar ne ponuja Vaš sosed ali vsa Vaša vas. Kdor ponudi nekaj posebnega, vzbudi pozornost in ima uspeh.

Spomnimo se, kako sanjajo o vsakem kvadratnem metru zemlje tisti, ki je nimajo. Kaj vse bi oni storili iz nje, ko bi jo imeli. Pa se bomo zavedeli, koliko denarja leži okrog našega doma, ki čaka samo na našo dobro voljo, da nam iz leta v leto koristi in vedno bolj.

Iz vsake zemlje, pravi ugleden strokovnjak, se da dobiti najmanj še enkrat toliko, kolikor je do sedaj dajala, če se pravilno neguje in če se uporabljajo pri obdelovanju vsi tehnični pomočki in izkušnje tistih, ki so že decenije obdelovali zemljo.

Pošljite Vašo hčerko v vsak vrtnarski, sadjarski in poljedelski tečaj, ki zveste zanj, če bo to le mogoče. Naročite ji strokovnih knjig. Vpišite jo v sadjarsko in vrtnarsko društvo. Vse drugo pride potem samo od sebe. Samo od sebe pride širše obzorje, ker imate zanimanje. Samo od sebe pride izpopolnjenje orodja, ker poznate način, kako se to poceni preskrbi. Sam od sebe pride dobiček, ker boste delali z ljubeznijo in boste posvetili svojemu delu vse svoje bisto. Vrtnarstvo in sadjarstvo sta dve najzanimivejši panogi poljedelstva. Nikdar Vam ni dolgčas, zakaj Vi čutite, živite, rasete in umrjete s svojim vrtom, ki Vam nudi toliko življenja in zadoščenja. Vsaka rastlinica je kos Vas in Vi sami ste kos Vašega vrta. Ali že imate knjigo «Vrt in moje rože», ki je izšla v naši založbi? Naročite si jo takoj, zakaj pomlad prihaja!

(Dalje prihodnjič.)

PRIDNA ROKA

TIHO VEZE

(Nadaljevanje.)

Mrežanje.

Čeprav dobimo v trgovinah z vezeninami že izdelano mrežico v različnih velikostih, ni ta mrežica tako lepa, enakomerna, trpežna in poceni, kakor če jo naredimo sami.

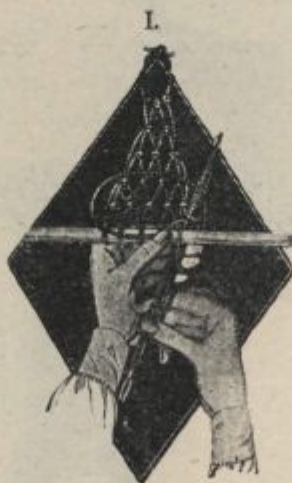
Po velikosti mreže se ravna velikost izvedene vezenine. Zato je važno, da znamo same narediti mrežo, ki jo potem prilagodimo vzorcu, ki ga hočemo izvršiti. Tako lahko naredimo popolnoma isti, recimo, okrogli vzorec s premerom 10 cm ali pa s premerom 50 cm. Prav toliko bomo imele dela z njim, le da bo šlo nekaj več materiala.

Velikost luknjic mreže je odvisna od debeline pletilke, s katero delamo mrežico. To sem že povedala. Tudi to sem že popisala, kako se napne konec na iglo. Danes pripom-

nim samo še, da na iglo ne smemo nikdar nasnuti več, kakor je debela pletilka, na katero delamo mrežo, sicer nasnuta igla ne gre skozi posamezne luknjice mreže, ker je predebela. Zato seveda tudi ne moremo vse mreže narediti iz enega konca, kar bi bilo idealno. Ko nam na igli niti zmanjka, moramo privezati nanjo drug konec in delati naprej. Priporočam Vam, da zaradi lepote vezenine podaljšujete oziroma zvezete oba konca vselej na kraju vrste, da potem vozal sredi mreže ne moti, čeprav kakšnega pol metra niti

Slika 1.

Slika 2.

Slika 3.

Ona tam bi se tudi rada tako smejala, pa jo je sram...

Da bi si bila vendar še o pravem času obvarovala zobe pred nevarnim zobnim kamnom! On je nevaren celo najbolj zdravim zobem – tudi Vašim – včasih je pa lahko tudi vzrok, da jih izgubite. Če si samo „čistite zobe“ s tem ali onim sredstvom, ni še dovolj: uporabljajte Sargov Kalodont!

Pri nas vsebuje samo Sargov Kalodont sulforicinov oleat po Dru. Bräunlichu, ki tako uspešno deluje proti zobnemu kamnu. On odpravi polagoma zobni kamen in ne pusti, da bi se napravil drug. Veselje nad čistimi, zdravimi zobmi si ohranite, ako uporabljate za čiščenje

Pravilna zobna nega je tale:
po 2x na leto k zobnemu zdravniku
na pregled,
po 2x na dan Sargov Kalodont

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

zavržete. Konec na konec privežemo s tako imenovanim tkalskim vozlom, lahko pa vežemo tudi z drugim vozlom, le da dosti trdno drži in da ni prevelik. Navsezadnje pa tudi velikost ni tako pomembna, saj ga delamo itak vedno na koncu vrste.

Dobro bo, če boste izpočetka naredili nekaj malih kvadratastih mrežic za vajo, da se naučite enakomerno delati. Mrežice naj imajo, recimo, kakšnih 10 luknjic po dolžini in širini.

Najpoprej naredimo čisto navadno zanko iz dvojne niti. To zanko pritrdimo z risalnim žebličkom na mizo. V to zanko privežemo začetek niti, ki je nasnuta na iglo. Delamo vedno z leve proti desni. Ko pridemo do konca vrste, izvlečemo pletilko, mrežico obrnemo in pričnemo preko pletilke delati zopet novo vrsto.

Kakor kaže slika I, vzamemo pletilko vodoravno med palec in kazalec leve roke in jo položimo pod nit, ki je privezana na zanko in nasnuta na iglo. Nit vodimo z desno roko dalje za tretjim in četrtem prstom

(glej sl. I, št. 1), potem gremo z njo navzgor (glej sl. I, št. 2), jo položimo levo preko vozličkov in jo primemo s palcem leve roke (glej sl. I, št. 3). Nato vodimo nit zopet za pletilko navzdol do mezinca (glej sl. I, št. 4), porinemo iglo skozi zanke na prstih, kakor kaže slika II, in za pletilko od spodaj skozi naslednjo, že obstoječo luknjico. Sedaj nategnemo nit v zanko okrog pletilke tako, da izpustimo najprej nitko, ki smo jo držali s palcem (glej sl. I, št. 3) in spustimo še s tretjim in četrtem prstom leve roke, kakor kaže slika III. Sedaj petljo polagoma zategujemo, pri čemer popuščamo z mezincem, dokler se nit trdno ne zadrigne okrog pletilke. Opozarjam Vas, da držite pletilko vedno v isti legi tesno ob vozličkih, da so luknjice enakomerne. Vsaka začetnica, kar sem jih do sedaj učila mrežati, je imela isto napako: delala je od sebe, namesto k sebi. Ne držite rok preveč krčevito, ker se sicer prehitro utrudijo. Tudi to je napaka začetnice, ki pa polagoma z vajo sama od sebe preide.

(Dalje prihodnjič.)

Bruhanje.

Bruhanje je največkrat znak, da smo si pokvarili želodec. Najbolje je, da ležemo in se čim dalje vzdržimo vsake jedi in pijače, da pomirimo želodec. Tudi vode ne smemo piti, kaj šele kavo in alkoholne pijače! Žejo gasimo s tem, da izpiramo usta z mrzlo sodavico, ki smo ji dodali nekaj kapljic citronovega soka, ali pa z vodo, ki smo ji prillili nekaj kapljic mentolove ustne vode, da je ne bomo popili. Pomirjenje želodca pospešimo s tem, da trebuh ogrevamo.

Srbečica zaradi ozeblin.

Najprej jo preženeš, če si zvečer namažeš ozeble dele s sokom sveže čebule.

Gliste pri otrocih.

Ena najhujših nadlog, ki jih mora otrok pretrpeti, so gliste. Sicer niso preveč škodljive, vendar pa povzročajo dostikrat hude motnje. Kot zdravilo uporabljajo ljudje santonin in kenopodijsko olje, toda obe zdravili smemo uporabljati samo po zdravnikovem navodilu, ker utegneta povzročiti zastrupitve, če nismo dovolj oprezni.

Imamo pa celo vrsto domačih zdravil, ki se časih tudi dobro obnesejo. Dobra je surova nastrgana koleraba na tešče. Nekateri se zatekajo h klistirjem z vodo, ki smo v njej prekuhali česen. Otrok se mora vsak dan iztrebiti. Oblečen naj bo v zaprte hlačke, ker polagajo gliste svoja jaj-

čeca ob črevesnem izhodu in bi se drugače raztresla po telesnem ali posteljnem perilu ter prišla na ta način iznova v telo.

Srbečica v starosti.

Srbenje v starosti je v zvezi z izpremembami v koži in kožnih živcih. Odpravimo ga prav težko. Koži je treba dovajati več masti na ta način, da uživamo surovo maslo, jajca, slanino in podobno, kožo samo pa večkrat otiramo z lanolinom in mastnimi kremami. Tudi otiranje z mentolovo-lanolinovim mazilom dostikrat pomaga. V najnovejšem času priporočajo zdravniki uživanje jedilne sode. Če to ne pomaga, pojdite k zdravniku!

Vaš otrok

je posebno v hladnem letnem času izpostavljen zahrbtnim prehladom, če mu ne boste dali s seboj na pot nekoliko priljubljenih in slastnih Kaiserjevih prsnih karamel. Nad 15.000 overovljenih izpričeval jamči za uspeh prstnih

Kaiserjevih prsnih karamel

stvo ni nekaj mrtvega, neizpremenljivega, ampak nekaj, kar z gospodinjo živi in se z njo razvija in izpopolnjuje.

Praktična in varčna še ni tista gospodinja, ki hrani samo pri življenjskih potrebščinah, ampak tista, ki tudi ne zapravlja po nepotrebnem svojega časa in svojih dragocenih moči.

Da mora gospodinja hraniti pri življenjskih potrebščinah, jo silijo pač dohodki sami, ki so dandanašnji povsod bolj ali manj skromni.

Veliko težje pa je pri gospodinjskem delu prihraniti čas in varčevati s svojimi telesnimi in duševnimi silami. Pri tem stremljenju naj bodo gospodinji v oporo tale načela.

1.) Stanovanjski prostori naj bodo kar se da smiselno razporejeni in praktično urejeni. To je v prvi vrsti naloga arhitekta, ki bi moral, kadar dela načrt, poslušati in upoštevati želje in nasvete gospodinje, ker prav ona najbolj občuti posledice slabega načrta.

Naloge in težnje dandanašnje gospodinje.

(Nadaljevanje.)

Namen vsakega smotrnega gospodarstva je, da porabi za pridobitev življenjskih dobrin čim manj denarja ter čim manj telesnih in duševnih moči. Ta težnja človeka je vir napredka in vseh izumov na

svetu. Kar velja za gospodarstvo, velja seveda tudi za gospodinjstvo, ki je njegov sestavni del.

Svet napreduje z mogočnimi koraki — zato hitimo tudi me gospodinje vzporedno z njim, ker ga bomo le težko dohiteli, če preveč zaostanemo. Vsi obrati se modernizirajo, zakaj bi ravno gospodinja hodila po poti svojih prababic. Saj gospodinj-

VARUJTE svoj obraz proti kožni rdečici, kožnim razpokam, počeni koži, nadežnim in kazečim pojavom, ki so posledica mrzlega vremena.

Samo ena lepota krema, ravnotako zdrava kot učinku, oča in v svojem učinku vedno enaka

CRÈME SIMON

napravi Vašo kožo globko in obvarje njej sijaj in mladostno svežost kljub strogosti zime.

Pazite strogo na navodilo za uporabo. Zjutraj in na večer namažite na še od umivanja vlažno kožo malo

CRÈME SIMON

SIMON PUDER
SIMON MILO

Vsak prostor mora imeti za svoj namen primerna tla in primerno poslikane oziroma obložene stene; povsod pa mora biti dovolj svetlobe in svežega zraka. Na vse strani premišljen in dober načrt stanovanja ali hiše prihrani gospodinji marsikatero delo, nevoljo in nepotrebne stroške. Kadar na primer pomivamo pri nas okna, me vselej obide sadišična želja, da bi moral tisti človek, ki je naredil načrt zanje, vsaj enkrat za kazen pomiti te nerodne razvare. Prepričana sem, da bi pri nobeni hiši več ne napravil takšnih oken.

2.) Ne imejte v stanovanju nepotrebne navlake in drobnarij, ki samo jemljejo prostor in love prah. Ni še dolgo tega, ko je bilo po vseh hišah na omarah razpostavljenih vse polno vaz in figur brez vrednosti, po zidu pa brez števila slik in sličic, da je gospodinja kar godrnjala in zdihovala, kadar je brisala prah. Sedaj je vse to iz moderno urejenih stanovanj hvala Bogu izginilo, in morda naletiš na takšno ropotijo le še pri kakšni stari ženici, ki se pač ne more ločiti od davnih spominov.

3.) Vse, kar je v stanovanju, bodisi že pohištvo ali orodje, naj ima preprosto, toda smotrno obliko brez kakršnihkoli okraskov in naj bo nameščeno na pravem kraju, to se pravi tam, kjer ga največkrat potrebujemo. Orodje naj bo vedno nepoškodovano in spravljeno tako, da ga lahko takoj zagrabimo.

4.) Pri vsakem delu se drži pravilno. Pravilna drža je tista, ki je najkomodnejša in pri kateri človeško telo najmanj trpi. Če se le da, delaj sede in glej, da je višina stola v pravem razmerju z mizo ali z ognjiščem.

5.) Kjer delaš, naj bo zračno in svetlo. Gospodinja prebije več ko polovico dneva v kuhinji, zato mora biti zlasti ta svetla in zračna. Včasih so se pri zidanju hiš ozirali v prvi vrsti na njih zunanjo obliko in so pri tem zanemarjali praktično in higiensko stran stanovanjskih prostorov. Za kuhinjo so izbrali po navadi najtemnejši prostor, ki je imel le majhno okence, in še to največkrat na kakšen hodnik ali pa med zidovje. In da je bilo gospodinji še težje, je stalo ognjišče dostikrat tako, da je morala kuhati v lastni senci. Šele zadnja leta je prodrla svetloba tudi v kuhinjo, ki je sedaj najudobnejši prostor stanovanja, kjer se rada zbira in mudi vsa družina. V svetli, prostorni in zračni kuhinji se tudi gospodinja

SCHICHT^{OVO} JELEN MILO

dobro počuti in veliko boljše in lepše opravlja svoje delo.

6.) Počivaj večkrat tudi med delom in ne krati si nočnega spanja. Kratki odmori podnevi in spanje ponoči vpliva telesu novih sil. Kadar je človek spočit, laže dela in tudi veliko več naredi, kakor kadar je utrujen in zbit.

7.) Neguj in utrjuj svoje telo s telovadbo in sportom. Gospodnje, ki pravijo, da jim telovadba ni potrebna, ker se že tako ves dan gibljejo in telovadijo, nimajo prav. Gospodinjsko delo je sicer zdravo, toda ne razgiblje vsega telesa. Le telovadba in kakršenkoli sport krepi vse mišice enakomerno, poleg tega pa človeka tudi razvedri in tako blagodejno vpliva tudi na dušo.

8.) Preden se lotiš dela, premisli in preudari, kako ga najbolje opraviš.

9.) Dela, ki posegajo drugo v drugo, spoji in razvrsti tako, da grede čim hitreje od rok.

10.) Za vsako delo se primerno obleci, da te obleka pri delu ne ovira in da je ni škoda.

(Dalje prihodnjič.)

Jedilni list za teden dni.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha z vlivanci. 2. Govedina. Krompir v omaki (s papriko ali z majaronom). 3. Kompot.
Zvečer: Pražena ledvica. Ajdovi žganci.

Hop! Glejte zapreko,

nedolžno sicer, ki pa spada prav tako kakor Nivea v zimski sport. Saj veste, da stavita veter in mraz na kožo velike zahteve in da se ona suši. Koži je zato potrebno posebno varstvo, če nečete, da Vam postane raskava in rdeča in da Vam ne razpoka. V ta namen sta Nivea-Creme in Nivea-olje idealni in preprosti sredstvi, ker imata v sebi koži podobno snov Eucerit. Zato se zvečer, zjutraj in pred izletom dobro natrite, oziroma namažite z oljem.

Uspesh: koža se Vam ne bo več

neprijetno grbančila, ampak imeli boste mehko, gladko kožo in svež sportni videz.

Torek.

Opoldne: 1. Juha iz rožnatega ohrova (rec. šte. 26). 2. Kuhani orehovi štruklji (rec. šte. 412). 3. Kompot.

Zvečer: Kuhan svinjski ali goveji jezik (topel). Grahov piré.

Sreda.

Opoldne: Juha iz koreninic (rec. šte. 39). 2. Ocvrta bela jetra (prižljec). Krompirjeva solata. 3. Palačinke.

Zvečer: Koruzni žganci z mlekom.

Četrtek.

Opoldne: 1. Goveja juha z ječmenčkom in narezano klobaso. 2. Dušen riž. Porova omaka. 3. Pečena jabolka.

Zvečer: Goveji guljaž. Žličniki.

Petek.

Opoldne: 1. Grahova juha. 2. Kisla repa. Fižol. 3. Ocvrte kruhove rezine.

Zvečer: Ribe v brodetu. Polenta.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Polpeti. Pražen krompir. Sirovo kislje v solati (rec. šte. 366).

Zvečer: 1. Stufato (rec. šte. 147). 2. Sadje.

Nedelja.

Opoldne: 1. Špinačna juha (rec. šte. 36). 2. Pljučna pečenka kakor divjačina (rec. šte. 170). Kruhovi cmoki. 3. Pustni krofi.

Zvečer: 1. Žolica (rec. šte. 98). 2. Čaj. Krofi.

Opomba: številke v oklepajih pomenijo zaporedno številko recepta naše kuharske knjige.

Pustni krofi. 15 dkg sirovega asla, 10 dkg sladkorja, 3 žlice ruma, celi jajci in 6 rumenjakov mešaj 10 minut. Nato prideni 6 dkg vzhajanega kvasa, 1/2 l toplega mleka, 1 kg po-

grete moke in sol ter stepaj to testo kakšnih 15 minut. Naprej pa ravnaj tako, kakor je popisano v vsaki kuharski knjigi. Iz omenjene množine testa narediš približno 40 krofov.

Ribji brodet s paradižnikom. Skuhamo katerokoli ribo in poberemo iz nje kosti. Najboljše so seveda morske ribe. Potem zarumenimo na razbeljenem olju drobno sesekljane čebule, pridenemo peteršilja, malo nastrgane limonove lupine, lavorjev list in na kose zrezano ribo, osolimo in opoprmo ter pustimo, da se to nekaj časa praži. Posebej naredimo paradižnikovo omako, ki pa ne sme biti sladka, in polijemo z njo ribjo jed, ki smo jo stresli v skledo.

Pri teti Marici in njenih putkah.

(Nadaljevanje.)

«Kakor hitro so kokoši stare več ko eno leto, jih jako težko ločimo od ostalih starejših kokoši. Nekateri se dobro spoznajo na določevanje starosti po nogah, katerih koža postane iz leta v leto bolj hrapava. Toda to niso zanesljiva znamenja. Starost kokoši je važna le za kokošjereje velikega obsega. Domače kokoši pa že gospodinja sama dobro pozna. Ni namreč nobenega zunanega znamenja za starost kokoši. Na farmah jih zato kar sami zaznamenujejo po letnikih. To pa bodisi z obročki ali pa s tetoviranjem, ki je zlasti zadnji čas precej v navadi, ker so izumili način, pri katerem se žival ne trpiči.»

«Koliko let pa potem nese kokoš jajčarica?»

«Po navadi znese vsaka kokoš največ jaje v svojem prvem letu, potem pa vedno manj. Seveda se pa ne da povedati nič določnega o tem, kdaj preneha biti kokoš koristna. Zakaj zgodilo se je že, da je še sedemletna kokoš znesla toliko jajc, da si je popolnoma zaslužila svojo pičo. Pa še celo dobra plodna jajca je znesla, iz katerih se je razvil čisto zdrav zarod. Slaba stran prvega plodnega leta vsake kokoši je pa ta, da so jajca precej drobna, medtem ko imajo starejše živali večja in debelejša jajca. Plemenske kokoši neso po navadi tako kakšnih pet do sedem let.»

«Pa lahko žive jajčarice in plemenske kokoši skupaj?»

«V malem že, kakor imajo to vaše naročnice. Drugače pa potrebujejo jajčarice čisto drug način življenja kakor plemenke, in jih moramo zato ločiti. To pa, kakor smo rekli, za domače kokoši ne velja.»

«Večkrat sem videla, kako se kokoši v kokošnjaku med seboj pretepajo. Kaj bi ne bilo dobro take hude kokoši ločiti?»

«Vidiš, to je pa važno tudi za manjše kurjereje. Nikdar ni dobro spraviti v isti kokošnjak jarčke in starejše kokoši skupaj. Stare putache namreč rade tepejo in kljuvajo jarčke. Zaradi tega dobe te manj hrane, pa še tiste, ki jo dobe, je ne morejo dobro prebaviti, ker so v neprestanem strahu pred starimi kurami. Razume se, da se zato jarčke počasneje in slabše razvijajo in imajo tudi potem v sezoni manj jaje.»

Čeprav je dostikrat zaradi prostora in varčnosti kokoši težko ločiti, se kljub temu vsak trud, ki ga porabimo za to, izplača. Saj zadostuje že prav preprosta pregraja. Zato ne bodo kokoši na prostoru dosti oškodovane. Ločene bodo pa vendarle.»

Poročilo se so naročnice: gospodična Mimi France z gospodom Tonetom Movhom iz Šoštanja, gospodična Anica Jakopičeva z gospodom Francem Primožičem iz Rače, gospodična Jožica Kurbusova z gospodom Jožefom Kocbekom iz Šafarskega, gospodična Pavla Mohorjeva z gospodom Rudolfom Serboem iz Turb in gospodična Jožica Shurjeva z gospodom Jožefom Papovom iz Maribora.

Iskreno čestitamo!

J. J.:

Vrtna dela meseca februarja.

Prve dni februarja pripravimo toplo ali gnojno gredo ter vsejemo vanjo seme zgodnje povrtnine in pa seme cvetic, ki jih nameravamo gojiti pozneje na vrtu. Kdor nima gnojne grede, si lahko vzgoji potrebne zgodnje rastline v stanovanju. Najbolje je, da izdorbemo debelo repo, jo napolnimo z drobno kompostno zemljo ali pa z dobro vrtno zemljo, ki pa mora biti s solnčne lege, in jo posejemo s semeni. Setev postavimo v gorak, pozneje, ko začne seme kaliti, pa obenem na svetel prostor (na okno kuhinje ali sobe, ki jo kurimo). Ko zrastejo rastlinicam po štiri listi, jih previdno izpulimo ter presadimo v zabožčke. Z zabožčki ravnamo tako, kakor prej z obodi repe. Setev potem polagoma privajamo na sonce in zunanji zrak.

Proti koncu februarja začnemo delati ob ugodnem vremenu tudi že na vrtu. Vsega vrta sicer ne kaže prekopavati, pač pa storimo to na prisojni strani in sejemo tam: solato berivko, peso, špinačo, črni koren, korenje, peteršilj, redkvice; potaknemo tudi že čebulček in česen. Lahko že sejemo tudi grah; nikakor pa še ne smemo sejati fižola.

Prospeh in zdravje

svojega dragega deteta

najlaže dosežete, če ga hranite z znanim redilnim sredstvom

Zamako

Naravna in okusna hrana iz naravnega hribovskega ovsca, ki se prav lahko uživa.

Zahtevajte brezplačni vzorec in navodila od

Paracelsus
k. d., Zagreb 3

Čeprav ste danes zdravi, lahko že jutri zbolite na gripi, angini itd. Mislite v tem slučaju na **ASPIRIN** tablete in na Bayerjev križ, ki Vam jamči za njihovo pristnost.

V. z.: *JUGEFA* k. d., Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod S. br. 437 od 10. I. 1934.

Vrtnice in druge rastline, ki smo jih bili jeseni zagrebli ali zavili, zdaj odgrebemo in odvijemo. To storimo najbolje ob deževnem ali vsaj vlažnem in brezsolnčnem vremenu, da se privadijo rastline na ta način polagoma na sonce. Vrtnic, ki so bile položene, za zdaj še ne privežemo, ampak jih pustimo, da leže ali vise proti zemlji. To pa zaradi tega, ker utegne priti še sneg in ker se privadijo na ta način polagoma na pokončno stoji.

Zdaj moramo narezati ali naročiti tudi potrebne cepiče. Režemo jih samo na prisojni strani drevesne krošnje od leto dni starih poganjkov z dobro razvitimi očesi in jih zakopljemo na vrtu ali pa v kleti 5 cm globoko v zemljo. Češnje je najbolje cepiti že februarja, ker se pozneje cepljene ne primejo rade.

Z drevja, s sadnega in z lepotičnega, odstranimo mah, ako tega še nismo storili. Prav tako odstranimo tudi suhi, suhljčasti in namoljeni les. Isto storimo pri grmičju. Dobro je, če poškopimo ob ugodnem (gorkem in suhem) vremenu vse sadno drevje in grmičje pa tudi drugo drevje, posebno tisto, ki so ga napadle uši, z 10%nim, koščičasto drevje in vrtnice pa s 5%nim arborinom.

Pozabiti tudi ne smemo, da brez gnoja ni pridelka. Najbolj primeren je hlevski gnoj. Biti pa mora uležan. Za gnojenje sadnega drevja in grmičja je prav dobra tudi gnojnica. Prav tako je prikladna ob deževju in na polovico razredčena z vodo tudi za trato. Za beluše, jagode in

rabarbaro pa gnojnica ni primerna, ker so potem pridelki grenki. Za te uporabljajmo samo star gnoj.

«Ti» ali «Vi».

Po tem, kako človek človeka odgovori, sklepamo, v kakšnem razmerju sta si tisti dve osebi. Besedica «Vi» je nekakšna meja med zblizanjem dveh ljudi, medtem ko je besedica «Ti» že nekakšen ključ do intimnosti našega bližnjega. Zato je treba paziti, kako izbirate svoje prijatelje, s katerimi se hočete tikati. To je važno zlasti za dekleta. Iz telovadnice sem poznala fanta, ki se je v poznejših letih izpridil. Zapravil si je dober glas, ker je uganjal neumnosti. Kako strašno mučno mi je bilo, ko me je oni dan srečal. Bila sva skupaj z možem, pa pride k meni slabo oblečen, zapit možki, odrine moža, mi vzame roko in me z drugo potrepnja po rami: «No, kako se pa že kaj imaš? Veselega novega ti voščim.» Tudi moj mož ga je poznal, da je nepridiprav in okoli stoječi ljudje tudi.

Zato je zlasti za dekleta jako važno, da pazijo, s kom se bratijo. Kakor lahko trdno pobratimstvo v življenju kdaj jako koristi, prav tako lahko tudi škoduje.

Samo po sebi se razume, da se sorodniki med seboj tikajo. Pri nas je še v navadi, da otroci starše vikajo. Če prihaja to vikanje od srca in ne iz navade, je jako lepo. Grdo pa se sliši n. pr., kakor sem zadnjič mimogrede ujela: «Mati, glejte, da bo do večera perilo oprano, da veste!» Takšno spoštovanje ni vredno počenega groša! — Bratje med seboj, sestre, stric in nečak, teta in nečakinja, svaki med seboj, bratranci, sestrične in drugi sorodniki se navadno tudi tikajo. Poleg tega lahko tikamo tudi prijateljice in prijatelje, s katerimi smo skupaj rasli, pa jih srečamo pozneje kdaj v življenju. Pa tudi tako, če najdete človeka, ki se Vam zdi vreden zaupanja, pa Vam ponudi bratovščino, ni napačno, če jo sprejmete. Seveda morate paziti, da bratovščina nima enega samega pomena za enega ali drugega, namreč — poljub. Človek, ki si poljuba ne zna na drug način pridobiti kakor z bratovščino, ima prav gotovo velikansko vrsto posestrim, kajti pri fantih poljubovanje pri bratovščini ni v navadi. Razveljavljenje bratovščine pa je smešno. Zato tembolj pazite, s kom se bratite!

Zgodi se včasih v življenju, da se razmere dveh ljudi popolnoma zasucejo. Pa srečamo človeka, s katerim smo se v otroških letih pretepali in lovili, v položaju, ki zahteva javno spoštovanje. Dostikrat pomaga iz take zadrege samozavesten nastop. Dandanašnji se že nihče ne bo zgražal, če boste tisto osebo tikali in se z njo pomenili pač kakor s prijateljem, ki Vam je zrasel mnogo čez glavo. Ako se pa primeri, da takšno znanko ali znanca v hipnem razburjenju zaradi nenadnega srečanja vendar vikamo, potem tista oseba ni dolžna, da nas tudi ona vika. Lahko nam reče «ti», in če je uvidevna, nas pozove, da jo tudi mi tikamo.

Vse druge ljudi, ki jih v življenju srečamo, pa vikamo. Sedaj med posameznimi sloji ni razlike in smo prav tako dolžni vikati berača ali služkinjo, kakor univerznega profesorja ali ministra.

Kar se tiče naslovov posameznih ljudi, je dandanašnja doba tako preprosta, kakor nobena poprej. Če so prej po vsem spominu iskali naslove, kako bi človeka, ki ga največkrat v srcu niti malo niso spoštovali, čim bolj počastili, rečemo danes človeku samo to, kar je. Če ima akademsko naobrazbo, ima tudi naslov: doktor, profesor, inženir, n. pr. gospa doktor, gospa profesor itd. Seveda le, če si je tista žena res pridobila ta

naslov na univerzi. Če je le soproga doktorja, profesorja ali inženirja, pa do tega naslova nima pravice. Večina žena tega ne trpi, zato pazite, da se jim s takim prihuljenim in pretiranim spoštovanjem ne zamerite.

Naravnost smešno pa je, če imenujete koga n. pr. gospod uradnik, gospod trgovec, gospod mizar ali gospa mizarjeva. Te imenujemo kratko po imenu.

Rdeč nos.

Je ena izmed nadlog, ki tarejo žene zlasti pozimi. Vendar pa se ga lahko počasi iznebimo z vsakdanjo kamilično kopeljo. Skuhajte čaj iz kamilic (2 žlici na liter vode) in ga vdihavajte, ko je še vroč, skozi nos. Usta pri tem zaprite. Da vam sopara ne uide, zlijte čaj v plitvo posodo in pokrijte glavo z otiračo. Potem obraz in nos previdno obrišite in dobro namažite z mastno kremo. Čez štirinajst dni rdečega nosu ne bo več. Seveda morate paziti tudi na dieto. Premastne hrane, alkohola in močne kave se morate ogibati.

Lasna voda.

Zdravniki pripisujejo kininu lastnost, da pospešuje v zvezi z vinskim cvetom rast las. Recept za tako lasno vodo vam prinašamo: Vzemite 200 gramov razredčenega vinskega cveta (alkohola). V njem raztopite 5 gramov salicilne kisline, po 2 grama slanokislega kinina in resorcina, 3 grame epicarina in 2½ grama ricinovega olja. To lasno vodo tudi lahko parfimirate, če dodate 30 gramov kolonjske vode ali pa 1—3 kapljice parfuma.

Led v službi lepote.

Vsa kozmetična sredstva nimajo te lastnosti, da bi olupšala človeka in ga obenem osvežila. To lastnost pa ima led. Led ali sneg zavijemo v majhno platneno cunjico in si z njim dobro otaremo obraz. Učinek bo presenetljiv. Koža se oživi in napne, krvni obtok postane živahnejši, utrujenost izgine in človek je ves kakor prerojen.

50letnica.

Že od nekdaj priznana znamka kreme za čevlje «Šmolpasta» (reg. zašč. znamka «Schmollpasta») slavi letos 50letnico svojega obstoja. Ta redek jubilej lahko slave samo taki izdelki, ki so si pridobili popolno zaupanje konsumentov in trgovcev, torej izdelki, ki so se jim najbolj priljubili. «Šmolpasta» si je to zaupanje pridobila z vedno enako odlično kakovostjo blaga, ki je obenem najboljšje sredstvo za konserviranje usnja, ter z reelnim poslovanjem in si je znala to zaupanje tudi ohraniti.

V teku petih desetletij je bila «Šmolpasta» nagrajena v Parizu, Rimu, na Dunaju, v Budimpešti, Atenah, Osijeku itd. itd. s 25 najvišjimi odlikovanji (zlatimi in srebrnimi kolajnami), s čimer je bila ta znamka deležna tako rekoč mednarodnega priznanja. «Šmolpasta» se izdeluje v Mariboru v kemično-tehnični tvornici «Unio»-družba, to je manjše podjetje, ki pa je v vsej Jugoslaviji na najboljšem glasu in je jugoslovanski industriji prav gotovo le v čast.

Izvrsten zdravilni čaj. Ni dolgo tega, ko se je pojavil v lekarnah nov prsni čaj, imenovan «Triglavska roža». Ljudje, ki trpijo za pljučnimi obolenji, za prehladi, bronhijalnim katarom, hripno, naduho ali za vnetjem sapnika, so kaj radi poizkusili ta novi prsni čaj, ki je sestavljen iz mešanice slovitih zdravilnih zelišč. Mnogi so prav hitro opazili znatne olajšave in izboljšanje in hitro zdravljenje. Čaj «Triglavska roža» se dobi v vseh lekarnah, naroča pa se lahko tudi na naslov: «Triglavska roža», Ljubljana, poštni predal št. 3.

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjstvenih knjig: za vse leto Din 105—, za pol leta Din 54—, za četrt leta Din 27—; za Ameriko in Inozemstvo dolarjev 5—; za Italijo Lit 50—.

Posamezna številka Din 5—, krojna priloga Din 2—, gospodinjstvena knjiga Din 30—.

Deset brošuranih leposlovnih knjig Din 100—. Vezava teh knjig Din 60—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdateljstvo, uredništvo in upravnništvo Rija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/L. Rokopisi se ne vračajo.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani predstavnik Miroslav Ambrožič.

Da boste lepi na plesu

si nabavite sebi primerno plesno toaletu. Pariške modele Vam nudi v veliki izbiri tvrdka

DRAGO GORUP & Co., Ljubljana

Miklošičeva cesta števil. 16/I. Hiša Del. tisk. (Bamberg).

Telefon 32-33.

je najboljša nogavica

Lepo vezana knjiga
bodi kras knjižnice
v Vašem domu!

Take vezave
Vam oskrbi,
od preprostih
do najfinejših,

Knjigoveznica

Jugoslovanske tiskarne

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/II.

Prsni čaj

„Triglavski čaj“

pri vseh pljučnih obolenjih, zlasti
pri kašlju, bronhijalnem katarju,
hripi, naduhi, vnetju sapnika.

Pospešuje tudi presnovo. Pospešena presnova skrajša
proces zdravljenja. „Triglavski čaj“ se dobi v vsaki
lekarni in le v originalnih zavitkih po Din 17.—.

Naročila sprejema „Triglavski čaj“, Ljubljana,
poštni predal št. 3.

Odobreno od ministrstva za soc. politiko in narod. zdravje S. 20542/33.

Kakor boža-
joč okvir
okrog drago-
cene slike je
praktičen in
lep dežnik.

Seveda samo,
če je prvo-
vrstno blago,
s katerim Vam
postreže
tvrdka

L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Na drobno! Mestni trg 15. Na debelo!

Ustanovljena leta 1839.

Za ples, gledališče

69.-

in družbo

99.-

9875-26

Iz laka ali rjavega ševroja z okrasom iz prave kačje kože.

5705-26

Plesni čevljiček iz svilenega atlasa.

129.-

5675-08

Eleganten čevljiček iz laka ali črnega semiša s kombinacijo iz prave kačje kože.

ELEGANTNI

49.-

9375-23

Praktičen čevljiček iz satena ali baržuna. Prikladen za družbo in ples. Ne sme manjkati v garderobi praktične dame. Isti iz laka Din 99.-, iz svilenega atlasa Din 69.-.

69.-

5705-21

Eleganten plesni čevljiček iz svilenega atlasa, okusno okrašen. Nenadomestljiv k večerni toaleti.

99.-

9305-54

Salonski čevljiček iz črnega laka, kombiniran s črnim ali sivim semišem. Za čažanke in zabave.

49.-

9315-23

Okusni salonski čevljiček iz finega baržuna ali satena. Najprikladnejši za snežke.

ZA SPREHOD

ZA OBISK

49.-

1345-63

Za udobno hojo so najboljši čevlji iz satena ali baržuna z nizko peto.

99.-

1875-32

Udobni lakirani čevlji z okrasom iz pravega kačjega usnja.

59.-

1845-54

Črni ali rjavi iz baržuna, kombinirani z usnjem.

Bata